KIRKKO JA METALLI
- DISKURSSIT METALLIMESSUN HERÄTTÄMÄSSÄ KESKUSTELUSSA

Anna Saurama
Uskontotieteen pro gradu -tutkielma
Helmikuu 2012

HELSINGIN YLIOPISTO – HELSINGFORS UNIVERSITET

Tiedekunta/Osasto – Fakultet/Sektion	Laitos – Institution
Teologinen tiedekunta	Uskontotieteen laitos

Tekijä – Författare

Anna Saurama

Työn nimi – Arbetets titel

Kirkko ja metalli - diskurssit Metallimessun herättämässä keskustelussa

Oppiaine – Läroämne

Uskontotiede

Työn laji – Arbetets art	Aika – Datum	Sivumäärä – Sidoantal
Pro gradu -tutkielma	2012-02-22	68

Tiivistelmä Referat

Tutkimus käsittelee kirkkoa ja metallimusiikkia ensimmäisen Metallimessun herättämässä mielipiteenvaihdossa. Aineistona on internetissä käyty keskustelu kolmella eri foorumilla: Metalliunionissa, Imperiumissa ja Metallimessun www-sivujen vieraskirjassa. Tutkimus kysyy millaisia diskursseja kirkosta, metallimusiikista ja näiden kahden välisestä suhteesta Metallimessun herättämässä keskustelussa esiintyy, ja miten nämä diskurssit rakentuvat.

Työn taustana on metallimusiikista ja -kulttuurista, erityisesti äärimetallista ja kristillisestä metallista tehty aiempi tutkimus. Tutkimus kuuluu uskonnonsosiologian alaan, ja sen teoreettisena viitekehyksenä toimii yhteiskunnan funktionaalinen erilaistuminen sellaisena kuin se ilmenee Niklas Luhmannin järjestelmäteoriassa ja sen uskontotieteellisissä sovelluksissa.

Tutkimuksen metodina on diskurssianalyysi. Analyysi etenee tutkimalla eri subjektipositioita, niistä käsin tapahtuvan argumentaatiota ja argumentaatiosta rakentuvia diskursseja. Analyysin esiin tuomia diskursseja tarkastellaan sekä suhteessa aiempaan tutkimukseen että teoreettiseen viitekehykseen valossa.

Analyysini perusteella Metallimessun herättämässä keskustelussa esiintyy kirkosta, metallimusiikista ja näiden välisestä suhteesta viisi erilaista diskurssia: kristillinen metalli, äärimetalli, aikamme metalli, aikamme kirkko ja maallistunut kirkko. Kristillinen metalli -diskurssi rakentuu argumenteille kristillisen sanoman ensisijaisuudesta ja metallimusiikin soveltuvuudesta ylistämiseen. Äärimetalli -diskurssia rakentavat argumentit metallin antikristillisyydestä, tuomitsevasta ja tuputtavasta kirkosta sekä uskontojen haitallisuudesta. Aikamme metalli -diskurssissa esitetään metallin ja kristinuskon välisen vastakkainasettelun olevan paikkansapitämätön. Aikamme kirkko -diskurssissa rakentuu kuva kirkosta tehtäväänsä toteuttavana, uudistuvana ja elämyksiä tarjoavana, kun taas maallistunut kirkko -diskurssin mukaan kirkko on periaatteistaan luopunut, markkinavoimien pauloissa ja rahanahne.

Kristillisen metallin ja äärimetallin diskurssit ovat analyysini mukaan yhteneväiset äärimetalli- ja kristillisen musiikin skeneistä tehdyn aiemman diskursiivisen tutkimuksen kanssa. Diskurssit aikamme kirkko ja maallistunut kirkko ilmentävät toisilleen vastakkaisia käsityksiä, kun diskursseja tarkastellaan yhteiskunnan funktionaalisen erilaistumisen teorian valossa. Aikamme kirkko -diskurssissa Metallimessu esitetään täysin kirkon funktion mukaisena toimintana. Tämän diskurssin argumentaatiota voidaan tarkastella myös kirkon itsereflektiona, jolloin se näyttäytyy tradition uudelleentulkintana. Maallistunut kirkko -diskurssissa Metallimessu puolestaan näyttäytyy toimintana, jossa kirkon performanssi painottuu funktion kustannuksella.

Avainsanat – Nyckelord

kirkko, metallimusiikki, verkkokeskustelu, diskurssi, erilaistuminen

Säilytyspaikka – Förvaringställe

Helsingin yliopiston kirjasto, Keskustakampuksen kirjasto, Teologia

Muita tietoja

1. JOHDANTO....1
1.1. Metallimessun herättämä keskustelu....1
1.2. Aiempi tutkimus....2
2. AINEISTONA INTERNET-POHJAINEN KESKUSTELU....3
2.1. Aineiston ominaispiirteitä....3
2.2. Aineiston kolme keskustelua....6
3. METALLI, ÄÄRIMETALLI JA KRISTILLINEN METALLI....10
3.1. Metallimusiikin historia....10
3.1.1. Keskustelu metallimusiikin ympärillä....12
3.1.2. Keskustelu Suomessa....13
3.2. Äärimetalli....15
3.2.1. Äärimetalli ja transgressio....17
3.2.2. Äärimetallin diskursiivinen transgressio....18
3.3. Kristillinen metalli....22
3.3.1. Kristillisen metallimusiikin määrittely ja tyyli....25
3.3.2. Kristillisen metallimusiikin diskurssit....27
4. METODOLOGIA JA ANALYYSIN KULKU....30
4.1. Sekularisaatioteesi....30
4.2. Yhteiskunnan funktionaalinen erilaistuminen....31
4.3. Kielenkäyttö sosiaalisen todellisuuden rakentajana ja sen osana....32
4.3.1. Subjektipositioista....33
4.4. Analyysin kulku....34
5. SUBJEKTIPOSITIO A: MYÖNTEINEN SUHTAUTUMINEN SEKÄ KRISTINUSKOON ETTÄ METALLIIN....36
5.1. Kristillinen metalli....36
5.2. Aikamme kirkko....41
5.3. Aikamme metalli....44
6. SUBJEKTIPOSITIO B: KIELTEINEN SUHTAUTUMINEN KRISTINUSKOON, MYÖNTEINEN METALLIIN....46
6.1. Äärimetalli....46
6.2. Maallistunut kirkko....51
7. SUBJEKTIPOSITIO C: MYÖNTEINEN SUHTAUTUMINEN KRISTINUSKOON, KIELTEINEN METALLIIN....54
7.1. Maallistunut kirkko....54
8. JOHTOPÄÄTÖKSET....55
8.1. Analyysin tulokset suhteessa aiempaan tutkimukseen....55
8.2. Uskonnon funktio, performanssi ja itsereflektio Metallimessun herättämässä keskustelussa....58
9. LOPUKSI....61
9.1. Yhteenveto ja pohdintaa....61
Lähteet....64
Kirjallisuus....64

1. JOHDANTO

1.1. Metallimessun herättämä keskustelu

Helsingin Temppeliaukionkirkossa järjestettiin Metallimessu ensimmäisen kerran 29.6.2006. Metallimessu, joka on evankelis-luterilaisen kirkon kaavan mukainen jumalanpalvelus metallimusiikin keinoin säestetyillä virsillä, oli listattu myös yhdeksi Tuska-festivaalin ennakkoklubeista. Tuska-festivaali on metallimusiikkiin erikoistunut tapahtuma, joka järjestettiin Helsingin Kaisaniemessä 29.6. - 2.7.2006 jo yhdeksättä kertaa[1]. Metallimessu kirvoitti keskustelua monella taholla. Kolme aiheesta internetissä eri foorumeilla käytyä keskustelua on pro gradu -tutkimukseni aineistona.

Metallimessun kirvoittama mielipiteenvaihto on jatkoa keskustelulle, jota on käyty metallimusiikin ja siihen liittyvän kulttuurin[2] ympärillä musiikkityylin syntyajoista lähtien. Tässä keskustelussa metallimusiikkia ja -kulttuuria ovat vastustaneet sekä kristilliset tahot että poliittiset ja akateemiset tahot.[3] Tämän keskustelun eri osanottajaryhmien parissa on vuosikymmenten aikana kehittynyt vakiintuneita puhetapoja, joita on jonkin verran tutkittu akateemisella saralla, myös Suomessa.[4]

Metallimessun herättämää mielipiteenvaihtoa voidaan siis tarkastella osana pitkään jatkunutta keskustelua metallimusiikista, ja siihen liittyvää vuoropuhelua metallikulttuurin ja kristinuskon välillä. Toisaalta Metallimessu, joka toi Helsingissä ensimmäistä kertaa metallimusiikin evankelis-luterilaisen kirkon jumalanpalvelukseen[5], herätti keskustelua myös kirkon roolista muuttuvassa yhteiskunnassa. Kirkon uudet toimintamuodot aiheuttavat usein keskustelua siitä, kuinka kirkon toiminta on linjassa sen perustehtävän kanssa.[6]

Tutkimuskysymykseni onkin, millaisia diskursseja kirkosta, metallimusiikista ja näiden välisestä suhteesta Metallimessun herättämässä keskustelussa esiintyy, ja miten nämä diskurssit rakentuvat? Tarkastelen

---

[1] http://www.tuska-festival.fi/?sivu=historia, luettu 11.2.2012.
[2] Käytän itse sanaa metalli, mutta aineistossa esiintyvät myös hevi, heavy ja metal saman asian merkitsijöinä.
[3] Katso esimerkiksi Walser 1993, 137-171; Weinstein 2000, 237-275, Christe 2003, 117-125, 290-303, Suomessa Hjelm 2005, 22-29, 117-130.
[4] Katso esimerkiksi Kahn-Harris 2007, Moberg 2009.
[5]Turun Raision seurakunnassa oli järjestetty hevimessu kaksi kertaa tätä ennen (http://www.freebok.net/books/metalmes/view.html?page=15, luettu 1.2.2007).
[6] Katso esimerkiksi Pesonen 2004.

kysymystäni uskontososiologisesti yhteiskunnan funktionaalisen erilaistumisen teorian[7] kautta, ja tutkimuksen metodina on diskurssianalyysi.

1.2. Aiempi tutkimus

Ensimmäiset artikkelikokoa laajemmat tutkimukset metallimusiikista ja siihen liittyvästä kulttuurista ilmestyivät 1990-luvun alussa. Deena Weinsteinin ja Robert Walserin monografiat ovat olleet vaikutusvaltaisia, ja ne taustoittavat metallikulttuuria tässäkin teoksessa. Weinstein lähestyy metallia sosiologina, Walser yhdistää tutkimuksessaan musiikkitieteen ja etnografian. Kumpikin teos jakaa tulkinnan, jonka mukaan metalli voimaannuttaa yleisönsä ja faninsa tarjoamalla näille merkityksen ja yhteisöllisyyden tunteita. Teokset myös alleviivaavat tarvetta tutkia metallia osana laajempaa sosiaalista ja kulttuurista kontekstia.[8]

Akateeminen tutkimus metallimusiikista ja siihen liittyvästä kulttuurista on 2000-luvulla ollut nousussa. Tieteellisten artikkeleiden muodossa löytyy tänä päivänä useita perusteellisia tarkasteluita metallimusiikin ja -kulttuurin eri osa-alueisiin[9] ja aiheesta on esimerkiksi Suomessa tehty useita opinnäytetöitä[10]. Samaan aikaan on ilmestynyt useita populaariteoksia metallikulttuuriin ja sen tiettyihin alalajeihin liittyen[11].

Metallin saralla kirjoitetuista akateemisista teoksista oman tutkimukseni kannalta merkittävimmiksi nousevat Marcus Mobergin kristillistä metallia sekä Keith Kahn-Harrisin äärimetallia käsittelevät tutkimukset. Oma fokukseni ei ole niinkään uskonnollisessa ilmaisussa tai vaihtoehtoisissa uskonnollisissa identiteeteissä kuten Mobergilla, enkä tee uudenlaista kulttuuritutkimusta kuten Kahn-Harris, joka käsittellään *scene* on luonut teoreettisen viitekehyksen palvelemaan paremmin esimerkiksi globaalin äärimetallikulttuurin kaltaisten ilmiöiden tarkastelua. Mobergin ja Kahn-Harrisin tutkimusten merkittävä anti tälle pro gradulle on siinä diskursiivisessa

[7] Katso esimerkiksi Luhmann 2004; Beyer 1997. Näistä enemmän teorialuvussa.
[8] Weinstein 2000 (ensimmäinen painos 1991), Walser 1993. Toiseen tulokseen voimaantumisesta tuli Jeffrey Arnett, joka tarkasteli metallin ja nuorten syrjäytymisen yhteyttä. Hän tulkitsi metallin suosion johtuvaksi amerikkalaisen yhteiskunnan epäonnistumisesta nuorisonsa sosialisaatiossa, katso tarkemmin Arnett 1996.
[9] Katso esimerkiksi Oksanen 2001, Moreman 2003, Kahn-Harris 2004, Luhr 2005, Moberg 2008, Cordero 2009.
[10] Katso esimerkiksi Lilja 2004, Rahja 2006 sekä Suneli 2006.
[11] Esimerkiksi Baddeley 1999, Nikula 2002, Purcell 2003, Moynihan & Söderlind 2003/1998, Christe 2004.

tutkimuksessa, jota he ovat omista kohteistaan tehneet. Perehtyminen merkityksiin ja niiden rakentumiseen kristillisen metallin ja äärimetallin piirissä luo välttämättömän taustan oman aineistoni analyysille, mitä myöhemmin käsittelen tarkemmin.[12]

Tutkimukseni konteksti on metallimusiikissa ja siihen liittyvässä kulttuurissa, sillä aineistoni voidaan perustellusti sanoa olevan osa tätä kulttuuria. Tutkimuksellani liityn kuitenkin siihen suomalaiseen uskonnonsosiologiseen perinteeseen, jossa uskontoa, tässä tapauksessa lähinnä Suomen evankelis-luterilaista kirkkoa, tarkastellaan yhteiskunnan erilaistumisen ja maallistumiskehityksen valossa. Tässä suhteessa merkittäviä tutkimuksia ovat Heikki Pesosen väitöskirja Vihertyvä kirkko sekä Kimmo Kääriäisen, Kati Niemelä ja Kimmo Ketolan teos Moderni kirkkokansa.[13]

2. AINEISTONA INTERNET-POHJAINEN KESKUSTELU

2.1. Aineiston ominaispiirteitä

Ensisijaisena aineistonani on kolmella internetin keskustelufoorumilla käyty mielipiteenvaihto Metallimessuun liittyen. Nämä kolme keskustelua tarjoavat laajimman aiheesta käydyn vuoropuhelun, verrattuna esimerkiksi sanoma -ja iltapäivälehdissä ilmestyneisiin artikkeleihin tai mielipidekirjoituksiin aiheesta. Viime mainittuihin olen tutustunut sekundäärisenä aineistona, samoin kuin joihinkin muihin internetin keskustelufoorumeihin ja aiheeseen liittyviin www-sivuihin.

Laajuutensa lisäksi ensisijainen aineistoni tarjoaa monipuolisen otoksen niistä tahoista, joita Metallimessu liikutti tavalla tai toisella. Yksi keskusteluista on käyty valtakunnan laajimmalla metallimusiikin harrastajien keskustelufoorumilla, Imperiumin Messulaudalla[14]. Toinen keskustelu on Kristillisestä Metalliunionista[15], joka on kristillisen metallimusiikin harrastajien foorumi. Tässä kyseisessä keskustelussa Metallimessun idea alunperin syntyi.

[12] Kahn-Harris 2007, Moberg 2009.
[13] Pesonen 2004; Kääriäinen, Niemelä, Ketola 2003. Katso myös esimerkiksi Sakaranaho & Pesonen (toim.) 2002.
[14] Messulauta tulee englanninkielen sanasta *messageboard* eli suoraan käännettynä viestilauta. Messu tarkoittaa siis tässä viestiä, eikä liity mitenkään kirkolliseen sanastoon. Sekaannuksien välttämiseksi puhun jatkossa pelkästä Imperiumista.
[15] Jatkossa Metalliunioni.

Kolmas keskustelu on Metallimessun omien www-sivujen vieraskirja, jonne ovat kommentteja jättäneet sekä maallisen että kristillisen metallimusiikin harrastajat, kuin myös edellä mainittuihin vähemmän vihkiytyneet tai kokonaan vihkiytymättömät ihmiset. Esittelen myöhemmin kutakin keskustelua vielä tarkemmin.

Rajasin aineiston ajallisesti 2.10.2005 - 31.7.2006 käsittämään vilkkaimman keskustelun koskien ensimmäistä Metallimessua. Metalliunionissa esimerkiksi perustettiin uusi viestiketju toista ja kolmatta Metallimessua varten[16], Imperiumissa alkuperäiseen viestiketjuun on tullut satunnaisia kommentteja ensimmäisen Metallimessun jälkeenkin[17] ja Metallimessun omassa vieraskirjassa keskustelu jatkuu vielä tänäkin päivänä[18]. Aineiston joukossa on viestejä, jotka eivät ole relevantteja tutkimuskysymykseni kannalta, joissa ei edes implisiittisesti määritellä kirkkoa, metallimusiikkia tai niiden välistä suhdetta. Jatkossa kun puhun aineistosta, tarkoitan tutkimuskysymykseni kannalta olennaisia viestejä.

Aineiston ominaislaatu ohjasi jossain määrin myös metodin valintaa. Uusmedian ja kulttuurin tutkijat Aki Järvinen ja Ilkka Mäyrä kirjoittivat 1990-luvun lopussa seuraavaa:

> Luontevimmin digitaalinen kulttuuri paljastaakin omaleimaisuutensa, kun sitä lähestytään vasta viimeisten kolmen vuosikymmenen aikana kehitetyn teorian ja analyysin välineillä. [...] lähtökohtana on kulttuuri ymmärrettynä kaiken inhimillisen toiminnan ja merkitystuotannon kokonaisuudeksi."[19]

Aineistoni vuoropuhelu on mitä ilmeisimmin osa digitaalista kulttuuria[20] ja inhimillistä toimintaa, joka voidaan nähdä nimenomaan keskusteluna merkityksistä. Juuri tästä näkökulmasta lähestyy myös analyysimetodini diskurssianalyysi kulloinkin tutkittavia tekstejä. Metodista lisää tuonnempana.

Mitä sitten on tämä Järvisen ja Mäyrän mainitsema digitaalisen kulttuurin omaleimaisuus? Vaikkei tutkimuksen fokus olekaan internet-aineiston erityispiirteissä, on niihin hyvä kiinnittää huomiota. Internet tuo tekstiin ulottuvuuksia, jotka puuttuvat muunlaisesta tekstiaineistosta. Internet, joka syntyi Yhdysvaltain puolustushallinnolle alun perin suunnitellun tietokoneverkon

[16] http://www.metalliunioni.com/forum/viewtopic.php?f=2&t=817&view=previous, luettu 10.2.2012.
[17] Viimeisin viesti 24. kesäkuuta 2009, http://lauta.imperiumi.net/viewtopic.php?f=10&t=21007&sid=a71897749404520ead891cf8284e48b9&start=550, luettu 10.2.2012.
[18] Viimeisin viesti 5. helmikuuta 2012, http://www.freebok.net/books/metalmes/view.html, luettu 10.2.2012.
[19] Järvinen & Mäyrä 1999, 18-19.
[20] Digitaalinen kulttuuri koostuu tavoista viestiä, pitää yhteyttä, tulkita ja rakentaa merkityksiä tietokoneitten ja -verkkojen äärellä. (Järvinen & Mäyrä 1999, 17.)

perustalle 1970-luvun alussa, on tänä päivänä useita tietoverkkoja yhteen kokoava melko vakiintunut järjestelmä, "verkkojen verkko". Se mahdollistaa maailmanlaajuisen reaaliaikaisen vuorovaikutuksen ihmisten välillä. Internet on siis muuttanut ajan ja paikan merkitystä ratkaisevalla tavalla perinteisiin mielipiteenvaihdon kanaviin nähden.[21]

Aineistostani Metalliunionin ja Imperiumin keskustelut ovat internetissä muodossa, jonka englanninkielinen nimitys on *bulletin board system* eli *BBS*. Suora käännös olisi ilmoitustaulusysteemi, mikä ei ole lainkaan harhaanjohtava. Tämänlaisessa keskustelussa yksittäiset osanottajat lähettävät viestinsä yhteen tietokoneosoitteeseen, jossa ohjelma ikään kuin "kiinnittää viestit taululle" peräkkäin tulojärjestyksessä. Tällaisen viestiketjun nimi on englanniksi *thread*, joka on vakiintunut suomenkieleenkin. [22] Threadia voi käydä lukemassa tietyssä internet-osoitteessa. Viestiketjuun osallistuville on tyypillistä lainata eli kopioida ja liittää omaan viestiinsä katkelma tai useampi jostain aiemmasta viestistä, tarkentaakseen että haluavat kommentoida jotain tiettyä asiaa aiemmassa keskustelussa[23].

Eräs internet-keskusteluaineistoon liittyvä tosiseikka on viestin kirjoittajien anonyymiys. Yleisesti käytössä ovat nimimerkit, mutta vaikka joku esiintyykin omalla nimellään, on henkilöllisyyttä mahdotonta lopullisesti todentaa. Tutkija voi ja hänen tuleekin siis ajatella, että viestillä on tietyn viestiketjun kontekstissa oma, kirjoittajastaan irrallinen identiteettinsä ja merkityksensä.[24] Aineistoni valossa on kuitenkin selvää, että viestien kirjoittajien kesken osa henkilöllisyyksistä on tunnettuja - joko virtuaalikontakteihin tai kasvokkain tapahtuviin yhteyksiin perustuvia. Tämä on luonnollista, kun on kyse internet-yhteisöistä, jotka perustuvat yhteiselle mielenkiinnon kohteelle, jaetulle musiikkimaulle, jota harrastetaan myös internetin ulkopuolella. Oman tutkimuskysymykseni ja metodivalintani valossa viestien kirjoittajien henkilöllisyydellä ei kuitenkaan ole olennaista merkitystä.

[21] Campbell 2006, 270; Järvinen & Mäyrä 1999, 9; Linjakumpu 1999, 184-185; Orgad 2006, 878.
[22] Wood & Smith 2005, 12.
[23] Wood & Smith 2005, 12.
[24] Linjakumpu 1999, 190.

2.2. Aineiston kolme keskustelua

Pro gradu -tutkimukseni aineistona on kolme internetissä käytyä keskustelua: Metalliunionin, Metallimessun omien sivujen sekä Imperiumin keskustelut ensimmäistä Metallimessua koskien. Aineiston merkitsemisessä olen pyrkinyt olemaan mahdollisimman uskollinen aineistolle, jotta lukijan on halutessaan helppo löytää siteeratut kommentit aineiston keskusteluista. Olen säilyttänyt yksittäisiä viestejä merkitsevät nimimerkki -ja päivämäärämerkinnät sellaisinaan ja tarvittaessa selittänyt näiden sisällön alaviitteissä. Samoin olen kopioinut lainattavan katkelman aina sellaisenaan, enkä ole esimerkiksi korjannut niiden kieliasua. Seuraavassa esittelen lyhyesti aineistoni kolmea keskustelua erikseen sekä kokonaisuutena, jonka ne yhdessä muodostavat.

Alunperin yksityishenkilön perustama internet-foorumi Kristillinen Metalliunioni on Suomen laajin kristillisen metallimusiikin harrastajien yhteinen keskustelupalsta internetissä. Aineistona olevan keskustelun ajankohtana sillä oli 401 rekisteröityä käyttäjää.[25] Metalliunionissa alkoi 2.10.2005 keskustelu otsikolla ”Metallimessu”[26]. Tarkasteltavan viestiketjun aloittaja toi julki ajatuksen mahdollisesta metallimessusta, mikä sai yhteisössä varsin positiivisen vastaanoton. Idea alkoi hyvin pian konkretisoitua, kun 5.10.2005 Helsingin seurakuntayhtymän ja Kirkon lähetystyön keskuksen järjestämässä Heviseminaarissa asiasta kiinnostuneet ja foorumillaan keskustelleet yksityishenkilöt, ”unionilaiset”, ja kirkkoa edustavat tahot löysivät toisensa. Keskustelu jatkui Metalliunionissa, ja sitä käytiin palautteen merkeissä vielä muutama päivä Metallimessun jälkeenkin.

Keskustelu Metalliunionissa on paljolti Metallimessun ideointia, sen käytännön järjestelyitä ja näihin liittyvien kysymysten pohdiskelua yhteiskristillisessä kontekstissa. Viestejä on yhteensä 277 ja osallistuvia nimimerkkejä 55[27]. Kirjoittajien kristillinen vakaumus on selvästi esillä koko ajan. Paitsi itse viesteissä, vakaumus näkyy esimerkiksi nimimerkkien

[25] http://www.metalliunioni.com/forum/index.php, luettu 1.2.2007.
[26] http://www.metalliunioni.com/forum/viewtopic.php?t=304, luettu 1.2.2007. Tätä keskustelua ei ole enää saatavilla internetissä. Löytyy tulostettuna tutkijan hallusta.
[27] Keskusteluihin osallistuminen Metalliunionissa edellyttää rekisteröitymistä foorumille jollain nimimerkillä.

allekirjoituksissa[28], jollainen voi olla esimerkiksi sitaatti Lutherilta[29] tai muu uskonvakaumusta ilmaiseva lainaus, kuten ”I am not my own”[30].

Aineistoni toinen keskustelu eli Metallimessun oma vieraskirja[31] tapahtuman www-sivuilla avattiin 24.4.2006, kun itse messuun oli noin kaksi kuukautta aikaa. Vieraskirjaan tuli tiuhaan viestejä vielä joitakin päiviä 29.6.2006 vietetyn messun jälkeen. Keskustelu aktivoitui uudelleen vuodenvaihteessa, kun tieto seuraavan Metallimessun ajankohdasta julkaistiin. Vieraskirjassa on yhteensä 193 viestiä 31. heinäkuuta 2006 mennessä. Sen tapauksessa on kuitenkin hankalampi selvittää viestejä kirjoittaneiden määrää, sillä mitään rekisteröitymisjärjestelmää ei ole. Vieraskirjan formaatti onkin hiukan yksinkertaisempi kuin kahden muun aineistoni keskustelun[32], mutta viestit seuraavat sielläkin toisiaan saapumisjärjestyksessä. Siinä missä kaksi muuta keskustelua ovat laajoilta, satoja keskusteluita sisältäviltä foorumeilta, on Metallimessun vieraskirja vain tätä tarkoitusta varten avattu yksi viestiketju tapahtuman www-sivuilla.

Vieraskirjan auettua ensimmäisistä kommentoijista suurin osa suhtautui kielteisesti messuun.[33] Kaiken kaikkiaan valtaosa viesteistä on myönteisiä.[34] Metallimessun vieraskirjaan voi kuka tahansa jättää viestinsä messun järjestäjille ja muille ketjua lukeville.[35] Metallimessun vieraskirjaan kirjoittavat voivat myös esittää kysymyksiä messua järjestäville henkilöille, jotka osallistuvat käytävään keskusteluun. Järjestäjät myös vastailevat saamaansa palautteeseen, niin positiiviseen kuin negatiiviseenkin sekä korjaavat väärinkäsityksiä messuun liittyen.[36] On syytä olettaa, että Metallimessun

---

[28] Rekisteröitynyt käyttäjä voi halutessaan määritellä nimimerkilleen allekirjoitustekstin. Allekirjoitus tulee automaattisesti nimimerkin kirjoittaman viestin alle.
[29] Nimimerkillä Whitewashed:‘A person who does not regard music as a marvelous creation of God, must be a clodhopper indeed and does not deserve to be called a human being; he should be permitted to hear nothing but the braying of asses and the grunting of hogs.’ – Luther.
[30] Nimimerkillä Matti.
[31] http://www.freebok.net/books/metalmes/view.html, luettu 1.2.2007. Kaikki Metallimessun vieraskirjan viestit, joihin jatkossa viittaan, löytyvät em. osoitteen alta.
[32] Katso kappale BBS:stä sivulla 4.
[33] Ensimmäisistä 15 viestistä 9 on kielteisiä.
[34] Yhteensä 121 positiivista palautetta 193 viestistä. Selkeästi negatiivisia palautteita 38.
[35] Imperiumin messulaudalle ja Metalliunionin keskustelufoorumille kirjoittaakseen on rekisteröidyttävä eli ilmoitettava vähintäänkin olemassa oleva sähköpostiosoite. Tämä ei vielä tarkoita, että kirjoittajan tarvitsisi paljastaa henkilöllisyyttään. Voidaan silti ajatella, että Metallimessun vieraskirjan tyyppisiin avoimiin keskusteluihin osallistumiselle on matalampi kynnys.
[36] Esimerkiksi ”Messun musiikkina on siis pelkästään virsiä hevisti versioituina...” vastaus nimimerkille Matsku 3. toukokuuta 2006.

vieraskirjaan kirjoittaa kirjavampi joukko kuin kahteen muuhun aineistonani olevaan keskusteluun. Metallimessun kotisivulle, jossa vieraskirja sijaitsee, löytää kuka tahansa tapahtumasta kiinnostunut, kun taas Metalliunioniin pikemminkin kristillisen metallimusiikin harrastaja ja Imperiumiin metallimusiikin harrastaja.

Suomalainen Imperiumi[37] on kävijämääriensä perusteella Skandinavian toiseksi suurin internetissä toimiva metallimusiikin media. Marraskuussa 2002 avattu sivusto sisältää muun muassa uutisia, haastatteluita, levyarvioita, keikkalistoja, äänityksiä ja videoita kattaen koko metallimusiikin laajan kirjon. Imperiumin palveluihin kuuluu myös keskustelufoorumi eli Messulauta, jolla oli 6259 rekisteröityä käyttäjää tutkimuksen kohteena olevana ajankohtana. Heistä Metallimessua koskevaan keskusteluun on ottanut osaa 114.[38]

Viisi päivää Metallimessun omien www-sivujen vieraskirjan auettua nimimerkki \o. aloitti Imperiumin keskustelufoorumilla keskustelun otsikolla ”Tuska ja metallin jumalanpalvelusreissu”.[39] Keskustelu jatkui aktiivisena vielä joitakin päiviä itse messun jälkeen. Viestiketjuun on sittemmiin ilmestynyt kommentteja esimerkiksi seuraavien Metallimessujen innoittamina. Imperiumin keskustelu on aineistoni kolmesta osasta laajin: viestejä on 499 kappaletta 31.7.2006 mennessä.

Imperiumin keskustelun avaaja liitti viestiinsä tekstikatkelmia Metallimessun www-sivuilta, ja kysyi niiden valossa muilta foorumin käyttäjiltä:

> Vieläkö tarvitaan "jeesustelttaa" festivaalialueen ulkopuolella? Kumpi on tehnyt uuden aluevaltauksen, metalli vai kirkko? Pyhittääkö tarkoitus keinot? Vituttaako ja onko sen vuoksi syytä boikotoida Tuskaa ja siten olla tukematta kyseistä toimintaa henkilökohtaisella varallisuudellaan? [40]

Tuohtumus Tuska-organisaatiota kohtaan johtui siitä, että Tuska oli ottanut Metallimessun mukaan omaan ohjelmaansa listaamalla sen yhdeksi ennakkoklubeista.

Imperiumissa suurin väittely käydään kahden joukon välillä. Toiset, kuten keskustelun avaaja \o. ovat sitä mieltä, ettei kristinuskoa voi yhdistää metallimusiikkiin, sillä metalli on heidän mukaansa aina ollut vähintäänkin

[37] http://www.imperiumi.net, luettu 29.3.2007.
[38] http://www.imperiumi.net/phpBB2, luettu 29.3.2007. Keskustelufoorumin nykyinen osoite on lauta.imperiumi.net, luettu 18.2.2012.
[39] http://www.imperiumi.net/phpBB2/viewtopic.phpt=21007&postdays=0&postorder=asc&start=0, luettu 1.2.2007. Nykyisin keskustelu löytyy osoitteesta: http://lauta.imperiumi.net/viewtopic.php?t=21007, luettu 18.2.2012. Kaikki Imperiumin viestit, joihin jatkossa viittaan, löytyvät samasta osoitteesta.
[40] \o. La Huh 29, 2006 17:31. (Imperiumissa viestit on merkitty näin, eli ensin nimimerkki, sitten aika, tässä tapauksessa lauantai 29. huhtikuuta, 2006 kello 17:31.)

epäkristillistä. Vastapuolen joukon yhteinen vakaumus on se, ettei metallimusiikkia määritä mikään tietty ideologia. Suurelle osalle heistä Metallimessu on yhdentekevä, muttei millään muotoa vastustettava tapahtuma. Vain muutama kirjoittaja lausuu julki kristillisen vakaumuksen.

Kuten edellä esittämäni kuvaukset osoittavat, aineiston kolme keskustelua poikkeavat monelta osin toisistaan. Keskusteluille on yhteistä niiden kirvoittaja Metallimessu, mistä johtuen jokaisessa otetaan tavalla tai toisella kantaa kristinuskoon, metallimusiikkiin ja näiden kahden väliseen suhteeseen sekä kirkon asemaan nyky-yhteiskunnassa. Mielenkiintoista on kuitenkin se, että kolme aineistoani liittyvät myös konkreettisesti toisiinsa niin, ettei paikoitellen ole liioiteltua sanoa niiden keskustelevan keskenään.

Kuten aiemmin totesin, Metallimessun vieraskirjan keskusteluun ottavat osaa myös messua järjestävät henkilöt.[41] He osallistuvat luonnollisesti myös Metalliunionissa käytävään keskusteluun, jossa messua alunperin alettiin ideoimaan. Jotkut Metalliunionilaiset käyvät myös jättämässä viestinsä messun vieraskirjaan. Sekä Metalliunionin keskustelussa että Metallimessun vieraskirjassa ollaan tietoisia Imperiumissa käytävästä keskustelusta ja siihen viitataan ja reagoidaan. Näin kommentoi esimerkiksi Metalliunionin puolella nimimerkki pallomaha sarkastiseen sävyyn Imperiumin keskustelua:

> Kyllä, imperiumissa on varsin älykästä väkeä.[42]

Kuitenkaan Imperiumin keskustelussa kukaan ei viittaa Metallimessun vieraskirjaan, saati Metalliunioniin, vaikka on syytä olettaa, että Imperiumin väki on näistä tietoisia.[43]

Eräs Metalliunionin keskustelijoista ottaa osaa myös Imperiumin keskusteluun.[44] Nimimerkki stefanos käy esittämässä vasta-argumentteja Imperiumin keskustelussa Metallimessua vastustaville. Huomionarvoista on se,

---

[41] Lähinnä nuoristyönohjaaja Mikko Saari, jonkin verran myös pastori Haka Kekäläinen.

[42] pallomaha Lau Huh 29, 2006 9:59 am. (Metalliunionissa viestit on merkitty näin, eli ensin nimimerkki, sitten aika, tässä tapauksessa lauantai 29. huhtikuuta, 2006 kello 9:59.)

[43] Ensinnäkin jo se, että keskustelun avaaja lainaa suoraan Metallimessun www-sivuja: luultavasti moni muukin keskustelija käy katsomassa näitä sivuja. Toiseksi se, että Imperiumin keskustelu alkaa viisi päivää Metallimesssun vieraskirjan auettua, ja hyvin samoin argumentein, kuin mihin vieraskirjan alkuun negatiivista palautetta antaneet vetosivat. On kuitenkin mahdotonta todistaa, että kyse olisi samoista henkilöistä.

[44] On mahdollista, että Imperiumissa on pari muutakin keskustelijaa, jotka ovat rekisteröityneet Metalliunioniin. Stefanos on kuitenkin ainoa, jonka kohdalla voidaan olla lähes varmoja asiasta. (Täysin varmoja nimimerkkien henkilöllisyyksistä ei voida internet-aineiston kohdalla koskaan olla.)

että hän välttää viimeiseen asti lausumasta julki kristillistä vakaumustaan siinä kontekstissa.

> Haluan korostaa, etttä tässä ei nyt ole vielä tunnustauduttu miksikään uskovaiseksi, eli turha pelätä käännytystä.[45]
> Edellisessä viestissä halusin lähinnä sanoa ettei kannata yhden viestin perusteella alkaa lahjoittamaan minulle uskovaisen papereita.[46]

Samassa yhteydessä eräs Imperiumin keskustelija viittaa stefanoksen kirjoituksiin muilla foorumeilla, mikä viittaisi siihen, että hän on lukenut nimenomaan Metalliunionin keskusteluita.[47]

Pelkästään näiden konkreettisten liitoksien perusteella voidaan aineistoni kohdalla puhua kokonaisuudesta. Tarkemman analyysin avulla löytyi myös diskursiivisia yhtäläisyyksiä, joista lisää analyysiluvuissa.

3. METALLI, ÄÄRIMETALLI JA KRISTILLINEN METALLI

3.1. Metallimusiikin historia

Metallimusiikin kehittymisen taustalla vaikuttivat 1960-luvun hard rock -yhtyeet, esimerkiksi brittiläiset The Who ja Cream sekä amerikkalainen Jimi Hendrix.[48] Ensimmäisen oikean heavy metal -yhtyeen tittelin saa lähteestä riippuen Led Zeppelin tai Black Sabbath. Aivan oma tyylilajinsa heavy metalista tuli viimeistään vuonna 1970, kun samana vuonna sekä Led Zeppelin, Deep Purple että Black Sabbath julkaisivat albuminsa.[49] Näiden yhtyeiden musiikkia yhdistivät voimasointujen käyttö, särökitara, ulvova laulutyyli sekä riffit: toistuvat ja tarttuvat melodianpätkät. Riffien käyttö oli peräisin blues-musiikista, josta sitä oli lainannut aiemmin muun muassa Eric Clapton. Myös raskaammat rummut ja bassokitara erottivat heavy metal -yhtyeet muusta blues-pohjaisesta rockista.[50]

Edellä mainituilla kolmella yhtyeellä musiikkiin kuului myös olennaisena osana mystiikka ja erilaisten mytologisten elementtien käyttö, kuten Led Zeppelinillä anglo-saksinen ja skandinaavinen myologia tai Black Sabbathilla noituus ja demonit. Muita toistuvia teemoja metallimusiikissa ovat alusta asti olleet seksuaalisuus ja potenssi, rock-musiikin ylistys sekä kaoottiset voimat kuten

[45] stefanos Su Huh 30, 2006 20:57.
[46] stefanos Su Huh 30, 2006 21:28.
[47] Roni Ma Tou 01, 2006 10:50
[48] Walser 1993, 9.
[49] Lilja 2004, 4.
[50] Walser 1993, 8 - 9.

kuolema, paholainen ja groteski. Erittäin tärkeää heavy metalissa on niin musiikillisesti kuin lyyrisestikin ilmaista voimaa, *power.*[51]

Heavy metal saavutti suuren suosion 1980-luvun aikana. Vuosikymmenen loppupuolella USA:n Billboard top 40 albumilistalla oli lähestulkoon säännöllisesti puolet heavy metal albumeita. Vuosikymmentä leimasi myös musiikkityylin pirstoutuminen lukuisiin alalajeihin.[52] Pirstoutuminen on jatkunut, eikä tänä päivänä metalli, *metal* terminä kerro vielä paljoakaan tietyn yhtyeen musiikista, vaan sanaa tarkennetaan esimerkiksi jollain seuraavista etuliitteistä: thrash, speed, death, black, industrial, power, grindcore, nu, gothic ja folk[53]. Etuliite kertoo asiaan perehtyneelle muun muassa musiikin temposta, yhtyeen laulu- ja soittotyylistä sekä joissain tapauksissa myös sanoitusten tematiikasta.

Suomessa metallimusiikin historia on kulkenut kutakuinkin samoja teitä kuin maailmallakin[54]. Vaikutteet ulkomailta ovat tulleet hitaasti mutta varmasti. Jari Ehrnrooth arvioi joukkomittaisen hevariuden[55] syntyneen Suomessa aikaisintaan vuonna 1983[56]. Suomihevin varsinaisen lähtölaukauksen ajankohdasta lienee monta näkemystä, joista yhden mainitakseni viittaan toimittaja Jone Nikulan teokseen Rauta-aika. Hän aloittaa suomalaisen metallimusiikin virallisen historian speed metal -yhtye Stonen ensimmäisen levyn julkaisuvuodesta 1988.[57]

Suomalainen metalli on historiansa kuluessa saavuttanut suuren suosion paitsi kotimaassa myös ulkomailla, ja tänä päivänä suomalainen metalli on pop-musiikin saralla maan menestyneimpiä vientituotteita.[58] Voidaan sanoa, että 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmennellä metalli oli Suomessa jopa vallitsevin musiikkityyli. Kotimaisen metallin kansainvälinen menestys oli luultavasti myös syy sen kasvaneeseen näkyvyyteen mediassa, joka kilpistyy median kirjoittelussa ”hevibuumista” 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen puolivälissä. Metallimusiikin parissa pitkään työskennelleille ja sitä harrastaneille

[51] Walser 1993, 3, 9-10; Weinstein 2000, 18-43; Oksanen 2003, 30.
[52] Walser 1993, 11-13.
[53] Katso esimerkiksi Oksanen 2003, 4.
[54] Oksanen 2003, 33.
[55] Heavy metal -musiikkia kutsutaan suomeksi usein myös heviksi, tästä sana hevari, kyseisen musiikkityylin harrastajan nimitys.
[56] Ehrnrooth 1988, 15.
[57] Nikula 2002, 6.
[58] Nikula 2002, 6; Auvinen, 2006, 7 - 9; katso myös Lukkarinen 2006, 4.

musiikkityylin nousu marginaalista muoti-ilmiöksi ei aina ollut mieluisa asia.[59] Juuri tähän metallimusiikin kotimaisen historian taitekohtaan ajoittui ensimmäinen Metallimessukin.

3.1.1. Keskustelu metallimusiikin ympärillä

Metallimusiikki on ollut monenlaisen kritiikin kohteena. Jotkut konservatiiviset kristilliset tahot kokevat metallin edustamien arvojen olevan kristinuskon vastaisia. Selkeimpänä merkkinä tästä pidetään juutalais-kristillisen perinteen pyhillä symboleilla leikittelyä sekä maallisten nautintojen ihannointia ja niiden pitämistä päämääränä sinänsä. Poliittisesti korrektit edistykselliset musiikkikriitikot puolestaan ovat tottuneet erottelemaan musiikin joko viihteelliseen populaarimusiikkiin tai kantaaottavaan musiikkiin. He eivät pysty sijoittamaan metallia kumpaankaan lokeroon ja kokevat sen tästä syystä erityisen vastenmieliseksi. Näin tiivistää sosiologi Deena Weinstein metallin kohtaaman vastustuksen jakaen sen samalla karkeasti oikealta ja vasemmalta tulevaan: oikealla tässä tapauksessa kulttuuris-konservatiivit, vasemmalla edistykselliset kriitikot.[60] Huomattavaa tässä on arvostelun keskittyminen paljolti ulkomusiikillisiin seikkoihin. Progressiivisen ja hard rockin pohjalta syntynyt tyylilaji on musiikillisesti edeltäjiään raskaampi ja aggressiivisempi, mikä myös monesti herättää kummastusta ja jopa vastustusta siihen mieltymättömässä kuulijassa.

Kuuluisimman ja kenties laajamittaisimman metallimusiikkia vastaan tehdyn hyökkäyksen takana 1980-luvulla oli Tipper Gore, senaattori Al Goren vaimo. Samaan aikaan heavy metalin suosio oli suurimmillaan sitten syntyaikojensa. Poliittisten yhteyksiensä johdosta Tipper Gore ja hänen luotsaamansa Parental Music Resource Center, PMRC[61], saivat vuonna 1985 järjestettyä kuulustelut Yhdysvaltain kongressissa aiheesta, jota he kutsuivat pornorockiksi. Sinne kutsuttiin kuultavaksi muusikoita ja musiikkiteollisuuden edustajia. Tukenaan Gorella ja PMRC:llä oli musikologian professori Texasista, Joe Stuessy. Hän esitti heavy metalin olevan väkivältaista ja taiteellisesti köyhää.

[59] Lukkarinen 2009, 1 - 2; Lukkarinen 2006, 1.
[60] Weinstein 2000, 237-239.
[61] Samainen järjestö on vastuussa tänäkin päivänä Yhdysvalloissa ilmestyvien albumien kansissa olevista varoitustarroista. PMRC myös on kampanjoinut osittain menestykselläkin tiettyjen musiikkityylien julkaisun rajoittamiseksi lailla osavaltiotasolla. Kyse on ollut enimmäkseen rapista ja metallista.

Stuessyn mukaan suurin osa menestyneestä heavy metalista sisälsi yhden tai useamman seuraavista teemoista: äärimmäinen kapina, äärimmäinen väkivalta, päihteiden väärinkäyttö, siveettömyys, seksuaaliset perversiot tai satanismi.[62]

Musikologi ja etnografi Robert Walser puolestaan tutki 88 1980-lukulaisen heavy metal -kappaleen sanoituksia ja tuli siihen tulokseen, että väkivaltaa, huumeiden käyttöä ja itsemurhaa käsitellään verraten vähän. Walser myös huomauttaa, että silloin kun transgressiivisia[63] lyriikoita esiintyy, ne toimivat kontekstissaan monitahoisemmin, kuin mitä Stuessy väittää.[64] Huolimatta siitä, etteivät heavy metalin vastustajat ole käytännössä voineet osoittaa suoraa yhteyttä heavy metallin ja itsemurhan, sataananpalvonnan tai rikoksen välille, pahamaineinen leima istuu heidän ansiostaan lujassa.[65]

Jotkut kriitikot ovat myös väittäneet metallia musiikillisesti primitiiviseksi ja yksinkertaiseksi[66]. Musiikillisesti metalli on kuitenkin paljon luultua ja usein väitettyä monipuolisempaa ja monimutkaisempaa. Heavy metal -musiikki ammentaa lukuisista traditioista, kuten esimerkiksi klassisesta musiikista ja blues-peräisestä musiikista.[67]

3.1.2. Keskustelu Suomessa

Metallimusiikki on Suomessakin kohdannut kautta historiansa vastustusta ja kohtaa sitä edelleen nykyisin nauttimastaan kansansuosiosta huolimatta. Ensimmäiset ja äänekkäimmät hyökkäykset tulivat erinäisiltä kristillisiltä tahoilta. ”Reaktioiden yhteisenä nimittäjänä on ollut rockin yleisen turmiollisuuden ja hevin saatanallisuuden apokalyptinen kauhistelu” kirjoitti Jari Ehrnrooth vuonna 1988.[68]

Satanismin myytti metallimusiikissa ei kuitenkaan useimmiten vastaa perinteisesti ymmärrettyä kristillistä persoonallista pahaa[69] vaan on monimerkityksinen. Se toimii yhtäältä esimerkiksi rappiollisen ja yhteiskunnassa vallitsevista käyttäytymisnormeista poikkeavan elämän ihannoinnin symbolina. Toisaalta se voi kuvastaa voimaa, sillä paholaisen kanssa tehdyn sopimuksen on

[62] Weinstein 2000, 249 - 258; katso myös Walser 1993, 137 - 150.
[63] Transgressiosta tarkemmin jäljempänä tässä luvussa.
[64] Walser 1993, 139.
[65] Walser 1993, 137-171; Weinstein 2000 ; 237-275.
[66] Katso esimerkiksi Weinstein 2000, 239
[67] Lilja 2004, 65.
[68] Ehrnrooth 1988, 78.
[69] Poikkeuksena jotkin yhtyeet 1990-luvulta lähteneessä black metal -alagenressä. Katso tarkemmin luku äärimetallista.

perinteisesti katsottu antavan tekijälleen ylilunnolliset voimat.[70] Äärikristilliset tulkinnat ovat tarkoitushakuisia, eivätkä pyri kohteensa ymmärtämiseen. Esimerkiksi 1980-luvulla rock-konserteissa jaettujen Herätysseuran esitteiden mukaan hevimusiikki oli vanhatestamentillisten ennustusten ja ilmestyskirjan eskatologisten näkyjen toteutuma.[71]

Keskustelu ei näytä herkeävän, vaikka metallimusiikkia on ollut olemassa jo yli kolmekymmentä vuotta, vaan syttyy yhä uudelleen. Esimerkiksi keväällä 2006 Suomen euroviisuehdokas Lordi kirvoitti monenkirjavaa kommentointia paitsi Suomessa, myös Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Suomen ortodoksikirkon Isä Mitro, jota haastateltiin BBC:lle, piti hirviömaskeissa esiintyvän yhtyeen nimeä pyhäinhäväistyksenä.[72] Kreikassa syntyi kansanliike Lordin Ateenan esiintymisen estämiseksi, sillä tietyt tahot näkivät yhtyeen inspiroivan saatananpalvontaa.[73] On myös kuvaavaa, että Lordin tultua valituksi Suomen viisuehdokkaaksi Ilta-Lehti pyysi oitis paitsi julkisuuden henkilöiltä, myös Suomen kirkkoja edustavilta ihmisiltä kannanottoja.[74]

Aiempaa keskustelua vasten ei ole lainkaan yllättävää, että Metallimessu, joka yhdistää helposti toisilleen vastakkaisiksi mielletyt kirkon ja metallimusiikin, aiheutti reaktioita puolin ja toisin. Vaikka kristillistä metallimusiikkia on Yhdysvalloissa tehty 1970-luvulta lähtien ja Suomessakin jo yli kymmenen vuotta,[75] sen tunnettuus on tähän asti ollut varsin rajoittunut. Uutta oli se, että Metallimessu järjestettiin Suomen evankelis-luterilaisen valtionkirkon piirissä pääkaupungissa Helsingissä, mikä takasi sille näkyvyyttä mediassa.

Ilta-Sanomat haastatteli Metallimessun järjestäjiä 28.4.2006. Milla Rautiainen kirjoittaa muun muassa: "Messun järjestäjäporukka ei näe minkäänlaista ongelmaa siinä, että taannoin saatanalliseksikin luonnehdittu musiikkityyli viedään jumalanpalvelukseen."[76] Edellisessä kuussa Lordi oli valittu

---

[70] Ehrnrooth 1988, 80-81.
[71] Ehrnrooth 1988, 79.
[72] "Finns shocked by Eurovision band" BBC News 20.4.2006, http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/4926020.stm, luettu 18.2.2012.
[73] "Pysy poissa Lordi!" Ilta-Sanomat 25.3.2006; "Kreikassa vireillä oikeuskanne Lordia vastaan", Helsingin Sanomat 20.5.2006.
[74] ”Papit vastustavat Lordin esiintymistä” Ilta-Lehti 3.4.2006. Lordin herättämästä keskustelusta mediassa katso tarkemmin Lukkarinen 2008.
[75] Katso tarkemmin luku 3.3.
[76] ”Metallimessu jyrisee kirkossa!”, Ilta-Sanomat 28.4.2006.

edustamaan Suomea Euroviisuihin, ja näin Metallimessun tulo julkisuuteen oli kuin suoraa jatkoa kohulle.

Rajankäyntiä oli ollut myös metalliharrastajien keskustelu-foorumeilla internetissä ennen Metallimessua. Joillekin sekulaarin metallin harrastajille kristillinen metallimusiikki sisältää sovittamattoman ristiriidan ja provosoi vastareaktioihin. Tämä eri tapausten kulloinkin herättämä keskusteluiden jatkumo ei ole suinkaan päättynyt Metallimessuun. Sen voi kirvoittaa esimerkiksi Suomen suurimman metallimusiikkiin erikoistuneen aikakauslehden artikkeli kristillisestä metallista[77].

Näin valitsemani aineisto, Metallimessun kirvoittama keskustelu on esimerkinomainen pala viimeaikaisimmasta, kokoajan jatkuvasta debatista, jota käydään kristinuskon ja metallimusiikin välisestä suhteesta. Valitsemani aineisto on erityisen suuri otos, sillä keskustelu heräsi useammalla eri osapuolia edustavalla foorumilla yhtäaikaa. Kuten todettua, Metallimessu oli myös laatuaan ensimmäinen laajan julkisuuden saama tilaisuus, jossa valtionkirkko eli institutionaalinen uskonto ja metallimusiikki yhdistyivät.

Seuraavaksi esittelen äärimetallia ja kristillistä metallia. Näihin kahteen ilmiöön perehtyminen on paikallaan, sillä niihin liittyvien diskurssien ymmärtäminen on olennaista aineistoni analyysin kannalta.

3.2. Äärimetalli

Yllä on esitelty metallimusiikin historia yleisellä tasolla Weinsteinin ja Walserin uraa uurtaneiden akateemisten tutkimusten valossa. Näiden varhaisten teosten selitysvoima riittää kuitenkin vain tiettyyn pisteeseen asti. Tutkimukset käsittelevät kylläkin metallin hajoamista lukuisiin alalajeihin 1980-luvulta lähtien, mutta niiden pääpaino on niin sanotussa klassisessa heavy metalissa sellaisena kuin se ilmeni 1980-luvulla. Vuonna 2007 ilmestynyt Keith Kahn-Harrisin teos *Extreme Metal. Music and Culture on the Edge* tuo akateemisen tutkimuksen keskiöön vähälle huomiolle jääneet metallimusiikin äärimmäiset alalajit, jotka metallikulttuurin sisällä niputetaan usein yhteen kattotermin äärimetalli, extreme metal alle.

[77] ”Inferno tarjoaa: Avaruusseikkailu 2008” -keskustelu Imperiumissa, http://www.imperiumi.net/phpBB2/viewtopic.php?t=27692&start=450, luettu 4.1.2008. Viestiketjua ei enää ole Imperiumissa, 4.1.2008 tulostettu aineisto tekijän hallussa.

Weinsteiniin tukeutuen Kahn-Harris esittää metallin pirstaloitumisen lähteneen 1980-luvulla alkujaan kahteen suuntaan. Toinen oli kohti valtavirtaa, ns. pop ja glam metalin muodossa. Toista suuntaa Weinstein kutsuu fundamentalismiksi: se vastusti metallin dekadenssia, joksi sen valtavirtaistuminen nähtiin pyrkimällä palaamaan alkuperäisenä pidettyyn puhtauden tilaan. Tätä edustivat thrash metal ja speed metal, joiksi luettavia yhtyeitä leimasi nopeus, aggressio ja tietty ankara vakavuus.[78]

Thrash metalin pohjalta syntyi useita radikaalimpia äärimetallin lajeja. 1980-luvun puolivälissä kehittynyt death metal vei vokaaliosuuksia yhä vähemmän ymmärrettäväksi kehittämällä niin sanottua örinätyyliä. Death metalin myötä lyriikan kirjoitus tuli monimutkaisemmaksi ja riffit yhä ankarammiksi ja synkemmiksi. Sanoitusten teemoina on usein väkivalta, sota ja okkultismi. Grindcore kehittyi samoihin aikoihin, lajina sitä leimaavat äärimmäinen soitannallinen nopeus sekä punk-vaikutteet. [79]

1980-luvulla ilmestyi myös doom metal, joka ammensi innoituksensa 1970-luvun yhtyeistä kuten Black Sabbathista. Doom metal on äärimmäisen hidas metallin muoto, kappaleet ovat pitkiä ja sanoitukset korostuneen melankolisia ja masentuneita. Black metal -nimitystä oli alettu käyttää 1980-luvulla, ja termi vakiintui 1990-luvulla nimeämään avoimen satanistisia yhtyeitä. Tästä alalajista kehittyi selvästi erotettava muotonsa Norjassa 1990-luvulla, johon liittyi esimerkikisi korkea kirkuva laulutyyli ja äärimmäisen nopea tempo. Norjalaisesta black metalista tuli pahamaineista sen tunnetuimpiin edustajiin liitettyjen murhien, itsemurhien ja kirkonpolttojen vuoksi[80]. Black metal -yhtyeitten joukossa on myös joitain avoimen fasistisia ja rasistisia bändejä.[81]

Yllä mainitut metallin alalajit siis kuuluvat äärimetalli-kattotermin alle. Se on vaikea musiikillisena muotona estetisoiden ääniä, joita moni pitää vastenmielisinä, mutta on näennäisestä hämäryydestään huolimatta merkittävä ilmiö. Viime vuosina raja valtavirtaisemman metallin ja äärimetallin välillä on tullut häilyvämmäksi, ja äärimetalli inspiroi paitsi metallin sisällä myös monia artisteja musiikin lajiin katsomatta. Äärimetalli on vaatimattomasta suosiostaan

[78] Kahn-Harris 2007, 2 - 3. Katso tarkemmin Weinstein 2000, 43 - 57.
[79] Kahn-Harris 2007, 3 - 4.
[80] Katso tarkemmin Moynihan & Søderlind, 1998.
[81] Kahn-Harris 2007, 4 - 5. Katso myös Kahn-Harris 2004, 99.

huolimatta tänä päivänä levinnyt maailmanlaajuiseksi, ja Kahn-Harrisin sanoin Pohjoismaat ovat globaalin äärimetallin ”sydämessä”.[82]

Kahn-Harris huomauttaa johdantoluvussaan, ettei äärimetalli ole kiinnostavuudestaan ja merkittävyydestään huolimatta ongelmaton tutkittava. Miten suhtautua sanoituksiin, jotka käsittelevät murhaa, raiskausta tai väkivaltaa? Tai kuinka tulisi käsitellä toisinaan ilmenevää flirttailua fasismin ja rasismin kanssa puhumattakaan sen täysinäisestä omaksumisesta? Kahn-Harris pyrkii tutkimuksessaan kysymään vaikeita kysymyksiä ja tuomaan uusia näkökulmia äärimetalliin.[83] Keskityn seuraavaksi sen oman tutkimukseni kannalta relevanteimpaan osuuteen.

3.2.1. Äärimetalli ja transgressio

Aiemmin tässä työssä on kerrottu metallin osakseen saamasta negatiivisesta huomiosta, ja tätä käsittelee myös Kahn-Harris tutkimuksessaan. Äärimetalli on herättänyt voimakkaita reaktioita ympäri maailman, ja Kahn-Harris on nimenomaan kiinnostunut siitä, mikä äärimetallissa on niin äärimmäistä, shokeeraavaa ja huolestuttavaa. Tavoittaakseen tämän hän hyödyntää transgression käsitettä.[84]

Viitaten strukturalisteihin Kahn-Harris esittää, että maailmaa jäsentävien vastakohtaparien (hyvä-paha, moraalinen-epämoraalinen, puhdas-epäuhdas) väliset rajat herättävät ahdistusta, mutta toisaalta jatkuvaa himoa samanaikaisesti ylittää näitä rajoja ja suojella niitä. Turnerin mukaisesti hän toteaa, että transgressiiviset, näitä rajoja ylittävät käytänteet kuten esimerkiksi initiaatioriitit, mahdollistavat hetkellisesti vallalta ja auktoriteetilta pakenemisen. Transgressiolla on aina ollut paikkansa esimoderneissa yhteisöissä huolimatta siitä, että se on aiheuttanut huolta valtaa pitäville. Viitaten Jervisiin Kahn-Harris esittää, että modernilla ajalla transgressiivisia käytänteitä on enenevässä määrin rajoitettu lainsäädännöllä sekä marginalisoitu. Kuitenkin transgressiivinen toiminta, joka tapahtuu hyväksyttävyyden ja yhteisön rajalla, edelleen kiihottaa ja kiehtoo. [85]

---

[82] Kahn-Harris 2007, 5 - 6 . Pohjoismaista katso tarkemmin esimerkiksi emt. 115.
[83] Emt., 6 - 7.
[84] Emt., 27-29.
[85] Kahn-Harris 2007, 29 - 30 (Turner 1974, Jervis 1999).

Kiistanalaista on Kahn-Harrisin mukaan se, onko kaikilla ihmisillä halu käyttäytyä transgressiivisesti. Hän esittää että transgressiivinen on siitä huolimatta merkittävä kategoria inhimillisessä kokemuksessa. Transgression käsite myös tavoittaa hänen mukaansa ne äärimetalliin liittyvät käytänteet, joita hän tutkimuksessaan kuvaa, sillä nämä käytänteet ovat ylenmääräisiä, koettelevia ja rajoja rikkovia, ja ne leikittelevät niillä nautinnoilla ja kauhulla, joita ajatus yhteisön sisällä täydelliseen unohdukseen joutumisesta herättää[86], samalla kun ne vahvistavat tunteita yksilön hallinnasta ja kyvykkyydestä.[87]

Äärimetallissa esiintyy transgressiosta kolme ideaalityyppiä: ääneen liittyvä, diskursiivinen ja ruumiillinen transgressio. Ääneen liittyvä transgressio ilmenee äärimetallin näennäisessä epämusikaalisuudessa, joka syntyy harkituista äänellisistä valinnoista ja jopa virtuositeetista. Kaoottiselta meteliltä kuulostava äärimetalli tarjoaa transgressiivisia vaihtoehtoja länsimaisen musiikin pääelementeille. Samaan aikaan äärimetallissa on tarkat rajat ääneen liittyvälle transgressiolle: kaiken kokeilun lomassa äärimetallissa jatkuvasti painotetaan musikaalista hallintaa.[88] Ruumiillinen transgressio ilmenee äärimmäisenä suhtautumisena esimerkiksi päihteiden käyttöön: joko sitä toteutetaan avoimen itsetuhoisissa mittasuhteissa tai hyvin minimaalisesti, jopa askeettisuuteen yltäen. Samoin suhtautuminen liikkeeseen on kärjistäen äärimmäistä: äärimetallikonsertissa nähdään holtittomalta näyttävää moshaamista[89] yhtä hyvin kuin täydellistä liikkumattomuutta, mutta harvoin mitään tältä väliltä.[90]

3.2.2. Äärimetallin diskursiivinen transgressio

Kappaleiden sanoitukset, kappaleiden nimet, erilaiset painetut julkaisut, levyjen kansilehtiset, yhtyeiden nimet ja arkipäiväinen puhe ovat kaikki medioita, joiden kautta äärimetalliskenessä[91] tuotetaan ja uusinnetaan jatkuvasti ei-musiikillisia,

---

[86] Tässä Kahn-Harris mielestäni viittaa aiemmin esittelemäänsä Georges Bataillen (1985, 1993) käsitykseen transgressiosta. Sen mukaan transgressio on lihallisuuteen heittäytymistä, itsensä kadottamista kuoleman lopullisuuteen. Vain tähän totaalisuuteen itsensä kadottamalla ihminen voi kokea hallitsevansa itse omaa olemistaan ja paeta arjen käytännöllistä harkintaa. (Kahn-Harris 2007, 29.)

[87] Emt. 30.

[88] Katso tarkemmin emt. 31 - 33.

[89] Vimmattua liikehdintää esimerkiksi pään heiluttamista edes takaisin ja toisten päälle hyppimistä.

[90] Katso tarkemmin Kahn-Harris 2007, 43 – 46.

[91] *Scene,* käsite jota Kahn-Harris käyttää (vrt. heimo/alakulttuuri/nuoriskulttuuri yms.). Moberg on Kahn-Harrisiin nojaten käyttänyt samaa käsitettä tutkiessaan kristillistä metallia. Koska nämä ovat pääasialliset lähteeni, suomennan käsitteen '*scene'* skeneksi. Käsitteen määrittely katso Kahn-Harris 2007, 11 - 21.

transgresiivisia diskursseja.[92] Internetillä on ollut vaikutuksensa ääri-metalliskeneen. Se ei ole syrjäyttänyt vanhempia instituutioita, mutta se on inspiroinut uusien kehittymistä. BBS:t ja internetin reaaliaikaiset keskusteluryhmät ovat muodossa tai toisessa olleet läsnä 1980-luvun lopulta, ja niiden mahdollistama nopeus on helpottanut uusien sosiaalisuuden muotojen syntymistä. Internet helpottaa keskustelua hajallaan olevien skenen jäsenten välillä, ja niille joilla on tietokone työpaikalla se mahdollistaa osallistumisen aikoina, jolloin se ei ennen ollut mahdollista.[93] Suomalainen internetissä toimiva metallimusiikin media Imperiumi on hyvä esimerkki internetin mahdollistamasta skeneinstituutiosta, joskaan se ei rajoitu äärimetalliin vaan koko metallikulttuuriin. Myös esimerkiksi aineistonani olevaa Imperiumin ”Tuska ja metallin jumalanpalvelusreissu” keskustelua käytiin vuorokauden kaikkina aikoina.

Millaisia diskursseja äärimetalliskenen eri viestimissä uusinnetaan? Robert Walser on esittänyt heavy metal -kulttuurin viehtymyksen väkivaltaan, okkultismiin ja muihin ’synkkiin’ teemoihin olevan tapa selvitä kapitalistisessa yhteiskunnassa ilmenevistä ongelmista. Synkät fantasiat edustavat oikeita ongelmia ja hallitsemalla näitä fantasioita musiikissa voidaan voimaantua modernin maailman uhkien edessä.[94] Kahn-Harris toteaa tällaisen luennan olevan helppo tehdä heavy metalista, hänen mukaansa sen liioiteltu sävy mahdollistaa teemojen tulkitsemisen mielikuvituksellisisksi. Sen sijaan äärimetallissa esiintyvät fantasiat ovat Kahn-Harrisin mukaan paljon heavy metalissa käsiteltäviä synkempiä.[95]

Teemat kuten esimerkiksi itsemurha ja Saatana ovat Walserin mukaan heavy metalissa leikittelyn kohteena ja toimivat koodeina monimutkaisemmalle pohdinnalle masennuksesta tai itsetuhoisuudesta[96]. Sen sijaan äärimetallissa vastaavat teemat on Kahn-Harrisin mukaan esitetty eksplisiittisemmin, yksiselitteisemmin - siten ettei niitä voi tulkita ironisiksi tai kevytmielisiksi. Esimerkkinä hänellä on amerikkalaisen death metal -yhtye Deiciden kappaleen Sacrificial Suicide (1990) lyriikka, joista ohessa katkelma:

[92] Kahn-Harris 2007, 34. Uusintamisesta laajemman metallikulttuurin elinvoimaisuuden selittäjänä katso myös Suneli 2006, 127 - 133.
[93] Kahn-Harris 2007, 93.
[94] Walser 1993, 159-160.
[95] Kahn-Harris 2007, 35.
[96] Walser 1993, 148-150.

I must die, in my wake
Seventh gate – Satan
Suicide, end my life
I must die – Satan

Deiciden nopea ja tiivis metallimusiikin muoto vielä alleviivaa sanoituksen kirjaimellisuutta.[97]

Äärimetallin eri alalajit saavat sanoitustensa inspiraation usein kuolemasta, tappamisesta, sodasta ja silpomisesta. Myös heavy metalin viehtymys okkultismiin ja satanismiin jatkuu äärimetallissa. Walser ja Kahn-Harris ovat yhtä mieltä siitä, että 1980-luvun metallissa (heavy metalissa) satanismi oli voimallinen inspiraationlähde laulunkirjoitukselle ja edusti pikemmin postmodernia symboliikkaa. Heavy metal -artistit kiistivät olevansa satanisteja tai väistivät kysymystä.[98] Äärimetallissa vastaavien teemojen käsittely on sitoutuneempaa, ja jotkut artistit väittävät itse olevansa satanisteja. Tämä korostui 1990-luvun alusta lähtien, kun laajamittainen black metal skene syntyi. [99]

Sitoutuminen satanismiin on black metalissa varsin yksiselitteistä sanoitusten, symbolien käytön ja esimerkiksi nimivalintojen kautta. Alaspäin käännetty risti, pentagrammi ja baphomet (vuohenpää) sekä Anton LaVeyn (1969) Saatanallisessa Raamatussa listaamat paholaisten nimet nauttivat suurta suosiota skenen keskuudessa. Voidaan myös puhua eräänlaisesta black metal -ideologiasta, joskaan tätä ei pidä mieltää miksikään yhtenäiseksi opiksi vaan joukoksi jaettuja kiinnekohtia. Yksi black metalin parissa yleismaailmallisesti jaetuista uskomuksista on kristinuskon vastustus, joka kiteytyy usein toisteltuun sloganiin: ”Support the war against Christianity”.[100]

Joillekin kristinuskon vastustaminen kumpuaa sen yhteydestä korruptoituneisiin ja tekopyhiin kirkkoihin. Kuten eräs Kahn-Harrisin tutkittavista oli todennut: ”I’m not anti-Christian, I’m anti human manipulation.” Kristinuskoon liitetään usein heikkous ja alistuminen, toisaalta myös tekopyhyys. Kristinusko (erityisesti nykyinen yhdysvaltalainen evankelikaalinen kristillisyys) kuitenkin tarjoaa ne symbolit ja diskursiiviset kehykset, joita äärimetallissa pyritään transgressoimaan. Tällainen tietty riippuvaisuus siitä, mikä mielletään omaksi viholliseksi on leimallista transgressiivisille käytänteille. [101] Suomalainen

[97] Kahn-Harris 2007, 35.
[98] Walser 1993, 151-152; Kahn-Harris 2007, 37-38.
[99] Kahn-Harris 2007, 38.
[100] Emt., 38. Katso myös emt., 99.
[101] Kahn-Harris 2007, 38 - 40; Cordero 2009, 17.

esimerkki black metal -yhtyeestä on esimerkiksi Horna, jolla on kappaleita kuten Sinulle Mätänevä Jehova sekä Tappakaa Kristus.[102]

Saatana edustaa Kahn-Harrisin mukaan äärimetallissa ihmisen rietasta luonnetta. Kristillinen sivilisaatio on alistanut tämän luonteen, minkä vuoksi ihminen ei toteuta täyttä potentiaaliaan. Äärimetallin satanismi on yleensä kiinnostuneempi ihmisen vapauttamisesta näistä rajoitteiksi nähdyistä asioista kuin suoranaisesta paholaisen palvonnasta.[103]

Kristinuskon vastustamisen ohella toinen black metaliin liittyvän satanismin yleinen piirre on välillä hyvin äärimmäisin ilmauksin esitetty ihmisviha. Kahn-Harris antaa esimerkin vuoden 1996 huhtikuun *Terrorizer* äärimetallilehdestä (s. 28), jossa black metal -yhtye Cradle of Filthin laulaja toteaa: ”if I was in control of the world, I would wipe out half of it instantly and indiscriminately without any remorse.” Tällaiseen misantropiaan liittyy halveksunta muitten ihmisten miellettyä heikkoutta kohtaan ja määrätietoinen pyrkimys nähdä itsensä erillisenä maailmasta, mistä Kahn-Harris käyttää ilmausta ”tietoinen elitismi”. Samaan elitismiin kuuluu usein kaipuu pakanalliseen menneisyyteen, eikä kiinnostus muinaishistoriaan ja mytologiaan rajoitu ääri-metallissa vain black metaliin vaan läpäisee koko skenen. Diskurssissa pakanakulttuuri rakentuu vapaaksi kaikesta kristinuskoon liitetystä heikkoudesta.[104]

Black metal on radikaaleimmin transgressiivinen äärimetallin lajeista, mutta black metal -diskursseissa ja muissa äärimetallin parissa esiintyvissä diskursseissa on yhtäläisyyksiä. Kristinuskoa vastustetaan laajasti kuten muitakin auktoriteetin muotoja. Skenen jäsenet usein ilmaisevat äärimmäistä individualismia, vaikkei siihen välttämättä liittyisikään black metalin elitististä misantropiaa. Äärimetallidiskurssi eroaa heavy metal -diskurssista siinä, että sen käsittelemät mielikuvat ovat vähemmän mielikuvituksellisia (fantasies). Heavy metal -diskurssit ovat yleensä teatraalisia ja usein satiirisia. Äärimetallidiskurssit ovat yksityiskohtaisia, toistuvia ja vakavia.[105]

Kahn-Harris määrittää äärimetalliskeneä kahdella ulottuvuudella, jotka ovat rakenne (structure) ja rakentuminen (construction). Jälkimmäinen

[102] www.horna666.com/spells.html, luettu 20.1.2012
[103] Kahn-Harris 2007, 40.
[104] Kahn-Harris 2007, 40 - 41.
[105] Emt. 41 - 43.

tapahtuu kolmella tasolla: sisäinen diskursiivinen, ulkoinen diskursiivinen ja esteettinen rakentuminen. Sisäisellä diskursiivisella rakentumisella merkitään sitä, kuinka paljon ihmiset skenen sisällä rakentavat diskursiivisesti skeneä erilliseksi tilakseen (käytettiinpä termiä skene tai ei). Näin skene tulee näkyväksi ja tunnistettavaksi jäsenilleen.[106] Tällaista sisäistä diskursiivista rakentumista edustaa paljolti oma aineistoni, kuten jäljempänä tulen osoittamaan.

3.3. Kristillinen metalli

Contemporary Christian Music, kristillinen nykyajan musiikki, on kehittynyt 1960-luvulta lähtien vaihtoehtona sekulaarille populaarimusiikille.[107] On tärkeää huomata, että *CCM* ei ole oma musiikin genrensä, vaan kattotermi. Se sisältää tänä päivänä kaikki mahdolliset sekulaarin populaarimusiikin lajit, joten se ei määrity musiikillisin, äänellisin perustein. Olipa kyse kristillisestä rockista tai kristillisestä electronicasta määrittäviä tekijöitä on perinteisesti nähty olevan kolme: lyriikka eli sanoitukset, artisti ja organisaatio. Lyriikan tulee nousta kristillisistä teemoista, evankelioinnista tai sosiaalisista ja moraalisista teemoista kristillisestä näkökulmasta katsottuna. Artistin tulee olla kristitty ja viettää kristillistä elämää. Musiikin myynnin ja jakelun takana tulee olla kristillinen organisaatio, jolla on kristillinen agenda. Tämä kriteeristö on kuitenkin jatkuvasti keskustelun ja kiistelyn kohteena *CCM*:n piirissä, kuin myös kristillisen metallin parissa.[108]

Marcus Moberg on tutkinut väitöskirjassaan kristillistä metallimusiikkikulttuuria ja erityisesti sen merkityksiä ja funktioita jäsenilleen Suomen sosiaalisessa, kulttuurisessa ja uskonnollisessa kontekstissa. *Faster for the Master! Exploring Issues of Religious Expression and Alternative Christian Identity within the Finnish Christian Metal Music Scene* tarkastelee sitä, kuinka merkitykset ja funktiot rakentuvat diskursiivisesti niin kansainvälisessa kuin suomalaisessa kristillisen metallimusiikin skenessä. Moberg tutkii edelleen miten kristillisen metalliskenen rakentaminen tarjoaa jäsenilleen resursseja vaihtoehtoisen uskonnollisen ilmaisun rakentamiseen sekä vaihtoehtoisen kristillisen identiteetin rakentamiseen.[109]

---

[106] Kahn-Harris 2007, 100.
[107] Katso esimerkiksi Howard & Streck 1999, 28; Moberg 2008, 88.
[108] Howard & Streck 1999, 8 – 13; Moberg 2009, 136 – 137.
[109] Moberg 2009, 2 - 3.

Kristillinen metalli syntyi 1970-luvun lopulla eli noin vuosikymmenen kuluttua ensimmäisten sekulaarien metalliyhtyeiden alkuajoista. Tätä edelsivät lukuisat kristilliset rock-yhtyeet. 1980-luvun alussa muodostettiin yhtyeitä kuten yhdysvaltalainen Stryper ja ruotsalainen Leviticus, joiden äänimaailma oli metallimusiikkia, ja siihen liittyi julkilausuttu pyrkimys levittää kristillistä sanomaa metalliyhteisössä. Stryper tuli tunnetuksi tavastaan heittää Raamattuja yleisöön konserteissaan. Stryper kiersi sekulaarien metalliyhtyeitten rinnalla, ja edelleen uraansa jatkava yhtye on kaikkien aikojen menestynein kristillisen metallimusiikin edustaja yli viidellä miljoonalla myydyllä levyllä.[110]

Niin sanottu Sanctuary-liike oli vaikutti merkittävästi kristillisen metallimusiikin kehittymiseen Yhdysvalloissa 1980-luvun alussa. Metallimusiikkia palveluksissaan hyödyntävä Sanctuary-kirkko perustettiin 1984 Kaliforniassa vaihtoehtoisena kirkkona uudestisyntyneille kristityille, ja sen tavoitteena oli vedota nimenomaan sekulaarin metalliyhteisön jäseniin. Liikkeen jäseniä muun muassa kannustettiin pukeutumaan ajan metallikulttuurille tyypilliseen tyyliin ja rohkaistiin käyttäytymään palveluksissa kuin metallikonserteissa, esimerkiksi moshaten.[111]

Vaikka populaarimusiikin muotoja hyödynnettiin jo tuolloin laajasti evankelikaalisissa yhteisöissä, tiettyjä sen lajeja kuten metallia, ei yleensä pidetty sopivana kirkkoon. Sanctuaryssa kristillisen uskon esittämisen ja ilmaisemisen vaihtoehtoisessa muodossa oli tarkoitus mahdollistaa ”metallinen multimediakokemus”, joka ei ollut saatanallinen tai moraalisesti turmeltunut. Sanctuaryssa todettiin, ettei mitään yksittäistä musiikinlajia voida Raamatun perusteella tuomita. Päinvastoin mikä tahansa musiikki saatettiin ”lunastaa” palvelemaan evankeliointia ja uskonnollista ilmaisua, kunhan sanoitukset perustuivat vankasti kristilliseen maailmankuvaan. Suurimmillaan Sanctuaryyn kuului 1990-luvun alussa 36 seurakuntaa ympäri Yhdysvaltoja.[112]

Kristillinen metalli kehittyi edelleen ja monimuotoistui 1980-luvulla, mutta tämä kehitys tapahtui muutamaa yhtyettä lukuun ottamatta edelleen Yhdysvalloissa. Kuten sekulaari vastineensa musiikin valtavirrassa, kristillinen metalli sai ristiriitaisen vastaanoton kristillisen populaarimusiikin parissa.

[110] Moberg 2009, 128. Katso myös Luhr 2005, 104, 109.
[111] Moberg 2009 128-129, 131.
[112] Moberg 2009, 129 – 131. Katso myös Luhr 2005, 109 - 110.

Kristillistä metallia oli alkuaikoinaan kutsuttu white metaliksi. Kristillinen metalli, Christian metal, nimeä alettiin käyttää, sillä termin ”white” katsottiin voivan sisältää rasistisia konnotaatioita.[113]

1980-luvun jälkipuoliskolla kristilliset metalliyhtyeet alkoivat soittaa myös äärimmäisempiä metallin lajeja. Kristillisen thrash metalin kehittymisen myötä musiikin lyriikat saivat synkemmän ja tinkimättömämmän sävyn. Sanoitukset alkoivat keskittyä eskatologisiin ja apokalyptisiin teemoihin, hyvän ja pahan taisteluun, hengelliseen sodankäyntiin ja kristilliseen kapinaan syntiä vastaan.[114] Näistä tuli kristillisen äärimetallin, extreme Christian metal, vakioaiheita. Se pitää sisällään sekulaarin vastineensa tavoin kristillistä death metalia, kristillistä black metalia eli unblackia, joka pyrki lyyrisesti vastustamaan sen aikaiselle sekulaarille black metalille usein tyypillistä satanistista ideologiaa, sekä kristillistä doom metalia. Näin kristillinen metalli on kehittynyt ja hajautunut 1980-luvun alusta hyvin pitkälle sekulaarin vastinparinsa jalanjäljissä. Tänä päivänä kristillisen metallin piiristä löytyy kaikki metallimusiikin alalajit.[115]

Suomessa rankempaa kristillistä rockia soittavia yhtyeitä alkoi ilmetä 1980-luvun lopussa. 1990-luvun alussa syntyi joitain kristillistä metallia soittavia yhtyeitä, jotka edustivat äärimetallin genrejä. Vuosikymmenen puoliväliin mennessä Suomeen oli kehittynyt vaatimaton, mutta tiivis kristillisen metallin skene. Se on jatkanut kasvuaan, ja yhtyeiden lisäksi siihen kuuluu tänä päivänä joitakin alaan erikoistuneita yrityksiä kuten levy-yhtiö, levykauppa sekä lehti. Merkittävä skeneinstituutio on Kristillinen metalliunioni, internet-pohjainen keskustelufoorumi, josta on tullut skenen tärkein viestintä -ja informaatiokanava.[116] Internet on ylipäätään luovuttamaton osa kansainvälistä kristillisen metallimusiikin skeneä ja yksi pääasiallisista osallistumisväylöistä sen jäsenille. Skene pitkälti rakentuu ja pysyy yllä internetin avulla, ja siellä myös kristilliselle metallille tyypilliset diskurssit muodostuvat ja leviävät.[117]

Kristillinen metalli on tullut viime vuosina näkyvämmäksi paljolti suosiota keränneen Metallimessun ansiosta. Kuten edellä on esitetty kyseessä on

[113] Moberg 2009, 132.
[114] Moberg 2009, 132-133.
[115] Moberg 2009, 133 - 134; katso myös Weinstein 2000 / 1991, 53-54.
[116] Moberg 2009, 175-178.
[117] Emt. 191, 194.

evankelis-luterilaisen kirkon jumalanpalvelus[118], missä musiikin soittaa metalliyhtye. Messuissa soittavat yhtyeet on koottu pitkälti skenessä vaikuttavien yhtyeiden riveistä. Tänä päivänä Metallimessua järjestetään kuudetta vuotta ympäri Suomea, ja se kerää enemmän ihmisiä kirkkoon kuin normaalit jumalanpalvelukset. Moberg kuitenkin muistuttaa, etteivät Metallimessu ja kristillinen metalli ole sama asia, ensin mainittu on vain omaksunut metallin musiikkityylin.[119]

3.3.1. Kristillisen metallimusiikin määrittely ja tyyli

Tullakseen määritellyksi kristilliseksi metalliksi, kriteeristö on sama kuin aiemmin esitellyllä CCM:llä laajemmin: lyriikan tulee nousta kristillisistä teemoista, artistin tulee olla kristitty ja musiikin myynnin ja jakelun takana tulee olla kristillinen organisaatio. Huomionarvoista on se, että nämä 'vaatimukset' muodostavat osan skenen diskursiivista rakentumista. Näin niitä leimaa jatkuva neuvottelu ja kiistanalaisuus. Siitä huolimatta valtaosa kristillisen metallin muusikoista ja faneista pitää kiinni siitä, että ollakseen todella krsitillistä, yhtyeen täytyisi täyttää toinen vaatimus ja jossain määrin myös ensimmäinen.[120] Mobergin tutkimuksen mukaan näihin vaatimuksiin liittyviä kysymyksiä käsitellään usein kristillisen musiikin internet-pohjaisilla keskustelupalstoilla, myös Kristillisessä Metalliunionissa, joka on yksi oman tutkimusaineistoni lähteistä.[121]

Neuvottelu siitä mikä tekee kristillisestä musiikista kristillistä on siis leimallista koko CCM-kulttuurille, eikä kristillinen metalli ole poikkeus. Kristillisen metallin skene kuitenkin eroaa muista kristillisen tai evankelikaalisen populaarimusiikin muodoista siten, että sitä koskettaa lisäksi metallimusiikille laajemmin ominaiset käsitykset/kysymykset autenttisuudesta sekä sekulaarin metallin puolella usein vallitseva kielteinen ja vähättelevä suhtautuminen kristilliseen metalliin. Kristillisen metallimusiikin tekijät eivät neuvottele vain siitä, mikä lasketaan kristilliseksi sisällöksi, vaan myös siitä, kuinka - musiikillisesti, retorisesti ja esteettisesti - tämä sisältö tulisi ilmaista nimenomaan metallin kautta. Mobergin mukaan kristillinen metalliskene pyrkii voimakkaasti

[118] Metallimessu on ehtoollisjumalanpalvelus. Messun kaava ks. tarkemmin esim. Sariola 2001, 30 - 32.
[119] Moberg 2009, 196, 239. Katso myös http://metallimessu.com/info/metallimessun-alkutekijat/, luettu 11.2.2012.
[120] Katso tarkemmin Moberg 2009, 137.
[121] Emt. 139.

tulemaan ei vain siedetyksi vaan täysin hyväksytyksi laajemmassa sekulaarissa metalliyhteisössä[122]. Samalla kun sanomalla pyritään erottautumaan sekulaarista metallista, halutaan musiikillisesti tulla tunnustetuiksi metallina.[123]

Kirstillinen metalli ilmentää omalla tavallaan metallikulttuurin ehdotonta asennetta. Esimerkkinä tästä Moberg siteeraa kristillisen metallimusiikin harrastajien kehittämiä sloganeita: ”Turn or burn!” tai ”Support the war against Satan!”.[124] Jälkimmäinen on kuin suora vastine aiemmin esitettyyn sekulaarin black metalin harrastajien ”Support the war against Christianity” sloganille.[125]

Kristillisen metallin voidaan siis sanoa omaksuneen sekulaariin metalliin kuuluvan estetiikan ja ulkoisen tyylin lukuun ottamatta sen anti-kristillisimpiä ilmenemismuotoja. Metalliin on aina kuulunut ammentaminen uskonnollisista ja myyttisistä lähteistä, mutta kristillisen metallin kuvastoon kuuluu usein sellaisia selväpiirteisiä viittauksia kristinuskoon, joita ei yleensä tapaa sekulaarin metallin puolella, kuten esimerkiksi kuvia Jeesuksesta, kirkoista, rukoilevista tai ylistävistä ihmisistä tai Raamatusta. Nämä ovat tuttuja kristillisen populaarimusiikin parista laajemminkin, mutta kristillisen metallin puolella painotetaan monesti voimallisempia ilmaisumuotoja niin kuin verisiä, julmia kuvia ristiinnaulitusta Kristuksesta tai synkistä hautamonumenteista.[126]

Kristillisen metallin konserttitilanteet ja käyttäytyminen niissä muistuttavat niin ikään sekulaarin vastinparinsa vastaavia. Esiintyjä pyrkii soittamaan niin voimallisesti ja intensiivisesti kuin pystyy ja yleisö reagoi yhtä intensiivisesti, esimerkiksi moshaamalla. Eroja kuitenkin löytyy. Usein kristillinen metalliyhtye voi keskeyttää konsertin lyhyttä rukousta, Raamatunlukua tai ylentävää puhetta varten. Päihteitä ei näissä konserteissa myöskään tapaa. Kristillisen metallin konsertissa metallin estetiikkaan liittyy kirkossa tavattavaa käyttäytymistä, kuten yhteistä rukousta ja ylistysasentoja. Näin se on paitsi musiikkikonsertti myös uskonnollinen tapahtuma, ja useille osanottajille vaihtoehtoinen jumalanpalvelusmuoto.[127]

[122] Tässäkin poikkeuksia löytyy, katso tarkemmin Moberg 2009, 145.
[123] Moberg 2009, 145. Tyyliin kiinnittymisestä metallikulttuurissa katso myös Rahja 2006, 87 - 88 ja 90.
[124] Moberg 2009, 134.
[125] Emt., 134.
[126] Moberg 2009, 161 - 162. Jaetuista symboleista sekulaarissa ja kristillisessä metallissa katso myös Luhr 2005, 106, 114.
[127] Moberg 2009, 163 - 165. Katso myös Häger 2003, 42.

3.3.2. Kristillisen metallimusiikin diskurssit

Moberg on tutkinut kristillisen metallin kansainvälistä ja erityisesti suomalaista skeneä diskursiivisena tilana, tutkimalla muun muassa sen omia medioita ja haastattelemalla sen jäseniä; muusikoita ja faneja. Hän käyttää aiemmin tässäkin työssä esiteltyä Kahn-Harrisin skenen rakentumisen kolmijakoa: sisäinen diskursiivinen, ulkoinen diskursiivinen ja esteettinen rakentuminen. Sisäisen diskursiivisen rakentumisen kautta skene tulee näkyväksi jäsenilleen, ja siihen liitetään siinä tiettyjä merkityksiä. Kuinka skenen jäsenet itse kuvailevat ja esittävät skenen merkityksen ja funktion? Ulkoinen diskursiivinen rakentuminen tarkoittaa sitä, miten kristillisen metallin skene rakentuu omaksi erilliseksi tilakseen itsensä ulkopuolella, tässä tapauksessa sekulaarin metallin yhteisössä tai toisaalta suomalaisessa kristillisessä kontekstissa laajemmin.[128]

Suhteessa oppiin ja uskomuksiin, voidaan kristillisen metallin skenen sanoa olevan pikemminkin konservatiivinen. Tämä on linjassa metallimusiikkiin laajemmin liittyvän tinkimättömän asenteen kanssa. Kutsut hengelliseen sodankäyntiin ja kapinaan syntiä vastaan ovat kuitenkin tuttuja lähinnä evankelikaalisista, karismaattisista ja helluntailaisista yhteyksistä, eivät niinkään valtavirran luterilaisuudesta. Ensin mainituista yhteyksistä on tuttua myös uskonnollisen osallistumisen ja tunteiden painottaminen, mutta näitä kokemuksellista uskoa painottavien yhteisöiden palveluksista ei voi löytää suoraa vertailukohtaa kristillisen metallin intensiteetille ja aggressiivisuudelle. Mitä siis tulee uskonnon ilmaisemiseen ja harjoittamiseen, voidaan kristillisen metallin sanoa olevan pikemminkin innovatiivista. Kristillisen metallin harrastajilla on keskimäärin hyvät suhteet omiin kirkkoihinsa ja Suomessa myös evankelis-luterilaiseen valtionkirkkoon, vaikka se saa skenen sisällä kritiikkiäkin osakseen.[129]

Mobergin mukaan kristillisen metallin skenen jäsenet esittävät kristillisen metallin perustavanlaatuisen merkityksen ja funktion yleensä neljän limittäisen päädiskurssin avulla. Hän on nimennyt ne seuraavasti (vapaa käännös): ”kristillinen metalli on vaihtoehtoinen uskonnollisen ilmaisun muoto”,

[128] Moberg 2009, 204-205.
[129] Moberg 2009, 206. Katso myös Luhr 2005, 114.

”kristillinen metalli on vaihtoehtoinen evankelioinnin muoto”, ”kristillinen metalli on legitiimi uskonnollisen ilmaisun ja evankelioinnin muoto” sekä ”kristillinen metalli on vaihtoehto sekulaarille metallille”.[130]

”Kristillinen metalli on vaihtoehtoinen uskonnollisen ilmaisun muoto” -diskurssi harvoin ilmenee sellaisenaan ja useimmiten sen tehtävä on pönkittää kolmea muuta päädiskurssia. Sitä perustellaan esimerkiksi argumentoiden, että on vain luonnollista että kristitty yhdistää musiikkimakunsa ja uskonsa, ja ettei kristillisen uskon ilmaisu rajoitu vain perinteiseen kirkkomusiikkiin. Kristillistä metallia ei kuitenkaan nähdä vaihtoehtona, joka poissulkee perinteisemmät uskonnollisen ilmauksen muodot vaan pikemmin niitä täydentävänä.[131]

”Kristillinen metalli on vaihtoehtoinen uskonnollisen ilmaisun muoto” -diskurssia ja ”kristillinen metalli on vaihtoehtoinen evankelioinnin muoto” -diskurssia on vaikeaa erottaa toisistaan ja ne esiintyvätkin usein yhdessä. Evankelioimisen elementti läpäisee koko kristillisen metallin kulttuurin. Vaihtoehtoisena evankelioinnin muotona kristillisen metallin puolesta argumentoidaan muun muassa sanomalla, että sen avulla kristinuskon sanoma voi tavoittaa sellaisia ihmisiä, joita perinteisemmässä muodossa tarjoiltu viesti ei puhuttelisi lainkaan. Tässä yhteydessä musiikista ylipäätään puhutaan Jumalan antamana työkaluna, joka itsessään on neutraali. [132]

”Kristillinen metalli on legitiimi uskonnollisen ilmaisun ja evankelioinnin muoto” -diskurssilla oli ilmiön syntyaikoina enemmän tilausta kuin tänä päivänä. Kristillinen metalli kohtasi vastustusta konservatiivisemmissa kristillisissä piireissä radikaaleilta vaikuttavien ideoidensa, estetiikkansa ja kuvastonsa vuoksi. Tällaisessa yhteydessä ilmenee myös edellä käsitelty ”kristillinen metalli on vaihtoehtoinen evankelioinnin muoto” -diskurssi. Vaikka asenteet ovat lientyneet, kristillistä metallia puolustetaan edelleen arvostelijoille. Itse musiikkia ja siihen liittyvää estetiikkaa puolustetaan ylläkin esitetyllä argumentilla, ettei mitään musiikkityyliä sinänsä voida pitää hyvänä tai pahana, vaan lyriikka ja se miten musiikkia käytetään on ratkaisevaa. Suomessa, missä metalli on valtavirtamusiikkia, metallin on omaksunut evankelis-luterilainen

[130] Moberg 2009, 209.
[131] Moberg 2009, 211-213.
[132] Moberg 2009, 214-218. Katso myös Luhr 2005, 121.

kirkkokin, mutta jotkut Mobergin haastattelemista suomalaisista muusikoista kertoivat kokeneensa alussa vastarintaa kirkkojensa konservatiivisempien piirien taholta.[133]

”Kristillinen metalli on vaihtoehto sekulaarille metallille” -diskurssi palvelee pitkälti kristillisen metallin ”positiivisen” sanoman erottamista sekulaarin metallin yhtyeiden esittämistä ”mahdollisesti tuhoisista” viesteistä. Vaikka kristillinen metalli eroaa vain lyriikaltaan sekulaarista, pyrkii tämä diskurssi siis osin myös erottamaan koko kristillisen metallin kulttuurin sekulaarista metallikulttuurista. Mobergin haastattelemista suomalaisista kristillisen metallin muusikoista olivat vastahakoisia niin kristillisen ja sekulaarin metallin täydellisen erottamisen kuin täyden integroinninkin suhteen.[134]

Kristillisen metallin skeneä rakentavat ulkoapäin diskursiivisesti esimerkiksi kristilliset yhteisöt. Yksikään muu musiikin laji ei ole kohdannut niin paljon kritiikkiä ja tuomitsemista konservatiivisten kristillisten ryhmien tahoilta kuin metalli. Siksi kristillinen metalli on aikoinaan kohdannut vastustusta vanhoillisemmissa kristillisissä piireissä, ja jonkin verran näin tapahtuu edelleen, joskaan esimerkiksi Suomessa se ei ole enää yleistä.[135]

Merkittävämpi kristillisen metallin skeneä ulkopäin diskursiivisesti rakentava taho on laajempi sekulaarin metallin yhteisö. Siinä kristillisen metallin olemassaolo on tunnettu, muttei välttämättä aina hyväksytty. Johtuen sen enemmän tai vähemmän avoimesta evankelioinnista, kristilliselle metallille on naureskeltu ja sitä on välillä vastustettu kiihkeästikin sekulaarin metallin kulttuurin piirissä. Kuten edellä on kerrottu, metalli on usein tulkittu kapinaksi valtakulttuuria vastaan, ja sillä on tulkittu olevan voimakkaan individualistinen sanoma. Siksi kristillistä metallia on monesti pidetty sen vastakohtana, mitä metallin ”kuuluisi olla”. Monet kristillisen metallin muusikot ja fanit ottavat osaa myös laajempaan sekulaarin metallin skeneen. Siellä he voivat edelleen saada vastustusta ja kritiikkiä osakseen, ja tämän vuoksi kristillisen metallin ulkoinen diskursiivinen rakentuminen sekulaarin metallin yhteisössä yhä vaikuttaa skenen sisäiseen diskursiiviseen rakentumiseen. [136]

---

[133] Moberg 2009, 218 - 222. Katso myös Luhr 2005, 121.
[134] Moberg 2009, 222-225.
[135] Moberg 2009, 225 - 226. Luhr 2005, 120 - 121.
[136] Moberg 2009, 227 - 229.

4. METODOLOGIA JA ANALYYSIN KULKU

4.1. Sekularisaatioteesi

Viime vuosituhannen jälkipuoliskolla länsimaissa tapahtunutta uskonnollisten instituutioiden roolin muuttumista on kuvattu sekularisaatioteesin avulla. Teesissä on kyse useampien teoreetikoiden kuvauksista ja selityksistä, jotka ovat melko yhtenäiset keskenään. Yksityisen ihmisen julkisen uskonnon harjoittamisen vähenemisen ja institutionaalisen uskonnon merkityksen pienenemisen yhteiskunnassa katsotaan olevan seurausta esimerkiksi koulutustason noususta ja elinkeinorakenteen muutoksesta. Yleensä sekularisaatiokehityksen nähdään saaneen alkunsa reformaatiossa.[137]

Reformaation myötä kirkon valta kaventui, kun useat kirkon tehtävät siirtyivät julkiselle eli sekulaarille, maalliselle sektorille. Reformaatio vaikutti myös yksilön asemaan suhteessa uskonnolliseen instituutioon. Rerformaattori Martti Lutherin keskeinen ajatus henkilökohtaisesta Jumala-suhteesta vähensi kirkon merkitystä välittäjänä ihmisen ja Jumalan välillä, mikä heikensi osaltaan kirkon auktoriteettia. Seuranneina vuosisatoina uskonnollinen kulttuuri fragmentoitui, kun useita kilpailevia näkemyksiä syntyi reformoitujen kirkkojen piirissä. Myöhemmin teollistuminen kasvatti edelleen sekulaaria julkista kulttuuria. Teollistumisen myötä tapahtunutta vaurastumista sekä yhteiskunnan ja kulttuurin muutosta kutsutaan moderinsaatioksi. Sekularisaatioteesin mukaan uskonnollisten instituutioiden merkitys yhteiskunnassa on edellä esitetyn kehityskulun seurauksena vähentynyt. Tämä näyttäytyy esimerkiksi kirkkojen jäsenmäärien laskuna ja institutionalistisen uskonnon harjoittamisen pienentyneinä osanottajamäärinä länsimaissa.[138]

Sekularisaatioteesi oli alkujaan myös hypoteesiluonteinen ennustus. Sen mukaan uskonto siirtyisi aikanaan kokonaan pois julkiselta elämänalueelta jääden vain ihmisten henkilökohtaiseksi asiaksi. Näin ei kuitenkaan ole käynyt, vaan 1900-luvun jälkipuoliskolla alkoi olla näkyvissä monenlaisia merkkejä uskonnon elpymisestä. Institutionaalisen uskonnollisuuden merkitys on vähentynyt, ja samalla uskonnollisuus on muuttunut enemmän ihmisten yksityiseksi asiaksi. Erilaisia tulkintoja esiintyy kuitenkin siitä, onko

[137]Bruce 1996, 26; Bruce 2002, 2, 6 - 7; Lampela-Kivistö 2001, 168, Tschannen 1991; 395.
[138]Bruce 1996, 22; Bruce 2001, 249 -250; Bruce 2002, 8, 10; Casanova 1994, 21 - 22; Kääriäinen, Niemelä, Ketola 2003, 10; Swatos & Christiano 2000, 6.

uskonnollisuuden merkitys ylipäätään heikentynyt vai peräti korostunut ja ilmeneekö uskonnollisuus vain eri tavalla kuin ennen. [139]

4.2. Yhteiskunnan funktionaalinen erilaistuminen

Sekularisaatioteesiin liittyy olennaisesti käsitys differentiaatiosta eli yhteiskunnallisesta erilaistumisesta. Sekularisaation katsotaan olevan seurausta yhteiskunnallisesta erilaistumisesta tai osa sitä.[140] Tukeudun tässä erityisesti Niklas Luhmannin sosiologiseen järjestelmäteoriaan ja siitä uskontotieteessä tehtyihin sovelluksiin. Luhmannin mukaan modernilla yhteiskuntajärjestelmällä ei ole mitään keskusta tai huippua, vain alajärjestelmiä kuten oikeus, talous, politiikka, tiede, kasvatus ja uskonto. Kukin alajärjestelmä palvelee yhtä funktiota yhteiskuntajärjestelmässä. Luhmannin mukaan esimodernista stratifioituneesta[141] differentiaatiosta on siirrytty modernisaation myötä funktionaaliseen differentiaatioon, jossa yhteiskunta on erilaistunut alajärjestelmiin niiden erilaisten funktioiden mukaan. [142]

Luhmannin teorian mukaan yhteiskuntajärjestelmä koostuu kommunikaatioista, ja yhteiskunta tarkoittaa näin kattavinta merkityksellisen kommunikaation järjestelmää[143]. Jokainen alajärjestelmä on erikoistunut erityyppiseen kommunikaatioon. Alajärjestelmä voi toimia (eli kommunikoida) kolmeen suuntaan: kattavaan yhteiskuntajärjestelmään funktionsa kautta, toisiin alajärjestelmiin performanssinsa kautta ja itseensä päin itsereflektion kautta. Kukin alajärjestelmä rakentuu näiden kolmen erilaisen kommunikaatioprosessin kautta.[144]

Luhmannin sosiologisen järjestelmäteorian keskeiset käsitteet ovat siis funktio, performanssi ja itsereflektio. Funktio on kunkin alajärjestelmän erityinen tehtävä yhteiskuntajärjestelmässä. Uskonnon funktio on niin sanottu puhdas uskonnollinen kommunikaatio eli kommunikaatio transsendentin kanssa. Tämä on peruste uskonnon autonomialle yhteiskunnassa, jonka kautta se oikeuttaa performanssinsa. Uskonnollista kommunikaatiota on esimerkiksi tarkasti

[139] Demerath N. J. 1998, 9; Kääriäinen, Niemelä, Ketola 2003, 87; Lampela-Kivistö 2001, 168 - 169; Riesebrodt & Konieczny 2005, 134; Sakaranaho & Pesonen 2002, 8;
[140] Beyer 1997, 75; Martin 2003, 33; Pesonen 2004, 100; Riesebrodt & Konieczny 2005, 135.
[141]Stratifioituneella tarkoitetaan kerrostunutta differentiaatiota eli yhteiskunnan eriytymistä kerroksiin, joiden välillä valta ja vauraus jakautuvat epätasaisesti.
[142] Luhmann 1982, 234 - 238; Luhmann 2004, 74, 160.
[143]Katso esimerkiksi Luhmann 2004, 67.
[144]Luhmann 1982, 238; Beyer 1994, 79 - 80; Pesonen 2004, 100.

määritelty rituaali kuten messu. Performanssi ilmenee suhteessa toisiin alajärjestelmiin, eli kun uskontoa sovelletaan muissa alajärjestelmissä tapahtuviin ratkaisemattomiin ongelmiin tai ongelmiin joita ei käsitellä muissa alajärjestelmissä. Performanssinsa kautta uskonto tekee itsensä merkitykselliseksi maallisessa maailmassa, mutta samalla ei-uskonnolliset asiat vaikuttavat niin sanottuun puhtaaseen uskonnollisuuteen. Täten uskonnon funktion ja performanssin välillä on jännite.[145]

Itsereflektiossa yhteiskunnallinen alajärjestelmä katsoo Luhmannin mukaan taaksepäin. Siinä alajärjestelmän identiteetti vahvistuu, kun se tulkitsee menneisyyttä uudelleen muodostaakseen historiastaan johdonmukaisen sarjan intentioita ja toimintoja.[146] Näin voidaan ajatella, että uskonto alajärjestelmänä pyrkii sovittamaan funktionsa ja performanssinsa välillä ilmeneviä ristiriitoja nimenomaan itsereflektion, traditionsa uudelleentulkinnan avulla.[147]

Oman aineistoni keskustelussa kirjoittajat pohtivat esimerkiksi sitä, onko Metallimessu kirkon perutehtävän mukaista toimintaa. Diskurssianalyysini jälkeen suhteutan analyysin tulokset yllä esitettyyn teoriaan yhteiskunnan funktionaalisesta erilaistumisesta, ja esitän mitä voidaan sanoa kirkosta uskonnollisena alajärjestelmänä aineistossani ilmenevien diskurssien perusteella. Käsittelen sitä, millaisena näyttäytyvät kirkon funktio, performanssi, itsereflektio ja näiden kolmen välinen suhde.

4.3. Kielenkäyttö sosiaalisen todellisuuden rakentajana ja sen osana

Tutkimukseni metodi, diskurssianalyysi, pohjaa sosiaaliseen konstruktionismiin. Sen mukaan sosiaalinen todellisuus rakentuu ja se on löydettävissä ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa. Ihmisten toiminta, sisältäen puheet ja teot, sekä ammentaa ympäröivästä todellisuudesta että rakentaa sitä. Kielenkäyttö nähdään toimintana, jolla voidaan ylläpitää tai muuntaa sosiaalista todellisuutta. Tästä seuraa luonnollisesti se, että tutkijakin osallistuu tähän rakentamiseen oman

[145] Beyer 1997, 80; Beyer 2009, 107. Luhmannin tarkemmasta teoreettisesta muotoilusta katso esimerkiksi Luhmann 1984 s. 50 eteenpäin.
[146] Luhmann 1982, 239.
[147] Pesonen 2004, 101, 109.

työnsä tuloksilla, jotka ovat parhaimmillaan hyvin perusteltuja, mutta aina kontekstisidonnaisia tulkintoja todellisuudesta.[148]

Koska kielenkäyttö on osa todellisuutta, myös se on altis muutoksille ihmisten välisessä vuorovaikuksessa. Tietynlaiset kielellisen ilmaisun käytänteet kuitenkin saavat paremmin jalansijaa ja elävät pidempään kuin toiset. Tällaisia vakiintuneita puhetapoja voidaan kutsua diskursseiksi. Diskurssi on siis eräänlainen merkityssuhteiden joukko, joka merkityksellistää maailmaa tietystä näkökulmasta.[149] Diskursseille on ominaista niiden riippuvaisuus kulttuurista, jossa ne syntyvät sekä toisaalta niiden välittömästä käyttökontekstista.[150]

Kulttuurisuus oman aineistoni viestien kohdalla näkyy kaikkialla selkeästi kristillisissä elementeissä. Sen sijaan viestien sanallisen sisällön perusteella ei voida määrittää varmuudella kontekstia eli tarkempaa esiintymisyhteyttä. Esimerkiksi lause ”hevi on Saatanasta” voidaan lausua konservatiivisessa kristillisessä yhteydessä tai black metal -harrastajien kesken. Sanat hevi ja saatana viittaavat yhteiseen kulttuuripiiriin. Kontekstista riippuen lauseen sisältö nähdään kuitenkin kielteisenä tai myönteisenä asiana.

Diskurssianalyysi siis edellyttää käyttäjältään perehtyneisyyttä siihen kulttuuriin ja sen sisällä käytyyn aiempaan vuoropuheluun, johon kulloinenkin tarkastelussa oleva keskustelu merkityksistä liittyy. Tutkijan on myös tunnettava tarkkaan erilaiset kontekstit, suppeammat yhteydet kulttuurin sisällä, joissa keskustelua samoista aiheista voidaan käydä. Tämän takia luvussa 3 on esitelty laajasti yllä mainittuja erilaisia konteksteja saman kulttuurin sisällä.

4.3.1. Subjektipositioista

Diskurssianalyysi ei ole mikään yhtenäinen kaava, jonka läpi jokin teksti suodatetaan, vaan se on tietynlainen pakki käsitteellisiä työkaluja. Siirryttäessä tarkempaan analyysiin tutkija määrää painotuksensa sen mukaan, minkä tai mitkä työkalut hän valitsee. Eräs diskurssianalyysille keskeinen käsite on subjektipositio, joka liittyy kiinteästi ajatukseen kielenkäytöstä sosiaalista todellisuutta rakentavana toimintana[151].

---

[148] Hjelm 2011, 134 – 135; Jokinen 1999, 41; Pesonen 1997, 141-143; Ruiz 2009, 37 – 38; Suoninen 1999, 18-19.
[149] Hjelm 2011, 135 - 136; Jokinen, Juhila, Suoninen 1993, 24 - 29.
[150] Hjelm 2005, 55; Jokinen, Juhila, Suoninen 1993, 29 -36; Pesonen 1997, 142.
[151] Jokinen, Juhila, Suoninen 1993, 37-39.

Diskurssianalyysi tutkii merkityksiä ja merkitysten rakentumisprosesseja sellaisina kuin ne ilmenevät ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa. Sen avulla ei siis pyritä tavoittamaan ihmisten mielensisäistä todellisuutta kirjoitetun tai puhutun kielen kautta, vaan kirjoitettu tai puhuttu teksti itsessään otetaan tutkimuksen kohteeksi. Samoin tekstissä esiintyvät ”minät”, subjektit otetaan kohteiksi sellaisenaan eli tarkasteltavana olevan tekstuaalisen kontekstin sisällä muodostuneina. Tästä seuraa etteivät tekstissä ilmenevät ”minät” ole staattisia, vaan alttiita muutokselle. Juuri tämä ajatus on implisiittisesti läsnä subjektiposition käsitteessä.[152]

Subjektipositio tarkoittaa eräänlaista suhtautumisnäkökulmaa johonkin asiaan. Subjektipositioita tutkittaessa otetaan siis tarkasteluun keskustelussa ilmenevät mahdolliset asemoitumiset suhteessa keskustelun aiheeseen. Näin yhdellä ’minällä’ voi olla erilaisia subjektipositioita vuoropuhelun kuluessa. Toisaalta subjektipositio voi kontekstista riippuen myös olla hyvinkin tiukka, ’minän’ toimintaa rajoittava tekijä. Näin diskurssissa luodaan subjektin positio suhteessa muihin toimijoihin, esimerkiksi oman aineistoni tapauksessa kirkkoon.[153]

4.4. Analyysin kulku

Aineiston keskusteluihin osaa ottavien joukko on mahdollista jakaa karkeasti kolmeen, kun tarkastellaan osanottajien suhtautumista yhtäältä kristinuskoon, toisaalta metallimusiikkiin. Tässäkin tarkoitan luonnollisesti niitä kirjoittajia, joiden viesteistä asemoituminen näihin kahteen voidaan perustellusti päätellä. Näin muodostuu kolme erilaista subjektipositiota. Merkillä + viittaan myönteiseen suhtautumiseen ja merkillä - kielteiseen.

[152] Jokinen, Juhila, Suoninen 1993, 37- 40.
[153] Jokinen, Juhila, Suoninen 1993, 37-39; Jokinen &Juhila 1999, 68.

	Kristinusko +	Kristinusko -
Metalli +	A	B
Metalli -	C	D

- Tyyppi A : kristinusko + metalli +
- Tyyppi B : kristinusko - metalli +
- Tyyppi C : kristinusko + metalli -
- (Tyyppi D : kristinusko - metalli -)

Tyypit A, B ja C edustavat aineistossa ilmeneviä erilaisia subjektipositioita. Subjektipositio A merkitsee myönteistä suhtautumista sekä kristinuskoon että metallimusiikkiin, subjektipositio B kielteistä suhtautumista kristinuskoon mutta myönteistä suhtautumista metallimusiikkiin ja C myönteistä suhtautumista kristinuskoon mutta kielteistä metallimusiikkiin. Tyyppi D on teoriassa mahdollinen, muttei esiinny aineistossa, minkä voidaan ajatella olevan loogista. Kolmesta internetissä käydystä keskustelusta, jotka muodostavat aineistoni, on yksi metalliharrastajien, toinen kristillisten metalliharrastajien ja kolmas Metallimessun omalla www-sivulla. Ei ole kovin todennäköistä, että yhdellekään näistä sivuista kirjoittaisi joku, joka suhtautuu negatiivisesti sekä kristinuskoon että metallimusiikkiin.

Lähdin liikkeelle näistä kolmesta subjektipositiosta ja relevanttien viestien jaottelemisesta niiden mukaan. Ryhmittelin subjektipositioiden alle niistä käsin ilmenevän argumentoinnin teemoja tavoittaakseni laajemmat merkityssuhteiden joukot eli diskurssit. Toisin sanoen tarkastelen, millä tavoin eri positioista käsin kirjoittavat perustelivat omaa kantaansa Metallimessuun, kristinuskoon ja metallimusiikkiin. Samalla diskurssit, laajemmat puhetavat, kävivät ilmeisiksi.

Seuraava kaavio kuvaa hyvin sekä tutkimuksen kulun että sen tulokset. Siinä näkyvät tutkimukseni kolme tasoa: subjektipositioiden taso, argumenttien taso ja diskurssien taso ylhäältä alaspäin syvenevänä analyysinä.

<table>
<tr><td>subjekti positiot</td><td colspan="3">kristinusko + metalli +</td><td colspan="2">kristinusko - metalli +</td><td>kristinusko + metalli -</td></tr>
<tr><td rowspan="5">argumentit</td><td rowspan="3">sanoman ensisijaisuus</td><td>tehtävään sä toteuttava kirkko</td><td rowspan="5">vastakkain asettelun aika on ohi</td><td>saatanan metalli</td><td>periaatteistaan luopunut kirkko</td><td rowspan="5">periaatteistaan luopunut kirkko</td></tr>
<tr><td>uudistuva kirkko</td><td>tuomitseva kirkko</td><td>kirkko markkinavoimien pauloissa</td></tr>
<tr><td rowspan="2">oma tapa ylistää</td><td rowspan="2">elämyksiä tarjoava kirkko</td><td>tuputtava kirkko</td><td rowspan="2">rahanahne kirkko</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td rowspan="2"></td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>uskonnot on syöpä</td></tr>
<tr><td>diskurssit</td><td>kristillinen metalli</td><td>aikamme kirkko</td><td>aikamme metalli</td><td>äärimetalli</td><td>maallistunut kirkko</td><td>maallistunut kirkko</td></tr>
</table>

Miksi subjektipositioiden tasolla puhutaan kristinuskosta ja diskurssien tasolla kirkosta? Tietoisen valinnan tarkoituksena on antaa rikkaampi kuva diskurssien kirjosta. Esimerkiksi diskurssi maallistunut kirkko pitää sisällään kaksi mahdollista subjektipositiota suhteessa kristinuskoon, mitä tullaan myöhemmissä luvuissa käsittelemään tarkemmin.

5. SUBJEKTIPOSITIO A: MYÖNTEINEN SUHTAUTUMINEN SEKÄ KRISTINUSKOON ETTÄ METALLIIN

5.1. Kristillinen metalli

Sekä kristinuskoon että metallimusiikkiin myönteisesti suhtautuvien kirjoittajien viesteistä voidaan erottaa kolme erilaista diskurssia. Selkein ja yhdenmukaisin näistä oli alusta lähtien kristillisten metalliharrastajien katsomustapa, jota kuitenkin tukivat myös joidenkin metalliin vähemmän perehtyneitten kirjoittajien kannanotot. Kristilliseksi metalliksi nimeämäni diskurssi oli läsnä kaikissa aineistoni muodostavassa kolmessa keskustelussa, kuitenkin voimakkaimmin Metalliunionissa, joka on ”Kristillisen metalliscenen kohtauspaikka”[154]. Käsittelen

[154] Katso Metalliunionin etusivu: http://www.metalliunioni.com/forum/index.php, luettu 18.2.2012.

tässä diskurssia sitä rakentavien argumenttien kautta, joille olen antanut nimet ”sanoman ensisijaisuus” ja ”oma tapa ylistää”.

Metallimusiikki osana populaarikulttuuria on helppo mieltää viihteelliseksi. Kristillisen metallimusiikin harrastajat korostavat Metallimessusta käydyssä keskustelussa, ettei kyseessä ole mikään populaarimusiikin keinoin toteutettu kevytversio messusta. Heille metalli määrittää musiikkimakua, mutta kristillinen usko leimaa maailmankatsomusta ollen kaiken muun yläpuolella. Näin kristinuskon sanoma on aina ensisijainen metallimusiikkiin nähden. Sitä demonstroi erityisen hyvin esimerkiksi seuraava mielipiteenvaihto, joka käytiin Metalliunionissa, kun messua alettiin suunnitella.

> Ei mitään perusturhaa löpinää siitä, että joo, me ollaan kristittyjä metallimiehiä, että rokataan vaan Jeesukselle joo. Sensijaan pitäisi olla semmosta julistusta, että saisi ihmiset muuttamaan elämäänsä enemmän Jumalan mielen mukaiseksi.[155]
> Vaikkapa sellaista joka saa kaikki lopettamaan metallin kuuntelun? Tai ainakin harkitsevan sitä? ;) [156]
> Tarvittaessa siihenkin pitää olla valmis jos se on Jumalan tahto.[157]

Yllä olevan keskimmäisen lainauksen kirjoittajan oli ilmeisesti tarkoitus viljellä hiukan huumoria, kuten hänen viestin loppuun sijoittamansa silmää iskevä hymiö osoittaa. Jollekin toiselle oli kuitenkin tärkeä pitää keskustelun sävy vakavana, kun kyseessä oli näinkin fundamentaalinen kysymys eli metallin ja kristinuskon välinen hierarkia. Siinä usko menee musiikkimaun edelle, jopa niin, että musiikkityylistä on oltava valmis luopumaan. Jumalan tahto menee kaiken edelle. Tätä painottaa myös seuraava lainaus:

> Tämä on varmaan monille selvä asia, mutta sanon kuitenkin. Kaikkein tärkeintä tässä messujutussa on se, että sitä lähdetään rukoillen suunnittelemaan ja kysytään Jumalalta onko se Hänen tahtonsa ja että millä tavalla Hän tahtoisi sen järjestää. Pelkästään omalla pähkäilyllä ja omin voimin yrittämällä asiaan ei kannata lähteä.[158]

Liiallisena pidetyn leikinlaskun hillitsemistä ja asioiden tärkeysjärjestyksestä muistuttamista tapahtuu useampaan otteeseen kristillisten metallinharrastajien keskenään käymässä keskustelussa:

> Tässä ollaan nyt tekemässä sitä metallimessua. Kaikki pastorit ja järjestäjät ovat tässä Sanan asialla, […].[159]

Lainauksessa näkyy jälleen kristillisen sanoman ensisijaisuus. On tärkeää, että kaikki osallistujat allekirjoittavat asioiden tärkeysjärjestyksen. Sama painotus näkyy, kun pohditaan messuun soveltuvaa pastoria:

---

[155] juhani Maa Lok 03, 2005 3:36 pm
[156] Whitewashed Maa Lok 03, 2005 3:41 pm
[157] Vily Maa Lok 03, 2005 3:49 pm
[158] jere Sun Lok 09, 2005 7:02 pm
[159] Markus Samuel Kes Hel 01, 2006 2:21 am

> Yleisesti voi ainakin sanoa, että tällä miehellä on sana hallussa, sekä elämässä pääasia on pääasia.[160]

Usko on näin asia, joka menee ja jonka kuuluukin mennä elämässä kaiken edelle. Metallimusiikki voi sanoman eteenpäin viemisen ohella palvella ihmisen elämässä viihteellisiäkin tarkoitusperiä, mutta kristillinen vakaumus on aina sen edellä. Metallimessun kontekstissa sitä painotetaan erityisesti. Eräs keskustelija ilmaisee huolensa, kun Metallimessun esilaulajaksi on valittu sekulaarin metalliyhtyeen, Kilven, laulaja Taage:

> No mutta, voihan vamma. Miusta olis ihan kehittävää, että moisen tehtävän pääsyvaatimuksiin kuuluisi uskovaisuus. Mutta ilmeisesti kaikkea ei voi vaatia. Mie muistelisin ko. otuksen jossain haastattelussa maininneen, että moista ominaisuutta hän ei omaa. Voitte antaa miulle piiskaa, jos mie olen ymmärtäny väärin.[161]

Samasta asiasta antaa joku palautteen myös Metallimessun vieraskirjaan:

> Ei millään pahalla, mutta ainakin minulla menee luottamus Jumalallisuuteen ja hengellisyyteen jos virsiä veisaa sellainen tyyppi jonka bändi juuri tänään(26.5) julisti pimeyden ruhtinaan ja pahuuden messiaan olevan Herransa 90000 ihmisen edessä kauppatorilla.[162]

Kristillisen metallin piirissä on selvää, että sanoma on ensisijainen ja usko menee kaiken edelle. Mutta entä kun osallistujajoukkoon tulee joku ”skenen” ulkopuolelta? Metalliunionissa ylempänä olevaa Taageen liittyvää kommenttia seuraa vilkas keskustelu siitä, onko laulaja tai puhuja vain instrumentti ja sisältö tai sanoma lopulta se mikä ratkaisee, ja voiko siis sanoman eteenpäin viemiseen käyttää ei-uskovaa. Raamatusta vedotaan esimerkiksi kertomukseen Bileamin aasista sekä puolesta että vastaan[163]. Mielenkiintoista on se, että samantyyppinen keskustelu käydään Imperiumissa siitä, onko metallimusiikki vain musiikkia vai pitääkö se sisällään antikristillisen ideologian. Tästä enemmän myöhemmässä luvussa.

Metallimessun vieraskirjan puolella, missä vierailijat eivät välttämättä ole metallimusiikkiin harrastuneita, ei messun kohdalla sanoman ensisijaisuuden painottamiseen välttämättä liity erityistä myönteistä suhdetta metallimusiikkiin.

> Kristusta julistetaan tavalla ja toisella aina kuitenkin tavoitteena sielujen pelastus uskon kautta Herraan Jeesukseen ja syntien tunnustamiseen ja parannuksen tekoon.[164]

---

[160] stefanos Tii Lok 04, 2005 1:37 pm
[161] pallomaha Lau Huh 29, 2006 10:53 pm
[162] Nimi: Jakeg 26. toukokuuta 2006 23:03:52. (Metallimessun vieraskirjassa viestit on merkitty näin, eli ensin lukee ”Nimi:..” johtuen siitä, ettei rekisteröityjä käyttäjiä ole. Seuraavaksi aika, tässä tapauksessa 26.toukokuuta 2006 kello 23:03.)
[163] 4. Moos 22: 21 -35, jossa Herra antaa aasille kyvyn puhua.
[164] Nimi: niina hauhonsalo 29. kesäkuuta 2006 2:03:27

Tässä sanoman ensisijaisuutta pidetään itsestään selvänä, eikä sanoman julistuksen tavalla ole merkitystä. Tällöin argumentti ei ole osa tunnustuksellisen metallin diskurssia, mutta tukee sitä.

Metallimessun vieraskirjassa ahkerasti kommentoijien kysymyksiin vastaileva Mikko S eli Mikko Saari, Töölön seurakunnan nuorisotyönohjaaja ja eräs Metallimessun työryhmän jäsenistä, kirjoittaa:

> Olisikin ikävää jos ihmiset innostuisivat Jeesuksesta vain hevin takia. Kyllä kaverin itsensä on oltava pääroolissa.[165]

Hän kirjoittaa myös Metalliunionissa nimimerkillä SaariVaari, joten tunnustuksellisen metallin diskurssi on hänelle tuttu ja ominainen. Yllä olevan kommentin toinen lause on hyvä esimerkki sanoman ensisijaisuuden painottamisesta yhdistettäessä kristinusko ja metallimusiikki.

Toinen kristillisen metallin diskurssia rakentava argumentti on ”oma tapa ylistää”. Se ei juurikaan eksplisiittisesti nouse esiin kristillisen metallimusiikin harrastajien keskuudessa. Metalliunionin keskustelijoille metallimusiikin keinoin toteutettu kristillisen sanoman välittäminen on arkipäivää vakaumuksellisten yhtyeitten muodossa. Jumalanpalvelukseen metallimusiikin yhdistäminen kuitenkin on uutta, mutta metallimusiikin keinoin sovitettu messu on tämän ryhmän piirissä yhtä luontaiseksi ja omaksi todettu keino harjoittaa uskontoa kuin kristillisen metallibändin keikka. Sen vuoksi ”oma tapa ylistää” -argumentti tuleekin esiin siten, että keskustelu lähtee suoraan liikkeelle siitä, minkä tyyppistä metallimusiikkia messuun voisi ajatella. Keskustelua käydään siis metallimusiikin alalajeista, jotka ovat kristillisessä metallissa samat kuin sekulaarin metallin puolella.

> Niin, duumiversiot virsistä olis kovia.[166]
> Jos minulta kysytään niin ei jokaisen biisin tarvitsisi olla niin extreme synkkä, vaikka metallimessusta puhutaankin. Kyllä niitä iloisempiakin veisuja voidaan vetää metalliksi.[167]
> Ja kaikki varmaan allekirjoittaa sen, että mitään power metal-duuri-tilu-virsiä siellä ei aleta vetämään, vaan edetään hienostuneesti ja tehdään vähän synkempää ja ylväämpää tavaraa?[168]

Kristillinen metallimusiikki on harrastajilleen täysin legitiimi kristillisen uskon ilmaisun muoto. Kristilliseen metalliin sisältyvät lähes kaikki samat alalajit kuin sekulaariin metallimusiikkiin, joten on luontevaa että

[165] Ylläpitäjän vastaus viestiin: Nimi: hmmm… 28. huhtikuuta 2006 19:41:59
[166] juhani Tii Lok 04, 2005 3:27 pm
[167] jere Tii Lok 04, 2005 3:30 pm
[168] Zade Tii Lok 04, 2005 3:39 pm

metalliunionilaiset aloittavat keskustelun suoraan siitä, mikä metallimusiikin tyyli parhaiten palvelisi messumusiikkina.

Metalliunionin keskustelussa on kuitenkin eräs kohta, missä metallimusiikin soveltumisesta jumalanpalvelukseen puolustetaan selväsanaisesti. Keskustelijat kommentoivat 28.4.2006 Ilta-Sanomien nettisivuilla ollutta kyselyä, joka oli otsikolla ”Sopiiko hevimusiikki kirkkoon?” Metalliunionissa kommentoidaan kysymykseen kielteisesti vastanneiden määrää seuraavasti:

> no, kai ihmiset sitten vielä voi ajatella niin, ettei kristillistä heviä voi olla olemassa, tai että siihen liittyy aina jollain tavalla kiero puoli..[169]
> Olen kyyninen, mutten kyllä jaksanut enää yllättyä pätkääkään. Ihmiset on juuri noin avarakatseisia - valitettavasti. Minun mielestäni raskaalle musiikille, varsinkin jollekin goottityyliselle väännölle ei ole mitään sopivampaa paikkaa, kuin tyyliuuntausta arkkitehtuurisesti kuvastava pyhäkkö korkeimmalle Jumalalle.[170]

Viimeisen kommentin kirjoittajan mielestä raskas musiikki ei ole ainoastaan soveliasta kirkossa soitettavaksi vaan aivan erityisellä tavalla sinne sopivaa. Tässä yhteydessä ei kuitenkaan tarvitse argumentoida sen puolesta, että kristinusko ja metallimusiikki sopivat yhteen, sillä se näkemys on kristillien metallimusiikin harrastajien foorumilla jaettu.

”Oma tapa ylistää” -argumentti tuleekin selkeämmin esille ns. yleisellä puolella eli Metallimessun vieraskirjassa, jossa mielipiteiden kirjo jakaantuu tasaisimmin eri subjektipositioiden välillä. Siellä kristillinen metalli ei ilmiönä eikä uskonnollisen vakaumuksen ilmaisumuotona ole vastaavanlainen selviö kuten Metalliunionissa, joten sitä joutuu perustelemaan.

> Kyllä metalli musiikillakin voi Jumalaa ylistää. Se on niille hyvä vaihtoehto jotka eivät pysty muuta kuuntelemaan kun metallia ja kuitenkin he haluavat kuulla herran sanaa mieluummin...[171]
> Hevin ystävänä tosiaankaan huomio ei siirry Jumalasta pois näillä virsisovituksilla vaan iloitsee Jumalasta.[172]

Tällainen argumentointi vaikuttaa olevan suunnattu henkilöille, jotka epäilevät tai vastustavat metallimusiikin sopimista yhteen kristinuskon kanssa. Heille kerrotaan, että metallimusiikki sopii ylistämiseen siinä missä mikä tahansa muukin musiikki. Erityisesti sen ajatellaan sopivan metallimusiikista muutenkin pitäville, sellaisille ihmisille se saattaa jopa olla ainoa tapa ylistää, kuten ylemmästä kommentista voi päätellä.

---

[169] Markus Samuel Per Huh 28, 2006 2:59 pm
[170] pikkukristitty Per Huh 28, 2006 3:56 pm
[171] Nimi: Metalli riippuvainen 1.toukokuuta 2006 18:17:27
[172] Nimi: Kynarios, Helsinki 30. kesäkuuta 2006 0:33:38

Sekä ”sanoman ensisijaisuus” -että ”oma tapa ylistää” -argumentit nousevat aineistossani usein esiin kritiikin yhteydessä, jota esitetään subjektipositio B:n ja C:n taholta kristinuskon ja metallimusiikin yhdistämistä vastaan. Erityisesti ”oma tapa ylistää” -argumentti on kristillisen metallin harrastajille itselleen niin selviö, että se ilmenee enimmäkseen vain ulkopuolisille vastustajille puolustauduttaessa.

Metalliunionin keskustelussa ilmenee myös kritiikkiä valtakirkkoa kohtaan. Se on yhteneväinen kristillisen metallimusiikin harrastajien vaatimukseen sanoman ensisijaisuudesta, eli evankeliumin julistamisen etusijalla pitämisestä.

> Välillä tuntuu kyllä, että koko ev. lut. kirkon meininkiä kannattaa seurata, jos haluaa tulla hyvin vihaiseksi ja surulliseksi.
> Olisi varmaan paljon kehittävämpi kirkko, jos toimisi omien tunnustuskirjojensa mukaisesti.[173]

Kristillisen metallin harrastajista jotkut kokevat, ettei kirkon oma tunnustus ole sille enää riittävän merkittävä. Sama argumentti ”periaatteistaan luopuneesta kirkosta” on esillä subjektipositio B:n argumentoinnissa, jossa suhtautuminen kristinuskoon on negatiivinen sekä subjektipositio C:n argumentoinnissa, jossa suhtautuminen metalliin on kielteinen. Näistä enemmän jäljempänä.

5.2. Aikamme kirkko

Toinen voimakas diskurssi sekä kristinuskoon että metallimusiikkiin myönteisesti suhtautuvien joukossa on ”aikamme kirkoksi” nimeämäni diskurssi. Tässä merkityskokonaisuudessa painottuu enemmän kirkon myönteiseksi koettu toiminta, siksi seuraavaksi esiteltävä argumentointikin painottuu näkemykseen kirkosta. Suhde metallimusiikkiin ei ole paljoa esillä. On kuitenkin selvää, ettei se ole kielteinen.

Diskurssi esiintyy voimakkaimmin Metallimessun vieraskirjan kävijöiden kommenteissa, niissä jotka suhtautuvat myönteisesti tapahtumaan. Seuraavat kolme argumentoinnin teemaa esiintyvät myös usein yhdessä, esimerkiksi kirkon uudistuminen koetaan sen tehtävän toteuttamiseksi. Seuraavissa luvuissa siteeraamani keskustelun katkelmat osoittavat tämän hyvin.

Aikamme kirkko -diskurssi rakentuu ensiksikin sen argumentin varaan, että Metallimessussa kirkko noudattaa omaa tehtäväänsä:

[173] pallomaha Tor Hel 09, 2006 11:09 am

> Asiaa. Kristus kehottaa menemään kaikkeen maailmaan. Siis myös ”metallin” maailmaan.[174]
> Kirkon on juuri mentävä sinne missä sitä tarvitaa eikä tarttua ennakkoluuloihin metallimusiikin ”saatanallisuudesta”.[175]

Tässä argumentoidaan siitä lähtökohdasta käsin, että Metallimessu on kirkon perustehtävän mukainen toiminto. Perustehtävä on evankeliumin julistaminen, ja tämän nähdään olevan Metallimessunkin tarkoitus. Kirkon ei tule olla ennakkoluuloinen, eikä rajata perustehtävänsä toteuttamista vain tietylle kohderyhmälle, vaan kertoa sanomansa kaikille.

Metallimessu nähdään tapahtuman www-vieraskirjassa myös kirkon perustehtävän toteuttamisena eli evankeliumin julistamisena eri kielellä. Sen tarkoituksenmukaisuutta perustellaan esimerkiksi Raamatun helluntai-kertomuksella.

> Mun mielestä kansalle tulee puhua Jeesiksesta just sillä kielellä kun se ymmärtää. Ne Jeesusta seuranneet heput opetettiin tekemään niin silloin ensimmäisenä helluntaina; tsekkaa. Juttu löytyy Raamatusta, kirjan Apostolien teot alusta.[176]

Tähän liittyy ajatus siitä, että kirkko on puhunut ainakin jollekin osalle seurakun-nastaan pitkään vierasta kieltä ja Metallimessu korjaa tämän tilanteen.

> Oli hienoa nähdä, että Suomen valtionkirkko osaa vihdoin puhua nuorille nuorten kieltä ja on aidosti iloinen edustamastaan asiasta. Eikä tilaisuus ollut pelkästään nuorille vaan hevi keräsi kansan yhteen uskomattoman hyvin.[177]

Jälkimmäisen kommentin jättäjä ilahtui Metallimessusta erityisesti sen takia, että kirkko toteuttaa tehtäväänsä nuoriin vetoavalla tavalla, ja siitä että Metallimessu kokosi yhteen hyvinkin erilaista väkeä. Tässä kommentissa Metallimessu myös näyttäytyy kirkon aitona ilon ilmauksena sen ”edustamasta asiasta”, joka siis voidaan tulkita ilon ilmauksena sen perustehtävästä.

Keskustelijat myös toivovat kirkolta vaihtoehtoista toimintaa. Metallimessu nähdään tervetulleena vaihteluna yksipuoliseksi koetulle ”normaalille kirkkomeiningille”. Liitän seuraavat kommentit niin ikään ”tehtäväänsä toteuttava kirkko” -argumentointiin, sillä niissä katsotaan, että kirkon tehtävään kuuluisi tarjota erilaisia tapahtumia erilaisille seurakunta-laisilleen.

> Mun mielestä metallimessu on ideana ihan loistava. Ei kirkollinen musa urkuihin rajoitu! Hyvä juttu että tuodaan erilaisia vaihtoehtoja.[178]

---

[174] Nimi: Jyri Niskanen 16. toukokuuta 2006 12:43:41
[175] Nimi: Petri Kauppi 29. huhtikuuta 2006 6:53:52
[176] Nimi: Mummo 11. kesäkuuta 2006 11:06:56
[177] Nimi: Tomi 29. kesäkuuta 2006 20:35:54
[178] Nimi: Ville 28. huhtikuuta 2006 21:32:24

> Todella hienoa, että järjestitte jotain näinkin paljon normaalista kirkkomeiningistä poikkeavaa.[179]

Näissä kommenteissa on myös kaikuja ”elämyksiä tarjoava kirkko” -argumentoinnista, josta lisää hieman jäljempänä.

Metallimessun vieraskirjan keskustelussa on paljon osanottajia, jotka suhtautuvat myönteisesti Metallimessuun sen vuoksi, että tulkitsevat sen olevan merkki kirkon uudistumisesta. ”Aikamme kirkko” -diskurssi rakentuu myös sen varaan. Tätä ”uudistuva kirkko” -argumenttia käyttäville Metallimessu osoittaa sen, ettei kirkko kangistu vanhoihin kaavoihinsa, vaan seuraa aikansa ilmiöitä ja elää niissä mukana. He myös ilmaisevat mielipiteensä: näin kirkon tuleekin tehdä, jottei se putoa kehityksen kelkasta.

> Lisää tällaisia niin luterilainen kirkko pysyy ajassa mukana![180]
> Kirkon pitäisi pysyä ajan tasalla eikä pitäytyä vanhoissa kaavoissa, tietääkseni raamattu ei kehoita vanhoillisuuteen eikä ahdasmielisyyteen.[181]

Kirkon uudistumisen etua painottaviin kommentteihin liitetään jumalanpalvelusten tavallisesti vähäinen osanottajamäärä sekä usein myös kirkon jäsenmäärän lasku, joka mielletään erityisesti nuorempaa ikäluokkaa koskevaksi trendiksi.

> Jumalanpalvelukseen tulon kynnys laskisi roimasti samoin kuin nuorten kirkosta eroaminen jos näitä "nykyaikaisia" messuja järjestettäisiin. Raamatusta löytyy varmasti kohta jossa sanotaan että kaikille jotka haluavat kuulla Herran sanaa on annettava mahdollisuus sitä kuulla:) Se että kaikki eivät mahtuneet mukaan osoittaa että halukkaita löytyy. Ei varmaan tavallisiin jumalanpalveluksiin tulla ajoissa varmistamaan että mahdutaan kirkkoon sisälle.[182]

Näin Metallimessu ja sen kaltaiset tapahtumat nähdään keinona rohkaista nykyisiä kirkon jäseniä osallistumaan kirkon toimintaan. Samalla Metallimessua pidetään myös kirkolle sopivana keinona houkutella nuoria takaisin kirkon jäseniksi.

Kolmannen argumentin, joka rakentaa aikamme kirkko -diskurssia, olen nimennyt ”elämyksiä tarjoava kirkko”. Se ilmenee tutkimani keskustelun loppupuolella Metallimessun vieraskirjassa. Messun jälkeen tapahtumaa kiitellään paljon messun omassa vieraskirjassa. Moni painottaa näissä viesteissä messukokemuksensa poikkeuksellisuutta, kokemukset kirkossa käymisestä ovat olleet yleensä toisenlaisia. Erityisesti näissä kiitoksissa nousee esiin Metallimessun elämyksellisyys.

> Kaikilla tuntui olevan hauskaa, mikä ainakin itselleni oli ennen kokematon tilanne kirkossa.[183]

---

[179] Nimi: Tolstoi 30. kesäkuuta 2006 2:19:32
[180] Nimi: Henna 1. heinäkuuta 2006 17:32:58
[181] Nimi: wellu 1. toukokuuta 2006 21:57:49
[182] Nimi: Ninni 30. kesäkuuta 2006 11:39:55
[183] Nimi: Tomi 29. kesäkuuta 2006 20:35:54

> Kosketti ja tuntui hyvälle.[184]
> Kyllä. Teki mieli lopussa huutaa kovaan ääneen Aamen Halleluja, mutta jotnekin vain en saanut silti itsestäni irti.. mtuta fiilis oli silti niinsanotusti mahtava! Parissa kohtaa oli suoraan kyynel silmäkulmassa..[185]
> Kiitos todella mahtavasta messusta. Kylmät väreet meni useastikin messun aikana. Ehdottomasti lisää tällaista.[186]

Edellä olevissa kommenteissa korostuvat messun herättämät liikutus sekä voimakkaat myönteiset tunteet, jotka purkautuivat fyysisesti esimerkiksi kyynelinä ja kylminä väreinä. Tällainen on kirjoittajien kommenteista päätellen harvinaista kirkon tilaisuuksissa, mutta on selvää että sellaista kaivataan enemmän.

Osa kommentoijista kertoo elämyksellisyyden ohella kohdanneensa pyhän tai Jumalan Metallimessussa.

> Tunsimme molemmat Jumalan läsnäoloa, emmekä kumpikaan ole koskaan olleet yhtä innoittavassa luterilaisessa jumalanpalveluksessa.[187]
> Koin Temppeliaukion kirkossa syvää pyhyyden läsnäoloa.[188]

Näiden kommenttien perusteella on vaikea sanoa, onko kokemus Jumalan kohtaamisesta kirkossa messukävijän odotukset täyttävä vai ylittävä asia. Selvää kuitenkin on, että se on kirkossa toivottavaa.

”Aikamme kirkko” -diskurssi sisältää siis käsityksen tämän päivän kirkosta, joka rakentuu kolmesta argumentista. Kirkko toteuttaa tehtäväänsä eli julistaa evankeliumia tasapuolisesti kaikille seurakuntalaisilleen, uudistuu eläen aikansa ilmiöissä mukana sekä tarjoaa tunnepitoisia elämyksiä seurakuntalaisilleen.

5.3. Aikamme metalli

”Aikamme kirkko” -diskurssi rakensi myönteistä kuvaa kirkosta, johon Metallimessu olennaisella tavalla liittyy. ”Aikamme metalli” -dirkurssissa metallista rakentuu myönteinen kuva, joka pitää sisällään Metallimessun. Tämä diskurssi esiintyy lähinnä Imperiumin, eli Suomen suurimman metallimusiikin harrastajien foorumin keskustelussa, mutta myös Metallimessun omassa vieraskirjassa. Olemme edelleen subjektipositio A:n piirissä, jossa suhtautuminen sekä kristinuskoon että metalliin on myönteinen. Aikamme metalli -diskurssissa kuitenkin painottuu enemmän myönteinen suhde metalliin. Kristinuskoon voi olla myönteinen mutta myös neutraali suhtautuminen, siitä ei välttämättä kirjoiteta

[184] Nimi: Riksu 29. kesäkuuta 2006 20:45:34
[185] Nimi: Sami 30. kesäkuuta 2006 0:29:01
[186] Nimi: Suvi 30. kesäkuuta 2006 9:28:55
[187] Nimi: Anna ja Kimmo 30. kesäkuuta 2006 14:22:59
[188] Nimi: Päivikki Vilppula 29. kesäkuuta 2006 22:52:50

eksplisiittisesti mitään. ”Aikamme metalli” -diskurssi ilmenee vastineena kirkon ja metallimusiikin (Tuskan ja Metallimessun) yhdistämistä kiihkeästi vastustavien metallimusiikin harrastajien kirjoituksille.

”Aikamme metalli” -diskurssi rakentuu sen argumentoinnin varaan, että vastakkainasettelu kristinuskon ja metallimusiikin välillä ei ole tätä päivää. Metallimessua kritisoivat metallimusiikin harrastajat väittävät nimittäin kristinuskon ja metallin yhdistämistä mahdottomaksi yhtälöksi sen vuoksi, että kaikki metallimusiikki on heidän mukaansa luonteeltaan antikristillistä (tästä enemmän subjektipositio B:tä koskevassa luvussa), ja kristinusko perinteisesti on tuominnut metallimusiikin. Vastakkaisen näkemyksen mukaan kaiken metallimusiikin ja kristinuskon vastakkain asettaminen kuuluu menneisyyteen, mikäli sellainen on koskaan absoluuttisesti paikkaansa pitänytkään.

> Viimeistään tässä vaiheessa on vain pakko ymmärtää, että metallimaailma ei ole yksi suuri yhtenäinen uskonnonvastainen (tai mitään muutakaan ideologiaa tukeva tai vastustava) yhteenliittymä, johon voisi tukea oman maailmankatsomuksensa kuin kristityt kirkkoon. (yllättävän osuva rinnastus ottaen huomioon kirkon nykytilan) Sitä hiekkalaatikkoa kaipaavien on pakko etsiä ahtaampaa segmenttiä, löytyi se sitten genreryhmittymien sisältä tai jostain muualta. [189]

Kuten yllä olevasta kommentista näkee, argumentointi ei tältä osin pyri arvottamaan asiaintilaa. Sen päämääränä on pikemminkin vakuuttaa lukijat siitä, että tilanne nyt vain on se, ettei kaikkea metallimusiikkia mitenkään voi koota yhden sateenvarjoideologian alle.

Sen, ettei koko metallimusiikin alleen niputtavan sateenvarjoideologiaa ole mahdollista määrittää, voi nähdä myönteisenä asiana, kuten seuraavassa kommentissa:

> Tässä tulee minusta kuitenkin huomioida se, ettei kaikki metalli ole saatanallista. Kristityistä metallia kuuntelevista on kuitenkin taatusti eniten sellaisia, jotka kuuntelevat kaikenlaista metallia (no ehkä kaikkein antikristillisin black pois lukien). Minulla ei ole ainakaan mitään sitä vastaan, että tällaisetkin tyypit viihtyvät Tuskan kaltaisessa tapahtumassa jonkun messunsa kanssa, joka ei ole edes koko Tuska-festaria.[190]

Tämän kommentin kirjoittaja toivottaa kristityt metallinharrastajat tervetulleeksi Tuska-festivaalille, eikä itse Metallimessukaan aiheuta hänessä vastustusta. Se sopii kuvaan metallikulttuurista, joka pitää sisällään monenlaista metallimusiikkia.

[189] Ade Ti Tou 02, 2006 12:09
[190] MartyrForNone Su Huh 30, 2006 12:18

Toisaalta seuraava kirjoittaja pitää mahdollisena sitä, että tietynlaiseen ideologiaan yhdistettynä metallimusiikki ei kenties ole yhtä vakuuttavaa. Hän pitää silti ideologioiden kirjoa kiistämättömänä tosiasiana:

> Jos kristityt haluavat laittaa tölkin kylkeen lehmän(saatana) sijasta jeesuksen, niin kyllä heillä on siihen oikeus. Kyllä se sisältö on silti maitoa(metallia). Jos ko. musalle/maitotuotteelle on tarpeeksi kysyntää, niin sen paikka kylmä/levyosastolla on oikeutettu. Oli se kuinka vammaisen näköistä tai makuista tahansa. Itse maito/musiikki on ideologiavapaata, logo ja tuoteselostus(lyriikat) määrävät aatesuunnan.[191]

Kirjoittaja vertaa metallimusiikkia maitoon, ja metallimusiikkiin liitettävää ideologista ainesta maitopurkkiin. Maito säilyy maitona pakkauksesta riippumatta. Metallimusiikki säilyy metallina sanoitusten sisällöstä riippumatta.

”Vastakkainasettelun aika on ohi” -argumentointi siis esittää, että toisin kuin vastustajat väittävät, metallimusiikkiin ei tänä päivänä kuulu, jos koskaan on kuulunut, välttämättä kristinuskonvastaista ideologiaa.

> Like it or not, metalli (lukuunottamatta tiettyjä ideologisia alalajeja) terminä tarkoittaa vain tietynlaista musiikkia, vailla mitään ennalta määriteltyä ideologiaa.[192]

Metallimusiikkia on monenlaista, myös kristillistä. Näin metalli näyttäytyy sanoitusten sisällöllisesti kirjavana kenttänä, jonka nivoo yhteen musiikillinen tyyli. ”Aikamme metalli” -diskurssissa rakentuu kuva metallimusiikista, jonka piiriin mahtuu yhtä hyvin antikristillisin black metal kuin kristillinen metalli.

6. SUBJEKTIPOSITIO B: KIELTEINEN SUHTAUTUMINEN KRISTINUSKOON, MYÖNTEINEN METALLIIN

6.1. Äärimetalli

Metallimusiikkiin myönteisesti mutta kristinuskoon kielteisesti suhtautuvien kirjoittajien viesteistä voidaan erottaa kaksi selkeää diskurssia: ”äärimetalliksi” ja ”maallistuneeksi kirkoksi” otsikoimani diskurssit. Ne esiintyvät usein yhdessä, välillä saman virkkeen sisälläkin. Olen nähnyt mielekkääksi purkaa ne tässä erikseen, sillä ”äärimetalli” -diskurssissa rakentuu kuva kirkosta tahona, joka on aktiivisesti hyökännyt metallimusiikin harrastajia vastaan. ”Maallistunut kirkko” -diskurssi rakentaa käsitystä kirkon nykytilasta yleisemmällä tasolla.

”Äärimetalliksi” nimeämäni diskurssi pitää sisällään varsin suorasanaisia käsityksiä metallista, kristinuskosta, kirkosta ja näiden välisestä

[191] Lapa To Tou 04, 2006 15:43
[192] Jürgen To Tou 04, 2006 18:57

suhteesta, joiden perusteella koko subjektipositio A näyttäytyy täysin absurdina. Se esiintyy voimakkaimmin Imperiumin keskustelussa, joka alkaa havainnosta että Metallimessu on littetty Tuska-festivaalin yhdeksi ennakkoklubiksi. Tämä synnyttää tuohtumuksen eräissä Imperiumin keskustelijoissa, joiden mukaan metallimusiikki ja kirkko eivät voi esiintyä yhdessä. ”Äärimetalli” -diskurssi esiintyy myös Metallimessun vieraskirjassa, viesteissä joissa messua kritisoidaan edellä mainitusta syystä. Käsittelen tässä diskurssia sitä rakentavien argumenttien kautta.

Ensimmäisen ”äärimetalli” -diskurssia rakentavan argumentin olen nimennyt ”saatanan metalliksi”. Sen voisi kenties kirjoittaa isolla alkukirjaimella, sillä argumenttiin liittyy paljon myös persoonalliseen pahaan perinteisesti liitettyjä nimityksiä. Osa metallimusiikkiin myönteisesti mutta kristinuskoon kielteisesti suhtautuvista on sitä mieltä, että metallimusiikki on, on aina ollut ja sen kuuluukin olla kristinuskonvastaista, antikristillistä. Tämä argumentti ilmaistaan selkeästi ja voimakkaasti, välillä jopa aggressiivisesti.

> Oli sitten hevi itsellesi ihan kivaa musaa tai jotain muuta niin se ei vaikuta siihen faktaan, että se edustaa antikristillisiä arvoja toisin sanoen on Saatanasta. [193]
> Sen voin ainakin sanoa, että kukaan hevimusiikin kannattaja ja varsinkin sen antikrisitillisille / kirkon vastaisille periaatteille (kuten hevi on aina ollut ja tulee _aina_ olemaan) uskollinen henkilö ei tule osallistumaan teidän metallimessuamistapahtumaanne.[194]

Metallimusiikkiin liitetään näissä kirjoituksissa tietyt arvot, joita pidetään vastakkaisina kristinuskon edustamille arvoille. Seuraavassa kommentissa määritellään tarkemmin mitä nämä arvot esimerkiksi ovat:

> Kaikki metallimusiikki ei ole saatanallista per se, mutta KAIKKI se on lähtöisin kristinuskon kieltämistä asioista (mm. seksuaalisuus, päihteet, Luciferin kapinan valitseminen sovinnaisuutta vastaan), paholaisen kanssa flirttailusta ja jopa täysin suoraan demonisesta, "pahasta" imagosta symboleja ja yhtyeiden nimiä/levyjä/biisejä myöten. Onko se nyt niin vaikea tajuta? [195]

Kirjoittajan mukaan kaikki metallimusiikki on lähtöisin asioista, joihin kristinusko suhtautuu kielteisesti. Tällaisen ajattelun valossa Metallimessu näyttäytyy mahdottomana, sillä siinä yhdistetään nämä toisilleen arvomaailmaltaan täysin vastakkaiset metallimusiikki ja kristinusko.

Kuten yllä esitetyssä kommentissa, monissa kirjoituksissa antikristillisyys rinnastuu helposti saatanallisuuteen. Keskusteluussa ei selitetä erikseen, mitä saatanallisuudella tarkoitetaan, mutta jotkut katsovat metallin

[193] PETO Su Huh 30, 2006 11:32
[194] Nimi: E. 10. toukokuuta 2006 3:01:43
[195] TrollhorN Ma Tou 01, 2006 21:00

olevan paholaisen musiikkia, tiettyjen kommenttien valossa hyvin konkreettisellakin tavalla.

> hyväksytte paholaisen musiikin esittämisen jumalallenne osoitetuissa kaikkein pyhimmissä tiloissa[196]
> PS: Saatana omistaa metallin, ja siinä samassa palan sinunkin sielustasi.[197]
> Koko heavy-kulttuuri on _aina_ rakentunut niiden asioiden varaan jota kristillisessä maailmassa on pidetty syntinä. --- Tuollaista asiaa ei voi muuttaa yksilötasolla eikä sitä varsinkaan voida hyväksyä kirkon puolella ilman pikkusormen ojennusta vanhalle vihtahousulle.[198]

Koska ”Saatana omistaa metallin”, kirjoittajat esittävät, että Metallimessu voidaan itse asiassa tulkita kirkon kääntymisenä paholaisen puoleen.

Metallin antikristillistä ideologiaa korostettaessa asiaan liittyy usein myös sen alleviivaaminen, ettei metalli ole vain musiikillinen tyyli, joka koostuu tietyistä äänellisistä elementeistä. Näiden lisäksi metallia määrittää lyriikan sisältö, johon kristillinen sanoma ei kerta kaikkiaan voi kuulua.

> Heavy ei ole pelkkiä särökitaroita, blastbeatia tai mitään muitakaan sille ominaisia musiikillisia piirteitä vaan siihen on aina sisältynyt synneissä rypeminen ja muu raamatun sanan vastainen sanoma. Lyriikat voivat olla neutraaleja tai Saatanallisia tai ihan mitä vain siltä väliltä, mutta yksi asia on aina ollut selkeää. jeesus on ollut metallissa mukana vain paloiteltuna. Se ei ole vain historia vaan koko heavyn idea (Platonia lainatakseni) joka on kaikkea muuta kuin se mitä kristinusko edustaa.[199]

Eli sanoitusten ei välttämättä tarvitse edes olla eksplisiittisesti antikristillisiä, mutta ne eivät voi olla kristillisiä. Metallimusiikki on lähtökohtaisesti kristinuskon vastaista, tuotiinpa se julki tai ei. Pelkät musiikilliset seikat eivät tee metallista metallia.

Tällaisen argumentoinnin mukaan ei ole siis mahdollista yhdistää kristinuskoa ja metallimusiikkia, sen enempää yksilötasolla kuin musiikin tasollakaan.

> Jos metallimies tulee oikeasti uskoon loppuu heavyn vääntäminen siihen paikkaan.[200]
> Jeesus ja hevi ei kuulu yhteen. Ei nyt, ei koskaan.[201]
> Jos soittaa heviä ja laulaa jeesuksesta niin syntyy jotain sellaista joka on sekä absurdia että naurettavaa.[202]

Näin ilmaistaan paitsi se, että Metallimessu on mahdoton yhtälö, myös se että niin kristillinen metallimusiikki kuin kristitty metallimusiikin kuuntelijakin ovat mahdottomia yhtälöitä. Jos ihminen on uskovainen, hän ei voi harrastaa metallimusiikkia.

---

[196] TrollhorN Su Huh 30, 2006 20:42
[197] Nimi: TrHn 30. huhtikuuta 2006 21:55:20
[198] PETO Ke Tou 03, 2006 10:54
[199] PETO To Tou 04, 2006 20:12
[200] PETO To Tou 04, 2006 19:42
[201] Nimi: -R- 29. huhtikuuta 2006 13:10:22
[202] PETO To Tou 04, 2006 17:38

”Äärimetalli” -diskurssiin kuuluu myös argumentointi sen puolesta, että kirkko on aina tuominnut metallimusiikin, siis ylläpitänyt omalta osaltaan edellä jo esiteltyä tiukkaa vastakkainasettelua. ”Tuomitseva kirkko” -argumentti ilmenee selvästi esimerkiksi näissä kommenteissa:

> Kirkko on kautta aikain tuominnut hevin olevan saatanasta ja kaikkien sitä kuuntelevien olevan häiriintyneitä[203]
> -Kirkko on myöskin _aina_ tuominnut metallimusiikin eikä syyttä. Onhan kyseessä ainoa musiikkityyli joka sanoituksissaan on selkeästi Saatanan puolella.[204]

Edellä esitetyt kommentit antavat ymmärtää, että ennen Metallimessua kirkko on aina suhtautunut kielteisesti metallimusiikin. Sen tekee toisaalta kirjoittajille ymmärrettäväksi käsitys metallimusiikista, joka edustaa kirkolle vastakkaisia arvoja.

Ainakin osalla kirjoittajista on omakohtaista kokemusta kirkon tuomitsevuudesta. Tuomitseva kirkko näyttäytyy muistoissa:

> Oiskohan kotopuolessa vanha kirkon(?) tuottama/kustantama rippikoulukirja tallella, jossa oli kuvia/juttuja muun muassa OZZYn ja Maidenin levynkansista/sanoituksista/musiikista, jotka nostettiin esiin erityisen turmiollisina, huumeiden ja alkoholin rinnalla.
> Samaa "pauketta" kuului myös koulun uskontotunneilla ja "varo vaaraa"-tilaisuuksissa läpi 80-luvun ja 90-luvun alun.[205]
> Kaikki vuodet kaikenmaailman papit ja diakonit parjaa heviä, ja haukkuu saatananpalvojiksi![206]

Kirkon edustajat ovat kirjoittajien mukaan paitsi tuominneet metallimusiikin niin suullisesti kuin kirjallisestikin, pitäneet sitä vaarallisena kuin myös väittäneet sen harrastajia saatananpalvojiksi.

Yhdessä edellisen ”saatanan metalli” -argumentin kanssa syntyy siis käsitys vastakkainasettelusta metallimusiikin ja kirkon (kristinuskon) välillä. Samalla rakentuu kokonaiskuva, jossa kummatkin tahot ovat aktiivisesti pitäneet tästä vastakkainasettelusta kiinni: siinä missä metallimusiikki on lähtökohtaisesti vastustanut kristinuskoa, kirkko on alusta lähtien tuominnut metallimusiikin ja sen kuuntelijat.

”Äärimetalli” -diskurssissa rakennetaan siis kirkosta kuvaa argumentoimalla sen puolesta, että kirkko on aina tuominnut metallimusiikin. Toinen argumentti on se, että kirkko on käynyt metallimusiikin harrastajia (ja ihmisiä yleensä) päin myös käännytystarkoituksessa. ”Tuputtava kirkko”

---

[203] Roni Su Huh 30, 2006 10:19
[204] PETO Ke Tou 03, 2006 10:54
[205] saamaton Ke Tou 03, 2006 13:35
[206] Nimi: Taneli Heikkilä 2. kesäkuuta 2006 15:06:49

-argumentissa Metallimessu nähdään niin ikään osoituksena tällaisesta käännyttämiseen pyrkivästä toiminnasta.

> tuota, ei ne immeiset jeesuksesta hevin avulla innostu sen enempää vaikka kuinka paasaisitte.[207]
> Toisaalta en ihmettele yhtään että kirkko tunkee nokkansa tähänkin asiaan koska ainahan se on koittanut hyödyntää kaikki kanavat saadakseen lisää lampaita laumaansa.[208]
> Tyrkyttäminen ei ole ennenkään ihmisiin tehonnut ja voi olla ettei tehoa nytkään. Minua ette saa käännytettyä näin halpamaisella tavalla. Sitähän te yritätte.[209]

Kirkon toiminta näyttäytyy äärimmillään loputtomana ja kaikki keinot hyödyntävänä käännytyspyrkimyksenä. Kirkon toiminta koetaan tuputtamiseksi, mitä pidetään tungettelevana ja loukkaavana.

Paitsi kirkko, osansa kielteisestä suhtautumisesta saavat ”äärimetalli” -diskurssissa uskonto yleensä ja ihmisten uskonnollisuus laajemminkin. ”Uskonnot on syöpä” -argumentti näkyy seuraavissa kommenteissa:

> Eihän kenenkään usko ole tosiaan keneltäkään pois (paitsi kyseiseltä henkilöltä itseltään)[210]
> Tälläiset unisex-tapahtumat eivät edistä uskontojen kitkemistä pois sivistystä rappeuttamasta.
> *kyllä, pidän uskonnollisuutta mielisairautena, hvyin ikävää jos jotakuta se häiritsee.[211]
> Ei siinä mitään vainoharhaisuutta tarvita jos suuresti kummastelee aikuisten ihmisten tarvetta verukehöpinälle.[212]

Usko, uskonnot ja uskonnollisuus näyttäytyvät edellä olevissa kommenteissa turhina ja negatiivisina asioina. Niillä nähdään olevan kielteisiä vaikutuksia paitsi uskovaan itseensä, myös muihin ihmisiin ja sivistykseen laajemmin.

Joissain kommenteissa uskonto asetetaan vastakkain ihmisen luontaisten havaintojen ja tieteen kanssa. Uskontojen katsotaan ikään kuin huijaavan ihmisiä, jotka puolestaan ovat heikkoja ja täten helposti huijattavissa.

> tuhotaan identiteetti,omat vilpittömät havainnot maailmasta ja sen lounteesta tarrautumulla oppeihin jotka joku joskus kirjoitti.[213]
> Ihmiset ovat kautta aikojen olleet pelkureita ja vedätettävissä. Nuo kaksi asiaa ovat juuri ne perussyyt kaikkien massauskontojen takana.[214]
> Miten voi olla mahdollista että tässä maailmassa, jossa matematiikka, fysiikka ja biologia ovat pystyneet selittämään jo LÄHES kaiken ilman jumalallista väliintuloa, on edelleen ihmisiä jotka haluavat mieluummin turvautua yli 2000 vuotta vanhoihin maailmanperustamistarinoihin?[215]

---

[207] Nimi: hmmm… 28. huhtikuuta 2006 19:41:59
[208] Roni La Huh 29, 2006 17:45
[209] Nimi: Burzum 12. kesäkuuta 2006 16:34:20
[210] HFP Su Huh 30, 2006 12:09
[211] Nostromo Ke Tou 03, 2006 19:50
[212] Jussi Ke Tou 31, 2006 14:46
[213] Outo Ke Kes 14, 2006 22:00
[214] PETO La Tou 13, 2006 13:44
[215] Nimi : Jatkampa vielä anonymiteettini suojista 22. kesäkuuta 2006 1:51:34

Uskonto ja uskonnollisuus näyttäytyvät vähintäänkin yksilön mieltä ja usein koko yhteiskuntaa rappeuttavina asioina. Kärjistäen näyttää siltä, että mikäli ihminen luottaisi omiin havaintoihinsa, hän valitsisi tieteellisen maailmankuvan. Väliin tulee kuitenkin usein uskonto, joka saastuttaa ihmisen ja koko yhteiskunnan.

”Äärimetalli” -diskurssissa rakentuu täten kuva toisilleen vastakkaisista antikristillisestä, ”saatanan metallista”, sekä tuomitsevasta ja tuputtavasta kirkosta. Jälkimmäinen edustaa uskontoa, joka laajemmassakin merkityksessä on hyvin kielteiseksi, yhteiskuntaa sairauden lailla jäytäväksi koettu asia.

6.2. Maallistunut kirkko

Metallimusiikkiin myönteisesti mutta kristinuskoon kielteisesti suhtautuvien kirjoittajien viesteistä löytyy ”äärimetalli” -diskurssin ohella myös ”maallistuneeksi kirkoksi” nimeämäni diskurssi. Sekin esiintyy voimakkaimmin Imperiumin keskustelussa, mutta myös jonkin verran Metallimessun vieraskirjassa. ”Maallistunut kirkko” -diskurssi pitää sisällään kielteisen kuvan kirkosta, joka rakentuu seuraavaksi esiteltyjen kolmen argumentin varaan. Ne esiintyvät useimmiten yhdessä, kuten voinee huomata esimerkiksi siitä, että saman kirjoittajan yhdestä ja samasta kommentista on lainattu erillisiä pätkiä kunkin kolmen argumentin esittelyn kohdalla (mitä voi seurata lähdeviitteiden avulla). Silti seuraavanlainen jaottelu on mahdollista ja perusteltua tehdä.

Ensimmäinen argumentti joka rakentaa diskurssia maallistuneesta kirkosta on se, ettei kirkko joidenkin kirjoittajien mukaan enää pidä kiinni omista periaatteistaan. Kirkon nähdään muuttaneen ja höllentäneen periaatteitaan, mikä tulkitaan merkiksi sen maallistumisesta. ”Periaatteistaan luopunut kirkko” esiintyy seuraavissa lainauksissa:

> Hienointa tässä on se, että on helppo nähdä kuinka kirkon periaatteet muuttuvat ja lieventyvät. Enpä tiedä onko kirkon maallistumista pystynyt ennen seuraamaan näin reaaliajassa.[216]
> Pysyisitte sitten edes uskonnollenne uskollisina.[217]
> Kirkko tekee koko ajan myönnytyksiä, ja suoraan sanoen koko touhu vaikuttaa vähän pyllykän nuoleskelulta aina välillä.[218]

[216] HFP Su Huh 30, 2006 12:09
[217] Nimi: E. 10. toukokuuta 2006 3:01:43
[218] tellie Su Huh 30, 2006 14:47

Viimeisessä kommentissa kirkon periaatteiden löystyminen nähdään lisäksi pyrkimyksenä miellyttää. Sen ei katsota olevan oikeanlaista toimintaa kirkolta, jonka tulisi olla tinkimätön periaatteidensa suhteen.

Kirkon katsotaan pyrkivän Metallimessulla olemaan mieliksi ”tuhlaajapojille” antamalla hieman periksi. Näin kirjoittavan mielestä se on merkki siitä, ettei kirkolla ole kaikki hyvin:

> Sitten on epätoivoinen kirkko joka luulee voivansa ihan vähän vain antaa periksi jotta tuhlaajapojat saadaan pidettyä näennäisesti remmissä mukana. On todella mukava huomata kuinka heikosti kirkolla menee[219]

Tässä kohtaa on tärkeää huomata, että samalla kun kirkon katsotaan luopuneen periaatteistaan, nähdään vastaavaa kehitystä myös metallimusiikin puolella. Kun metallimusiikin harrastajien foorumilla käytävässä keskustelussa osa pitää vastakkainasettelua metallin ja kirkon välillä aikansa eläneenä, jos sellainen on koskaan elänytkään, nähdään se tätä vastakkainasettelua tärkeänä pitävien silmissä merkkinä siitä että metallimusiikki niin ikään höllentää periaatteistaan.

> Nykymetalliskene ja kirkko, suurimmat jees-jees laitokset.[220]

Metallipuolen lepsuilusta saa kritiikkiä osakseen erityisesti Tuska-festivaalin organisaatio. Sen olisi tullut pettyneiden mukaan pyrkiä tarjoamaan metallimusiikkia poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumatta.

> Itsekin olisin halunut nähdä Tuskan "sitoutumattomana"[221]

Se, että Tuska otti Metallimessun yhdeksi ennakkoklubeistaan, nähdään kannanottona kirkon puolesta.

”Maallistunut kirkko” -diskurssi rakentuu myös sen argumentin varaan, että kirkko on alkanut toimia markkinatalouden ehdoilla ja sen keinoilla. Argumentin mukaan syynä kirkon muuttuneeseen toimintaan on sen jäsenmäärän ja sen myötä kirkollisverotulojen lasku. ”Kirkko markkinavoimien pauloissa” -argumentti näkee metallimusiikin ja Metallimessun kirkon keinona markkinoida itseään siitä eronneille jäsenilleen siinä toivossa, että eronneet palaisivat.

> Eli markkinatalous ja raha puhuu - ovathan kirkonmiehet olleet jo huolissaan kirkosta eronneiden kasvavasta määrästä, ja "miten heitä saisi takaisin".[222]
> No tietysti siksi kun hevi myy ja on suosittua ja sitä on nyt sitten helppo markkinoida. Pelkkä jumalanpalvelus tuskin saisi ketään liikkeelle, mutta kun se esitetään hevin muodossa niin johan löytyy pösilöitä jotka tahtovat mukaan.[223]

[219] PETO Ke Tou 03, 2006 10:54
[220] herr nabel Ti Tou 02, 2006 9:58
[221] Ehrsatzmessiah 30 Huhti 2006, 12:10
[222] metalglory Su Huh 30, 2006 12:10
[223] Roni Su Huh 30, 2006 10:19

Eli mikäli metallimusiikki ei olisi Suomessa suosittua, ja mikäli kirkolla ei olisi ongelmia pienentyvän jäsenistönsä kanssa, Metallimessua ei näiden kirjoittajien mukaan olisi.

Kirkon toiminnan perusteluita etsitään Metallimessun kotisivuilta, ja kommentoidaan sitten sivujen vieraskirjaan:

> Lisäksi toteatte sivuillanne, että "metallimusiikki on suositumpaa kuin koskaan." Tämä pelkästään saa miettimään motiiveja koko Metallimessunne takana. - - - Pelkään vain, että kirkon ihmiskadosta ei hevillä selvitä.[224]

Käsitys on siis se, että kirkko käyttää metallimusiikkia hyödykseen, parantaakseen omaa tilannettaan. Huomionarvoista on se, että useat näin argumentoivista eivät usko, että lopputulos on kirkon pyrkimyksen mukainen, kuten esimerkiksi yllä olevasta kommentista näkee.

Äärimmillään kirkko näyttäytyy täysin kaupallistuneena toimijana, jonka toiminnan päämääränä on tehdä voittoa itselleen. Kirkon toimintaa ohjaavat ensi sijassa talouden lait, kielteisimmissä kuvissa ahneus. ”Rahanahne kirkko” -argumentti on ikään kuin viimeinen silaus ”maallistunut kirkko” -diskurssissa.

> Eiköhän idioottikin sen ymmärrä, että kyse on rahastuksesta, sillä jollainhan noinkin suuren organisaation pitää pysyä pystyssä. Kirkollisveroja maksaa enää hyvin pieni osa siitä, mitä esimerkiksi viisi vuotta sitten.[225]
> Olen toisinaan miettinyt, miten jotkut ihmiset voivat olla niinkin sokeita kirkon toiminnalle. Miksi yleensäkin uskotaan, että kyseinen organisaatio tekee aina moraalisesti oikeita tekoja? Kirkkokin on vain maanpäällinen yhdistys ja elää maanpäällisestä mammonasta kuten mikä tahansa muukin yritys. Sen on pakko ajatella etujaan, ja etujaan ajatellessaan sen on mietittävä miten saada ongelmansa ratkaistuksi loogisella ja mahdollisimman kannattavalla tavalla.[226]

Tähänkin argumenttiin liittyy vahvasti ajatus kirkon harvenevista riveistä ja täten sen pienenevistä kirkollisverotuloista. Kirkko on ahdingossa ja etsii helpotusta tilanteeseensa kuten yritys ikään, ajamalla omaa etuaan. Myös kirkon moraali asettuu tässä kyseenalaiseksi, ainakaan sen suhteen ei tule olettaa mitään erityistä paremmuutta. Kirkko näyttäisi olevan samalla viivalla kuin mikä tahansa ”maanpäällinen yhdistys”.

Äärimmillään kirkosta rakentuu kuva täysin vailla periaatteita ja moraalia, yksin rahan tavoittelun ohjaamana laitoksena:

> Mitähän se Jumala tähän sanoisi, jos pääsisi heittämään kommenttia nykykirkon tekemisille? Papit raiskaavat pikkupoikia, kirkko perii maksua jokaisesta asiasta, saatanallinen musiikki johdetaan puhtaisiin ja armollisiin tiloihin. Bisnes se raikaa tässäkin.[227]

---

[224] Nimi: Riike 28. huhtikuuta 2006 18:52:49
[225] PahiZ Ma Tou 22, 2006 21:59
[226] PahiZ La Tou 27, 2006 15:36
[227] Nimi: E. 10. toukokuuta 2006 3:01:43

Tässä ironisessa kuvauksessa Metallimessu on vain osoitus rappiosta, yksi esimerkki sarjassa kirkon moraalittomia toimintoja. Kaiken takana on talous ja voitontavoittelu.

”Maallistunut kirkko” -diskurssia rakentavat kaksi viimeisenä esiteltyä argumenttia, ”kirkko markkinavoimien pauloissa” ja ”rahanahne kirkko” liittyvät tiiviisti yhteen. Sen voi nähdä hyvin näistä kahdesta kommentista:

> Kirkon suosio laskee -> Jäsenmäärä laskee -> Tulot laskee -> Tarvitaan lisää tuloja (maallista mammonaa) -> Pitää nostaa suosiota -> "Mikä nyt on trendikästä?" -> Metallimessu.com.[228]
> Käsittääkseni olet sulkenut pois seuraavat vaihtoehdot Metallimessun tavoitteista:
> a) kirkko järjestää Metallimessun apuna rahallisiin ongelmiin
> b) Metallimessu järjestetään päämääränä tyrhedyttää eroamisia
> c) Metallimessun avulla pyritään tajoamaan sisältöä niille, jotka uhkaavat kirkosta erota[229]

Ensin siteerattu kommentti ilmenee hyvin varhain Imperiumin keskustelussa, ja useat kirjoittajat kopioivat sitä edelleen viesteissään. Se kopioidaan sellaisenaan myös Metallimessun vieraskirjan keskusteluun. Molemmissa edellä lainatuissa kommenteissa kirkon toiminnan pyrkimyksenä nähdään viime kädessä sen tulojen takaaminen, ja Metallimessu nähdään kirkon markkinointikeinona.

”Maallistunut kirkko” -diskurssissa rakentuu näin kuva kirkosta, joka on luopunut periaatteistaan sortuen myönnytyksiin ja alistunut markkinavoimien, jopa silkan rahanahneuden sanelemaan toimintaan tyrehdyttääkseen jäsen -ja tulokatoaan.

7. SUBJEKTIPOSITIO C: MYÖNTEINEN SUHTAUTUMINEN KRISTINUSKOON, KIELTEINEN METALLIIN

7.1. Maallistunut kirkko

Subjektipositio C:n mukaisia viestejä ei lopulta ollut aineistossani kuin kaksi. Näitä kommentteja, joissa kristinuskoon suhtaudutaan myönteisesti mutta metallimusiikkiin kielteisesti, leimaa myös kielteinen suhtautuminen Metallimessuun. Niiden mukaan puhtaan sananjulistuksen tulisi riittää, eli kristillinen sanoma ei kaipaa höysteekseen mitään lisää, vaan sen tulisi sellaisenaan riittää kutsumaan ihmiset kirkkoon.

> Jo on aikoihin eletty, jos ei kerran puhdas Kristuksen Sovitutyön julistus vedä nuoria niin sitten pitää koskiskella jollain metallimessulla.[230]

[228] HFP Su Huh 30, 2006 23:28
[229] PahiZ La Tou 27, 2006 15:36
[230] Nimi: Kirkon Nuorisotyönohjaaja 24. toukokuuta 2006 0:02:15

> Kirkon nuorisotyön tehtävä ei ole järjestää naamiaisia vaan julistaa Kristuksen sovitustyötä ja opastaa nuoria taivasmatkalle. Valitettavasti linjana näyttää olevan nuorten päihdevalistus ja ohjaaminen harrastuksiin eikä Evankeliumin esilläpito, Raamattuopetus ja armon julistus.[231]

Tässäkin argumenttina on ”periaatteistaan luopunut kirkko”, joka ei pitäydy perustehtävässään, evankeliumin julistamisessa. Näin rakentuu diskurssi ”maallistuneesta kirkosta”, joka kosiskelee nuoria, järjestää naamiaisia unohtaen samalla evankeliuminsa. Tätä argumentaatiota, jonka mukaan kirkon tulisi pitäytyä vain aivan perustehtävänsä ytimessä, löytyi enemmän oman aineistoni ulkopuolelta perinteisemmiltä mielipiteenilmaisukanavilta, esimerkiksi lehtimediasta[232].

Sisällytin subjektipositio C:n analyysiini huolimatta sen vähäisestä esiintymisestä aineistossani saadakseni laajemman kokonaiskuvan Metallimessun herättämän keskustelun sisältämistä diskursseista. Mielenkiintoista on nimittäin se, että sama diskurssi ”maallistunut kirkko” pitää sisällään kaksi erilaista subjektipositiota. Kummassakin positiossa diskurssia rakentaa sama argumentti ”periaatteistaan luopuneesta kirkosta”. Kuitenkin subjektipositio B:ssä suhtautuminen krisitinuskoon on kielteinen, metallimusiikkiin myönteinen, kun taas subjektipositio C:ssä kristinuskoon suhtaudutaan myönteisesti, metalliin kielteisesti. Yhteistä näillä eri positioilla on se, että suhtautuminen kirkkoon on kummallakin kielteinen.

8. JOHTOPÄÄTÖKSET

8.1. Analyysin tulokset suhteessa aiempaan tutkimukseen

Analyysin esiin tuomissa diskursseissa on selvää yhteneväisyyttä niin metallista, äärimetallista kuin kristillisestäkin metallista aiemmin tehtyyn diskursiivisen tutkimuksen tuloksiin. Tämä oli odotettavissa, kun aineistona on kolme keskustelua, jotka kirvoitti Metallimessu, metallimusiikin ja krisitinuskon yhteen liittävä tapahtuma. Kolmesta keskustelusta yksi on kristillisen metallin harrastajien internetin keskustelufoorumilta, Metalliunionista, ja yksi (sekulaarin) metallin harrastajien www-sivuston foorumilta, Imperiumista. Kuten edellä on esitetty, sekä Imperiumi että Metalliunioni ovat paikkoja, joissa skeneihin liittyviä

[231] Nimi: Kirkon Nuorisotyönohjaaja 24. toukokuuta 2006 16:01:32
[232] Esimerkiksi Kirkko & Kaupunki 16.8.2006, Mielipiteitä, ”Tango -ja metallimessut ynnä muu hipohoppi pois kirkosta”

diskursseja rakennetaan ja uusinnetaan eli jossa niiden sisäinen diskursiivinen rakentuminen tapahtuu.

Selkeä esimerkki on saatana, joka aiemman tutkimuksen mukaan on ollut läsnä metallikulttuurissa laajemmin fantasian ja leikittelyn kohteena, mutta äärimetallissa kirjaimellisempana, diskursiivisen transgression välineenä.[233] Omassa analyysissäni ”äärimetalliksi” nimetyssä diskurssissa argumentti ”saatanan metalli” on hyvin kirjaimellinen ja välillä jopa aggressiivinen, kuten luvussa 6.1. on esitetty. Tämä on linjassa Kahn-Harrisin tutkimuksen kanssa. Oman analyysini ”äärimetalli” -diskurssissa myös liitetään kristinuskoon ja uskontoon yleensä manipulointi, ihmisten heikkous ja alistuminen. Nämä ”uskonnot on syöpä” -argumentissa läsnä olevat teemat ovat Kahn-Harrisin tutkimuksen mukaan ominaiset äärimetalliin liittyvälle kristinuskon vastustamiselle[234].

Subjektipositio B:n, eli kristinuskoon kielteisesti mutta metallimusiikkiin myönteisesti suhtautuvien parissa myös ”maallistunut kirkko” -diskurssi pitää sisällään aineksia, jotka Kahn-Harris tutkimuksessaan liittää äärimetalliin. Tällaisia aineksia ovat ”maallistunut kirkko” -diskurssia rakentavat argumentit ”periaatteistaan luopunut kirkko”, ”kirkko markkinavoimien pauloissa” ja ”rahanahne kirkko”. Kahn-Harrisin mukaan osalle äärimetallin parissa kristinuskon vastustaminen kumpuaa sen yhteydestä korruptoituneisiin ja tekopyhiin kirkkoihin.[235]

”Aikamme metalli” -diskurssi edustaa aineistossani vastapainoa ”äärimetalli” -diskurssille. Sen argumentin mukaan ”vastakkainasettelun aika on ohi”, eli kaikki metalli ei suinkaan ole ”äärimetalli” -diskurssinmukaista kristinuskoa vastustavaa. ”Aikamme metalli” -diskurssissa pyritään tavallaan rakentamaan siltaa kristillisen metallin ja äärimetallin välille.

Analyysissäni ”kristilliseksi metalliksi” nimeätyssä diskurssissa on selviä yhtymäkohtia Mobergin tekemään tutkimukseen kristillisestä metallista. Diskurssia rakentavaan ”sanoman ensisijaisuus” -argumenttiin liittyi vaatimus siitä, että uskon on mentävä elämässä kaiken edelle. Argumentti nousi esiin sekä messun pappia että esilaulajaa arvioitaessa, kuten on esitetty luvussa 6.1.

[233] Katso esimerkiksi Walser 1993, 148 - 150, 159 - 160; Kahn-Harris 2007, 35.
[234] Kahn-Harris 2007, 38 - 40.
[235] Kahn-Harris 2007, 38, 41 - 42. Katso myös Cordero 2009, 17.

Mobergin mukaan eräs osa kristillisen metallin skenen diskursiivista rakentumista on keskustelu vaatimuksista, jotka musiikin tulee täyttää tullakseen määritellyksi kristilliseksi metalliksi. Tärkeimpänä pidettyihin vaatimuksiin kuuluu se, että artistin on oltava kristitty ja vietettävä kristillistä elämää.[236] Metallimessu ei ole sama asia kuin kristillinen metalli, mutta on luonnollista että kristillisen metallin harrastajat soveltavat siitä keskustellessaan omalle skenelleen tyypillistä argumentaatiota.

”Kristillisen metallin” -diskurssin ”sanoman ensisijaisuus” -argumentin yhteydessä kirkko sai kahden kommentin verran kritiikkiä osakseen. Eräs kirjoittaja peräsi kirkolta omien tunnustuskirjojensa noudattamista. Mobergin tutkimuksen mukaan kristillisen metallin harrastajilla on Suomessa hyvät suhteet evankelis-luterilaiseen valtionkirkkoon, vaikka se saa skenen sisällä kritiikkiäkin osakseen[237]. Kristillisen metallin harrastajien Metalliunionissa käymä keskustelu Metallimessusta on oivallinen osoitus tästä: koko keskustelu käsittelee yhteistyötä, jota ollaan innokkaasti tekemässä kirkon kanssa, mutta joukkoon mahtuu myös pientä kritiikkiä kirkkoa kohtaan.

Analyysini ”kristillinen metalli” -diskurssia rakentaa myös argumentti ”oma tapa ylistää”, joka puoltaa metallimusiikin sopimista Jumalan ylistämiseen. Argumentin yhteydessä esitettiin muun muassa, että ylistämiseen käytetty metallimusiikki on hyvä vaihtoehto niille, jotka kuuntelevat vain metallimusiikkia, mutta tahtoisivat kuulla myös kristillistä sanomaa. ”Oma tapa ylistää” -argumentilla on näin yhtymäkohtia Mobergin omassa tutkimuksessaan löytämille diskursseille ”kristillinen metalli on vaihtoehto sekulaarille metallille” ja ”kristillinen metalli on legitiimi uskonnollisen ilmaisun ja evankelioinnin muoto”.[238]

”Oma tapa ylistää” -argumenttiin liitin luvussa 6.1. myös kristillisen metallin harrastajien foorumilla Metalliunionissa käydyt keskustelut siitä, millainen metallimusiikin alalaji parhaiten palvelisi messumusiikkina. Messussa käytettyä musiikkia voidaan pitää uskonnollisena ilmaisuna. Näin argumentissa on mahdollista nähdä implisiittisesti yhteys Mobergin diskurssiin ”kristillinen metalli on vaihtoehtoinen uskonnollisen ilmaisun muoto”.[239]

[236] Moberg 2009, 136 –-137.
[237]Moberg 2009, 206.
[238]Moberg 2009, 218 - 225.
[239] Moberg 2009, 211 - 213.

Kristillistä metallia määriteltiin myös analyysini ”äärimetalli” -diskurssissa, joka esiintyi voimakkaimmin Imperiumissa, (sekulaarin) metallimusiikin harrastajien foorumilla. ”Äärimetalli” -diskurssia rakentavan ”saatanan metalli” -argumentin mukaan metallimusiikin on oltava kristinuskonvastaista, jolloin kristillinen metalli näyttäytyy vähintäänkin absurdina. Moberg on todennut, että yksi merkittävä kristillisen metallin skeneä ulkoapäin diskursiivisesti rakentava taho on juuri laajempi sekulaarin metallin yhteisö, jossa kristillinen metalli on tunnettu muttei välttämättä aina hyväksytty.[240] ”Saatanan metalli” -argumentin kristinuskon ja metallimusiikin yhdistämisen tuomitsevat kommentit ovat hyvä osoitus tästä.

Moberg on myös todennut, että tällainen skenen ulkoapäin tapahtuva diskursiivinen rakentaminen ei voi olla vaikutamatta sen sisäiseen rakentumiseen.[241] Olen luvussa 6.1. osoittanut kuinka ”kristillisen metallin” -diskurssin ”oma tapa ylistää” -argumentti lausutaan julki usein vastalauseena ulkoapäin esitetylle kritiikille. Jo aineistoa esitellessäni luvussa 2 toin esille sen, kuinka aineistoni kolme keskustelua itse asiassa keskustelevat keskenään. Metallimessun herättämä keskustelu on näin hyvä esimerkki siitä, miten samassa kulttuurissa vaikuttavien erilaisten käyttökontekstien, tässä tapauksessa eri metalliskenejen, diskurssit eivät voi olla vaikuttamatta toisiinsa.

8.2. Uskonnon funktio, performanssi ja itsereflektio Metallimessun herättämässä keskustelussa

Painottuuko Metallimessussa kirkon funktio vai performanssi? Metallimessu on evankelis-luterilaisen kirkon jumalanpalvelus, joka poikkeaa tavallisesta jumalanpalveluksesta vain esteettisen asunsa puolesta: virsien säestys ynnä muu messumusiikki on metallia. Luhmannin teorian mukaan uskonnon funktio on kommunikaatio transsendentin kanssa, tai kuten Beyer ilmaisee: puhdas uskonnollinen kommunikaatio. Voidaan sanoa, että kirkon funktio on evankeliumin julistaminen. Uskonnon performanssi ilmenee suhteessa toisiin alajärjestelmiin, performanssinsa kautta uskonto tekee itsensä merkittäväksi maallisessa maailmassa.[242] Luvuissa 5 - 7 esitetyn analyysin esiin tuomissa

[240] Moberg 2009, 227 - 229.
[241] Moberg 2009, 227 - 229.
[242]Beyer 1997, 80; Beyer 2009, 107. Luhmannin tarkemmasta teoreettisesta muotoilusta katso esimerkiksi Luhmann 1984 s. 50 eteenpäin.

diskursseissa välittyy kahdenlaista tulkintaa siitä, toteuttaako kirkko Metallimessussa funktiotaan vai painottuuko siinä performanssi funktion kustannuksella.

Subjektipositio A:n eli myönteisesti sekä kristinuskoon että metalliin suhtautuvien parissa kirkon katsotaan Metallimessussa toteuttavan funktiotaan. Varsinkin diskurssia "aikamme kirkko" rakentavat argumentit luovat kuvaa funktiolleen uskollisesta kirkosta. "Tehtäväänsä toteuttava kirkko" -argumentin mukaan kirkon tehtävän katsottiin olevan evankeliumin julistaminen kaikelle kansalle, myös metallikansalle, kielellä, jota kansa ymmärtää. Argumentin käyttäjät löysivät tukea väitteelleen esimerkiksi Raamatun helluntaikertomuksesta. Raamattuun vedottiin myös "uudistuva kirkko" -argumentin yhteydessä, kun esitettiin, ettei Raamattu vaadi kirkolta vanhoillisuutta tehtävänsä toteuttamiseksi. Kun kirkkoa tarkastellaan funktionaalisena alajärjestelmänä, voidaan ajatella että subjektipositio A:n piirissä tapahtuu tällöin kirkon itsereflektiota. Itsereflektiossa yhteiskunnallinen alajärjestelmä katsoo taaksepäin ja vahvistaa identiteettiään uudelleentulkitsemalla traditiotaan.[243] Tässä kirkko ymmärretään laajasti käsittäen itse instituution ja sen kannattajat, jotka keskustelua käyvät.

Viimeinen "aikamme kirkko" -diskurssia rakentava argumentti on "elämyksiä tarjoava kirkko". Kun uskonnon funktio on transsendentin kanssa kommunikaatio, kertovat tähän argumenttiin kuuluvat kommentit Jumalan läsnäolon kokemisesta Metallimessussa juuri siitä, että kirkko toimii funktionsa mukaan.

Moderni kirkkokansa -tutkimuksessa Kimmo Ketola kirjoittaa elämyksellisen uskonnollisuuden viriämisestä Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa 1970-luvulta lähtien. Sitä on leimannut usein se, ettei aloite tule ylhäältäpäin kirkon taholta vaan ruohonjuuritasolta kuten esimerkiksi Tuomasmessujen kohdalla.[244] Metallimessuakin voidaan analyysini perusteella tarkastella tällaisena elämyksellisenä uskonnollisuutena, ja kuten aineistona olevasta Metalliunionin keskustelusta näkyy, sen aloite, suunnittelu ja toteutus tapahtuivat pitkälti ruohonjuuritasolla. Moderni kirkkokansa -tutkimuksessa Kati Niemelä päätyy uskonnonharjoittamista koskevassa osiossa esittämään, että kirkon toiminnassa painottuu yhä enemmän performanssi, jonka tieltä perinteinen

[243] Luhmann 1982, 239; Pesonen 2004, 109.
[244] Ketola 2003, 72.

evankeliumin julistaminen on saanut väistää[245]. Analyysini ”aikamme kirkko” -diskurssissa esitetyn argumentaation perusteella Metallimessun kaltainen vaihtoehtojumalanpalvelus osoittaa, ettei kirkon uudenlaisen toiminnan tarvitse välttämättä merkitä performanssin painottumista, funtkio eli evankeliumin julistaminen voi olla myös keskiössä.

Sen sijaan subjektipositio B:n piirissä, eli kielteisesti kristinuskoon ja myönteisesti metalliin suhtautuvien piirissä Metallimessun yhteyttä kirkon funktioon ei nähdä. Sitä pidetään nimenomaan performanssin painottumisena kirkon toiminnassa funktion kustannuksella. “Äärimetalli” -diskurssissa ei juurikaan oteta kantaa kirkon funktion ja performanssin suhteeseen, mutta “maallistunut kirkko” -diskurssi on olennaisesti juuri sitä.

“Maallistunut kirkko” -diskurssia rakentavista argumenteista ensimmäinen on “periaatteistaan luopunut kirkko”. Sen mukaan kirkko Metallimessun toteuttaessaan ei ole uskollinen omalle uskonnolleen. Metallimessu on argumentin mukaan osoitus kirkon maallistumisesta. “Kirkko markkinavoimien pauloissa” ja “rahanahne kirkko” -argumentit rakentavat niinikään kuvaa kirkosta, joka vähintäänkin on alkanut toimia markkinatalouden ehdoilla tai äärimmillään toimii vain voitontavoittelun motivoimana. Näin “maallistunut kirkko” -diskurssin mukaan näyttää siltä, että kirkko tietoisesti hylkää funktionsa tai jopa siltä, ettei kirkolla ole muuta funktiota kuin taloudellisella toimijalla yleensä.

Subjektipositio C, eli kristinuskoon myönteisesti, mutta metallimusiikkiin kielteisesti suhtautuvissa kommenteissa rakentuu sama “maallistunut kirkko” -diskurssi kuin subjektipositio B:ssä, vain suppeammalla argumentaatiolla. Subjektipositioiden jakama argumentti on “periaatteistaan luopunut kirkko”, joka subjektipositio C:lläkin merkitsee sitä, ettei kirkko toteuta perimmäistä tehtäväänsä, julista evankeliumia. Siinä misä B kirjoittaa kirkon tekevän myönnytyksiä, C kirjoittaa kirkon kosiskelevan Metallimessulla. Argumentaatio on yhteneväinen ja rakentaa kuvan kirkosta, jolta on funktio hukassa, ja tarjolla performanssia sen sijaan.

Heikki Pesonen on todennut kirkon ympäristötoimintaa tarkastelevassa tutkimuksessaan, että “...mitä heikommaksi linkki funktion ja

[245] Niemelä 2003, 186.

performanssin välillä ymmärretään, sitä enemmän uskontojärjestelmän yhteiskunnallisen toiminnan nähdään kertovan sen sisäisestä sekularisaatiosta.”[246] Sisäisen sekularisaation näkökulmasta kirkon ympäristötoiminta näyttäytyy eräänlaisena kirkon selviytymistaisteluna:

> Modernissa sekularisoituneessa yhteiskunnassa kirkko on menettänyt auktoriteettinsa ja merkityksensä, ja uskonto on privatisoitunut ja individualisoitunut. Instituutiona kirkko kuitenkin jatkaa toimintaansa ja joutuu kilpailemaan kannattajista sekä muiden uskonnolliselta pohjalta ponnistavien järjestöjen kanssa että sekulaarien yhteiskunnallisten alajärjestelmien kanssa.[247]

Subjektipositioiden B ja C ”maallistunut kirkko” -diskurssia tarkasteltaessa Metallimessu näyttäytyy helposti samassa valossa, kuin ympäristötoiminta yllä mainitulla tavalla analysoituna. ”Kirkko markkinavoimien pauloissa” ja ”rahanahne kirkko” -argumenttien mukaan kirkon motiivi Metallimessulle on juurikin selviäminen jäsenmääränsä laskusta. Kuten eräs kirjoittaja Imperiumin keskustelussa kommentoi:

> Pelkkä jumalanpalvelus tuskin saisi ketään liikkeelle, mutta kun se esitetään hevin muodossa niin johan löytyy pösilöitä jotka tahtovat mukaan.[248]

Kirkko joutuu siis ikään kuin lainaamaan toiselle alajärjestelmälle tyypillistä kommunikaatiota tehdäkseen itsensä houkuttelevaksi.[249]

Performanssinsa kautta uskonnon alajärjestelmä, tässä tapauksessa kirkko, tekee itsensä merkittäväksi maallisessa maailmassa, mutta samalla ei-uskonnolliset asiat vaikuttavat niin sanottuun puhtaaseen uskonnollisuuteen eli kirkon funktioon.[250] Tämä jännite kirkon funktion ja performanssin välillä näyttäytyy voimakkaana analyysini ”maallistunut kirkko” -diskurssissa.

9. LOPUKSI

9.1. Yhteenveto ja pohdintaa

Analyysini perusteella Metallimessun herättämässä keskustelussa esiintyy kirkosta, metallimusiikista ja näiden välisestä suhteesta viisi erilaista diskurssia: kristillinen metalli, aikamme metalli, äärimetalli, aikamme kirkko ja maallistunut kirkko. Kristillisen metallin ja äärimetallin diskurssit ovat analyysini mukaan yhteneväiset äärimetalli- ja kristillisen musiikin skeneistä tehdyn aiemman

[246]Pesonen 2004, 102.
[247]Pesonen 2004, 105.
[248]Roni Su Huh 30, 2006 10:19
[249] Populaarikulttuuria voidaan mielestäni tarkastella perustellusti alajärjestelmänä vaikkei sitä sellaisenaan Luhmannin järjestelmäteoriasta löydy. Katso esim. viihteen funktiosta Luhmann 2000, s.50 eteenpäin.
[250]Katso esim. Beyer 1997, 80.

diskursiivisen tutkimuksen kanssa. Kristillisen metallin -diskurssin näkökulmasta kirkko on mieluisa yhteistyökumppani, äärimetalli-diskurssissa kirkko näyttäytyy arkkivihollisena. Tutkimukseni mukaan on ilmeistä, että saman kulttuuripiirin sisällä yhden skenen sisäinen diskursiivinen rakentuminen on usein toista skeneä ulkoisesti rakentavaa toimintaa ja vaikuttaa näin edelleen toisen skenen sisäiseen diskursiiviseen rakentumiseen.

Diskurssit aikamme kirkko ja maallistunut kirkko ilmentävät toisilleen vastakkaisia käsityksiä, kun diskursseja tarkastellaan yhteiskunnan funktionaalisen erilaistumisen teorian valossa. Aikamme kirkko -diskurssissa Metallimessu esitetään täysin kirkon funktion mukaisena toimintana: kirkko julistaa evankeliumia uudella tavalla. Aikamme kirkko -diskurssia voidaan tarkastella myös kirkon itsereflektiona eli tradition uudelleentulkitsemisena. Maallistunut kirkko -diskurssissa Metallimessu puolestaan näyttäytyy toimintana, jossa kirkon performanssi painottuu peittäen funktion kokonaan näkyvistä: kirkko markkinoi itseään musiikilla. Maallistunut kirkko -diskurssin näkökulmasta voidaan yhtyä Niemelän käsitykseen, jonka mukaan kirkon nykyisessä toiminnassa painottuu performanssi funktion kustannuksella. Kuitenkin aikamme kirkko -diskurssi tukee Pesosen havaintoa siitä, että kirkon itsereflektion kautta sen toiminta näyttäytyy funktion mukaisena.

Kristillistä metallia ja äärimetallia on toistaiseksi tutkittu vasta vähän akateemisella saralla. Olisi mielenkiintoista selvittää, mitä annettavaa Kahn-Harrisin ja Mobergin tutkimusnäkökulmilla olisi vaihdettuna keskenään. Voisiko kristillistä metallia tarkastella transgression näkökulmasta? Voidaanko kristillisen metallin diskursiivisia käytänteitä tulkita transgressiivisiksi kristinuskon tai metallikulttuurin kontekstissa? Entä voidaanko vaihtoehtoisen uskonnollisen identiteetin näkökulmaa soveltaa äärimetalliin? Christopher Partridge on osoittanut lyhyesti huomiota metallimusiikin satanistisille elementeille tutkimuksessaan uudenlaisesta uskonnollisuudesta, jota hän nimittää okkultuuriksi[251]. Tästä näkökulmasta olisi kiinnostavaa tutkia perusteellisemmin äärimetallia, jossa tämänkin tutkimuksen perusteella yhdistyvät puhe Saatanasta ja toisaalta esklusiivinen sekularismi eli ajatus siitä, että kaikki uskonnot ovat erehdystä.

[251] Partridge 2005, 246 - 255.

Metallimessu herättää voimakkaan myönteisiä ja kielteisiä näkemyksiä kirkon toiminnasta. Funktionaalisen erilaistumisen teorian valossa suhtautuminen riippuu siitä, koetaanko kirkon toiminnan olevan sen funktion mukaista vai performanssia painottavaa. Olisi mielenkiintoista laajentaa tarkastelua koskettamaan erilaisista vaihtoehtojumalanpalveluksista käytyä keskustelua niin kirkon piirissä, kuin perinteisessä ja digitaalisessa mediassa.

Lähteet:

Internet-aineisto, ensisijainen:
”Metallimessu” -keskustelu Metalliunionissa,
http://www.metalliunioni.com/forum/viewtopic.php?t=304, luettu 1.2.2007. Löytyy tulostettuna tekijän hallusta.

Metallimessun www-sivujen vieraskirja:
http://www.freebok.net/books/metalmes/view.html, luettu 1.2.2007. Löytyy tulostettuna tekijän hallusta.

”Tuska ja metallin jumalanpalvelusreissu” -keskustelu Imperiumissa,
http://www.imperiumi.net/phpBB2/viewtopic.phpt=21007&postdays=0&postorder=asc&start=0, luettu 1.2.2007. Löytyy tulostettuna tekijän hallusta

Internet-aineisto, toissijainen:

Horna Official Page
www.horna666.com/spells.html, luettu 20.1.2012

”Inferno tarjoaa: Avaruusseikkailu 2008” -keskustelu Imperiumissa,
http://www.imperiumi.net/phpBB2/viewtopic.php?t=27692&start=450, luettu 4.1.2008. Löytyy tulostettuna tekijän hallusta.

Metallimessun alkutekijät
http://metallimessu.com/info/metallimessun-alkutekijat/, luettu 11.2.2012.

Tuska Open Air Metal Festival Historia
http://www.tuska-festival.fi/?sivu=historia, luettu 11.2.2012.

Sanoma- ja aikakauslehdet:

"Finns shocked by Eurovision band" BBC News 20.4.2006,
http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/4926020.stm, luettu 18.2.2012.

"Kreikassa vireillä oikeuskanne Lordia vastaan", STT, Helsingin Sanomat 20.5.2006.

”Metallimessu jyrisee kirkossa!”, Milla Rautiainen, Ilta-Sanomat 28.4.2006.

”Papit vastustavat Lordin esiintymistä”, Arja Nieminen & Riina Jussila, Ilta-Lehti 3.4.2006

"Pysy poissa Lordi!" Vuokko Rajala, Ilta-Sanomat 25.3.2006

”Tango -ja metallimessut ynnä muu hiphoppi pois kirkosta”, Risto Wartiainen, Kirkko & Kaupunki 2006:30, 6.8.2006.

Kirjallisuus:

Auvinen, Minna
2006 Metallimiehemme maailmalla. *Gramexpress 2006:3,* 6 – 9.

Beyer, Peter
1997 *Religion And Globalization.* London – Thousand Oaks, CA - New Delhi: SAGE Publications

2009 Religion as communication: on Niklas Luhmann, The religion of society - Stausberg, Michael (ed.) *Contemporary Theories of Religion: a Critical Companion,* 99 - 114, New York: Routledge

Bruce, Steve
1996 *Religion in the Modern World.* Oxford: Oxford University Press
2001 The Social Process of Secularization. - Fenn, Richard K. (ed.) *The Blackwell Companion to Sociology of Religion,* 249 – 263*,* Oxford: Blackwell.
2002 *God is Dead. Secularization in the West*. Oxfrod: Blackwell Publishing.

Campbell, Alex
2006 The search for authenticity: An exploration of an online skinhead newsgroup, *New Media & Society vol. 8:2,* 269 - 294. London - Thousand Oaks, CA - New Delhi: SAGE.

Casanova, José
1994 *Public Religions in the Modern World,* Chicago - London: The University of Chicago Press

Christe, Ian
2003 *Sound of the Beast. The Complete Headbanging History of Heavy Metal*. New York: HarperCollins Publishers.

Cordero, Jonathan
2009 Unveiling Satan's Wrath: Aesthetics and Ideology in Anti-Christian Heavy Metal. *Journal of Religion and Popular Culture, 21:1*.

Demerath, N. J.
1998 Secularization disproved or displaced? - Laermans, Rudi & Wilson, Bryan & Billiet, Jaak (ed.) *Secularzation and Social Integration. Papers in Honor of Karel Dobbelaere,* 7 – 10, Sociology Today vol. 4, Leuven: Leuven University Press

Ehrnrooth, Jari
1988 *Hevirock ja hevarit. Myytit, tyyli ja alakulttuuri. Tapaustutkimus hevareista Joensuun norisotaloyhteisöissä*. Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisuja 83. Joensuu: Joensuun yliopisto.

Hjelm, Titus
2005 *Saatananpalvonta, media ja suomalainen yhteiskunta*. Nuorisotutkimusverkosto, Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 55. Helsinki: Yliopistopaino.
2011 Discourse Analysis. - Stausberg, Michael & Engler, Steven (ed.) *The Routledge Handbook of Research Methods in the Study of Religion,* 134 - 150, New York: Routledge

Howard, Jay R. & Streck, John M.
1999 *Apostles of Rock. The Splintered World of Contemporary Christian Music*. Lexington: Kentucky University Press.

Häger, Andreas
2003 Christian Rock Concerts as a Meeting between Religion and Popular Culture. - Tore Ahlbäck (ed.) *Ritualistics,* 36 - 55, Scripta Instituti Donneriani Aboensis XVIII. Turku: The Donner Institute for Research in Religious and Cultural History.

Jervis, John
1999 *Transgressing the Modern.* London: Blackwell.

Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero
1993 Diskursiivinen maailma: teoreettiset lähtökohdat ja analyyttiset käsitteet - Jokinen, Arju & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero *Diskurssianalyysin aakkoset,* 17 - 46*,* Tampere: Vastapaino.

Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi
1999 Diskurssianalyyttisen tutkimuksen kartta. - Jokinen, Arju & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero *Diskurssianalyysi liikkeessä,* 54 - 97*,* Tampere: Vastapaino.

Järvinen, Aki & Mäyrä, Frans
1999 Kulttuuri muodonmuutosten ajalla - Järvinen, Aki & Mäyrä, Frans (toim.) *Johdatus digitaaliseen kulttuuriin,* 7 – 25, Tampere: Vastapaino.

Kahn-Harris, Keith
2004 The 'failure' of youth culture. Reflexivity, music and politics in the black metal scene. *European Journal of Cultural Studies 7:1,* 95 - 111. London: SAGE Publications.
2005 The Meaning of Strife, *Terrorizer vol. 128.*
2007 *Extreme Metal. Music and Culture on the Edge*. Oxford: Berg.

Ketola, Kimmo
2003 Uusi kansanomainen uskonnollisuus. - Kääriäinen, Kimmo & Niemelä, Kati & Ketola, Kimmo *Moderni kirkkokansa. Suomalaisten uskonnollisuus uudella vuosituhannella.* Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 82. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Lampela-Kivistö, Liisa
2001 Käytännöllinen teologia. - Luomanen, Petri (toim.) *Teologia. Johdatus tutkimukseen,* 149 - 171. Helsinki: Edita.

Lilja, Esa
2004 *Characteristics of Heavy Metal Chord Structures. Their Acoustic and Modal Construction, and Relation to Modal and Tonal Context*. Licenciate Thesis, Department of Musichology, University of Helsinki.

Linjakumpu, Aini
1999 *Poliittinen islam*. Rauhantutkimus tänään. Helsinki: Like.

Luhmann, Niklas
1984 *Religious Dogmatics and the Evolution of Societies.* Translated by Peter Beyer. New York and Toronto: The Edwin Mellen Press.
1982 *The Differentation of Society.* Translated by Stephen Holmes and Charles Larmore. New York: Columbia University Press.
2000 [1996] *The Reality of Mass Media.* Translated by Kathleen Cross, Cambridge - Oxford: Polity Press & Blackwell Publishers
2004 [1990] *Ekologinen kommunikaatio*. Suomentaneet Sam Krause ja Seppo Raiski. Helsinki: Gaudeamus.

Luhr, Eileen
2005 Metal Missionaries to the Nation: Christian Heavy Metal Music, "Family Values", and Youth Culture, 1984 – 1994. *American Quartertly 57:1,* 103 – 128.

Lukkarinen, Ilppo
2006 *Metallimusiikki paperilla. Diskurssianalyysi Juho Juntusen artikkelista "Raskas metalli",* pro gradu -työ, musiikin laitos, Jyväskylän yliopisto.
2008 Lordi jätti jälkensä - Eurovision laulukilpailun voitosta virinnyt julkinen keskustelu*, Kulttuurintutkimus 25,* 59 - 68.
2009 *Raskaan rockin diskurssit. Hevi ja metalli suomalaisissa mediateksteissä,* lisensiaatin tutkielma, musiikin laitos, Jyväskylän yliopisto.

Martin, David
2003 On Secularization and its Prediction: a Self-examination. - Davie, Grace & Heelas, Paul & Woodhead, Linda (ed.) *Predicting Religion. Christian, Secular and Alternative Futures,* 30 – 39. Cornwall: Ashgate Publishing.

Moberg, Marcus
2008 The Internet and the construction of a transnational Christian metal music scene. *Culture and Religion, 9:1,* 81 - 99.
2009 *Faster for the Master! Exploring Issues of Religious Expression and Alternative Christian Identity within the Finnish Christian Metal Music Scene*. Åbo: Åbo Akademi University Press.

Moreman, Christopher M.
2003 Devil Music and the Great Beast: Ozzy Osbourne, Aleister Crowley, and the Christian Right. *Journal of Religion and Popular Culture 5.*

Moynihan, Michael & Söderlind, Didrik
2003 *Lords of Chaos: The Bloody Rise of the Satanic Metal Underground*. Venice, CA: Feral House.

Niemelä, Kati
2003 Uskonnonharjoitus. - Kääriäinen, Kimmo & Niemelä, Kati & Ketola, Kimmo *Moderni kirkkokansa. Suomalaisten uskonnollisuus uudella vuosituhannella.* Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 82. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Nikula, Jone
2002 *Rauta-aika. Suomimetallin historia 1988 – 2002*. Helsinki: Johnny Kniga.

Orgad, Shani
2006 The cultural dimensions of online communication: a study of breast cancer patients' internet spaces, *New Media & Society vol. 8:6,* 877 - 899. London - Thousand Oaks, CA - New Delhi: SAGE.

Oksanen, Atte
2001 Pahaksi lukemisen poetiikka ja politiikka, *Nuorisotutkimus 19:2.*
2003 *Murheen laakso. Mies ja kuolema raskaassa suomenkielisessä rockissa*. TANE-julkaisuja 3. Helsinki: Tasa-arvoasiain neuvottelukunta, Sosiaali- ja terveysministeriö.

Partridge, Christopher
2005 *The Re-Enchantment of the West. Volume 2. Alternative Spiritualities, Sacralization, Popular Culture, and Occulture*. London: T&T Clark International.

Pesonen, Heikki
1997 Kieli ja sosiaalinen todellisuus. Diskurssianalyysin lähtökohtia. - Sjöblom, Tom (toim.), *Tutkija, tekstit ja uskonto,* 133 - 150. Uskontotiede 2. Helsingin yliopisto: Uskontotieteen laitos.
2004 *Vihertyvä kirkko. Suomen evankelisluterilainen kirkko ympäristötoimijana*. Bidrag till kännedom av Finlands natur och folk 161. Vammala: Suomen tiedeseura

Purcell, Nathalie
2003 *Death Metal Music. The Passion and Politics of a Subculture,* Jefferson: McFarland & Company Publishers.

Rahja, Nina
2006 *Onko tyylillä väliä? Erottautumisia ja yhteenliittymisiä hevimetallikulttuurissa,* pro gradu -työ, sosiologian laitos, Helsingin yliopisto.

Riesebrodt, Martin & Konieczny, Mary Ellen
2005 Sociology of Religion. - Hinnels, John R. (ed.) *The Routledge Companion to the Study of Religion,* 125 – 143, London & New York: Routledge

Ruiz, Jorge Ruiz
2009 Sociological Discourse Analysis: Methods and Logic [70 paragraphs], *Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research vol. 10:2*, Art. 26, http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:0114-fqs0902263, luettu 20.2.2012.

Sakaranaho, Tuula & Pesonen, Heikki
2002 Johdanto. Sakaranaho, Tuula & Pesonen, Heikki (toim.) *Uskonto, julkisuus ja muuttuva yhteiskunta,* 7 - 18. Helsinki: Yliopistopaino.

Sariola, Yrjö
2001 *Jumalanpalveluksen käsikirja,* Helsinki: Kirjapaja

Suneli, Salla
2006 *Miksi heavy metalin suosio säilyy vuosikymmenestä toiseen? Hevialakulttuurin ominaispiirteet 1980-luvulta nykypäivään muistitietoaineiston valossa,* pro gradu -työ, yhteikuntahistorian laitos, Helsingin yliopisto.

Suoninen, Eero
1999 Näkökulmia sosiaalisen todellisuuden rakentumiseen. - Jokinen, Arju & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero *Diskurssianalyysi liikkeessä,* 17 - 36*,* Tampere: Vastapaino.

Swatos, William H. Jr. & Christiano, Kevin J.
2000 Secularization Theory: The Course of a Concept. Swatos, William H. Jr. & Olson, Daniel V.A. (ed.) *The Secularization Debate,* 1 - 20*,* Lanham MD: Rowman & Littlefield

Tschannen, Olivier
1991 The Secularization Paradigm: A Systematization, *Journal for the Scientific Study of Religion 30:4,* 395 - 415.

Turner, Victor
1974 *Dramas, Fields and Metaphors: Symbolic Action in Human Society,* London: Cornell University Press.

Walser, Robert
1993 *Running With the Devil. Power, Gender, and Madness in Heavy Metal Music*. Hanover: Wesleyan University Press.

Weinstein, Deena
2000 *Heavy Metal. The Music and Its Culture*. New York: Da Capo Press.

Wood, Andrew & Smith, Matthew
2005 *Online Communication. Linking Technology, Identity and Culture*. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates Inc.